

Η ΕΥΤΕΡΠΗ.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Μ Ε

Φυλλάδ. 37.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Τόμος Β'.

Εκδίδεται δις τοῦ μηνός.

Ἐν Ἀθήναις, τῆν 1 Μαρτίου 1849.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΥΡΙΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ ΤΗΣ ΕΥΤΕΡΠΗΣ.

Ὀκτωκαίδεκα μῆνες προήλθον ἀφ' οὗτου ἡ Εὐτέρπη ἤρξατο τὴν περιοδικὴν σειράν τῶν δημοσιεύσεών της, καὶ θαρρόντως ἐπικαλεῖται τὴν μαρτυρίαν τῶν συνδρομητῶν της περὶ τοῦ ἀν' ἐξεπλήρωσε τὴν ὑπόσχεσιν, ἣν διὰ τῆς πρώτης ἀγγελίας της ἔδιδεν· αἰεὶ μὲν τοὺς πεπαιδευμένους νὰ παρέχη τέφειν οὐχὶ ἀνάξιαν αὐτῶν, εἰς δὲ τοὺς ἄλλους πάντας ὠφέλιαν μετὰ τέρψεως. Ἡ Ἰψηλά, σοφὰ καὶ περινενοημένα δὲν ἐπηγγέλθη, ἀλλὰ μόνον τερπνά καὶ εὐάρεστα, παρέχοντα ἀθῶαν διάχυσιν εἰς τὰς στιγμὰς τῆς ἀργίας, καὶ καθιστῶντα κατ' ὀλίγον τὴν ἀνάγνωσιν ἐξ ἑνὸς καὶ ἀνάγκην. Ἀλλ' εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς ὕλης της διπλὴν κατέβαλεν ἐπιμέλειαν· πρῶτον μὲν μὴ ὑπὸ τὰ ἀνήθη ὅσα προσφέρει κρύπτεται οὐδὲ βανίς τοῦ δελητηρίου ἐκείνου, τοῦ τόσο μάλλον φθροποιοῦ, ὅσω γλυκύτερον παρατίθεται, καὶ δεύτερον ὅπως, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τουλάχιστον, ὑπὸ τὸ ἀνήθηρὸν περιχάλυμα νὰ ὑποκρύπτεται καὶ τις ἀληθὴς ὠφέλεια, τόσο μάλλον εὐπρόσδεκτος, ὅσω χαριέ-

στερον εἶναι τὸ σῆμα ὑφ' ὃ προσφέρεται. Καὶ ὅπως ἀποδείξωμεν ἀν' ἐξεπλήρωσαμεν πιστῶς τὸ ἡμέτερον πρόγραμμα, καὶ ἀν' ἀπακλείσαμεν μὲν σταθερῶς καὶ πάντοτε πᾶν τὸ ἠθικῶς ἐπιλήψιμον, ἐπροσφέραμεν δὲ ὑπὸ παντοίας μορφῆς οὐ μικρὰν ποσότητα γνώσεων ὠφελίμων, ἀρκεῖ νομίζομεν ν' ἀντιπαραθέσωμεν ὅσα κυρίως εἶχομεν ὑποσχεθῆ ὅτι θέλει περιέχει ἡ Εὐτέρπη, πρὸς τὰ κυριώτερα τῆς ὕλης ὅσων ἐδημοσίευσε, κατὰ τὰ ἐπόμενα.

Α'. Πραγματικῆς ἱστορικῆς ἢ ἱστορικῶς ἀνέκδοτα.

- 1. Ἐν φυλλάδιῳ
- 2. Ἡ συνέντευξις τῆς Δοξίας, (ἄρθρον πρωτοτύπου.)
- 20. Ὁ Ναπολέων πιστεύων τὸ πεπρωμένον.
- 22. Τὸ περιοδικὸν τῆς Βασιλείσσης, (ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)
- 27. Ὁ μέγ. Ἀλέξανδρος εἰς τὰς Ἰνδίας, (ἐκ τοῦ Ἀγγλικῶ.)
- 33. Ἡ Ἰνδικὴ τριὰς, (κατὰ μέρος ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)
- 34. Ἀθήναι τοῦ Λεϊκού, (ἐκ τοῦ Ἀγγλικῶ.)

Β'. Βιογραφίας.

- 1. Νικόλαος, Βικτωρία, Φίλιππος, (πρωτό.)
- 4. Οὐλεγκτόν, Οὐίγοι, Ἀδελφιαδερ, (πρωτό.)
- 8. Νεσελρόδ, (πρωτό.)
- 14. Ῥαφαήλ, (πρωτό.)
- 15. Λόρδ Βρούμ.
- 17. Πίος ὁ 6'.

- 25. Ρουβένσιος, (ἐκ τοῦ Λατιν.)
- 26. Ρεσιδ-Πασάς, (ἐκ τοῦ Γαλλ.)
- 28. Ἀρχιδούξ Ἰωάννης, (ἐκ τοῦ Γαλλ.)

Δ. Πραγματείας περὶ τῶν κυριωτέρων κοινωνικῶν ζητημάτων,

Ἐν φυλλαδίῳ 12, 13, 15, 17, 19. Μακιαβέλου περὶ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ πολιτεύματος. (ἐκ τοῦ Γαλλ.)

Γ. Περιηγήσεις.

Ἐν φυλλαδίῳ

- 3. 4. Ναυάγιον εἰς τὰς Μαλδίδδας. (ἐκ τοῦ Γαλλ.)
- 7. 8. 10. 20. 36. Ὀδοπορία εἰς τὸν ἤλιον τῆς ἀπυρονομίας αἱ ὑψηλότεραι ἰδέαι ἐκτεθειμέναι τερπνῶς καὶ εὐλήπτως. (ἐκ τοῦ Γαλλ.)
- 41. Ἱστορία ἐνὸς ὑποδήματος. (ἐκ τοῦ Γαλλ. τοῦ Μερῆ).
- 43. 44. Δύο πόλεις τῆς Ἀδριατικῆς (πρωτότ.)
- 44. 36. Ἐπιστολαὶ ἐξ Αἰγύπτου. (πρωτότ.)
- 47. 40. Θαλασσοπολιτεία εἰς τὰς πολιτικὰς θαλάσσας (κατὰ Γαλλ. καὶ Ἀγγλ. περιγρ.)

Ε. Περί ἐκπαιδεύσεως.

Ἐν φυλλαδίῳ

- 6. Θεόφωνος πρὸς Κλέωνα. (ἐκ τοῦ Γερμ.)
- 18. Διδασκαλία εἰς τ' ἀλληλοδ. σχολ. τῆς Ἑλλ. (πρωτ.)
- 24. Πισταλόζης.

Σ. Περί γεωργίας, ὑγιεινῆς.

Ἐν φυλλαδίῳ

- 4. Περί καπνοῦ.
- 43. Περί μέτου ὄρου τῆς ζωῆς.

Ζ. Περιγραφὰς τόπων, μνημείων, ἡθῶν καὶ ἐθίμων.

Ἐν φυλλαδίῳ

- 5. Ἀδρὸς Οὐτιμόρος εἰς Κίναν (ἐκ τοῦ Γαλλ. τοῦ Μερῆ). — Πομπηίας ἀνακαλύψεις (ἐκ τοῦ Γερμ.)
- 10. Μεξικόν. (Πρωτότυπον.)
- 16. Κωνσταντινούπολις. (Πρωτότυπον.)
- 17. Βυρητός.
- 18. Καντῶν, Κάρρον.
- 19. 20. 22. Μάρμαρα τῆς Ξάνθου. (Πρωτ.)
- 20. Γάμος παρὰ Ῥωμαίοις.
- 21. Κολγίς. (Πρωτότ.)
- 22. Σινά ὄρος.
- 23. Κίνα.
- 24. Μαδρίτ. — Γάμος τῶν Κινέζων. (ἐκ τοῦ Γαλλ.)
- 25. Νὰός τοῦ ἁγ. Πέτρου. Πρωτότ.)
- 27. Πορτλάδιον ἀγγεῖον. (Πρωτότ.)
- 28. Βομβάη. — Φλαμίνιος ὀβελίσκος. (Πρωτότ.)
- 32. Κεφαλή τῆς Νίκης. (Πρωτότ.)

Η. Ἑλληνικὴν φιλολογίαν.

Ἐν φυλλαδίῳ

- 7. Περί στρατιωτικῶν τυγγραμμάτων.
  - 20. Περί νέων ποιητῶν.
  - 27. Κωνσταντινούπολις ὑπὸ Σ. Δ. Βυζαντίου.
- Προσέτι ἡ τρίτη σελὶς τοῦ ἐξωφύλλου προσδιωρίσθη εἰς ἀγγελίας καὶ ἐνίοτε εἰς συντόμους κρίσεις τῶν ἐκδομένων βιβλίων.

Θ. Ἑβραϊκὴν φιλολογίαν.

Ἐν φυλλαδίῳ

- 4. Αζμαρτίνος. (ἐκ τοῦ Γαλλ. τοῦ Τίμωνος)
- 13. Μολιέρος. (Πρωτότ.)
- 15. Γιζώτος καὶ Θιέρρος ὡς ῥήτορ. (ἐκ τοῦ Γαλλ. τοῦ Τίμ.)
- 16. Γέστη.
- 22. Βοδερ.
- 23. Σχάγγελ.

- 36. Ἡ νεότης τοῦ Σατοβριάνδου (ἐκ τῶν μετὰ τῶν ἀπομνημονευμάτων του, Memoires d'Outre Tombe)

Ι. Μυθιστορήματα, διηγήματα.

1) Πρωτότυπα

Ἐν φυλλαδίῳ

- 2. Βρούτος Κουρτέρος (Περιγραφή τῶν βασιλισσῶν τῆς Ἰσπανίας καὶ τῆς Πομαρέ).
- 3. Ἐπεισόδιον τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸν 19 αἰῶνα.
- 8. 9. 40. 41. 42. Λέλινα (Ἡ τελευταία τύχη τοῦ Ἰνδικοῦ Πενταποτάμου).
- 8. Εἰς τὰς κορυφάς (περιγραφή τῶν κυριοτ. ἡφαιστειῶν)
- 9. Ἡ Ναϊάς. [περὶ τοῦ σωματεμπορίου ὑπὸ Α. Ρ. Ρ.]
- 10. Ἀρειάδης.
- 45. 46. Τὸ χρυσὸν μαστίγιον, (ὁ ἐν Ἀλγερία βίος).
- 26. Κακουργοδικεῖον Ἐλισαβετώνος, (ὑπὸ Α. Ρ. Ρ.)
- 31. 32. Γλουμουάουθ, (τὰ ἀγγλικά ἀνθρακορυχία.)
- 34. 35. Ἐμάη (οἱ Νεοσελανδοί).

2) Μεταφράσεις

- 7. Ὁ γλύπτης τοῦ Μαύρου ὄσους.
- 10. Ἐρωτες τῶν σοφῶν.
- 12. Αἰχμάλωτοι τῶν Κουκασίων.
- 14—18. Ἡ κόρη τῆς Σιδηρίας (τοῦ Δημίστρου).
- 16. Πυθίας καὶ Εὐθυμένης. — Δύο ἄνθη (τοῦ Ἀλε. Κάρρ.). — Μονομαχία.
- 21. 23. Ὁ ἰατρός τοῦ χωρίου.
- 25. Νυάγιον τοῦ Λευκοῦ πλοίου.
- 28. Ὁμοιότητος ἀποτελέσματα.
- 29. Τὰ θύματα τῆς Βοχάρης.
- 30. Ταμάγκος.
- Ῥήγας Καρρό.

3) Μεταφράσεις μυθιστορημάτων

Οἱ ἰππῶται τοῦ στερεώματος (τοῦ εὐφροῦς Παύλ. Φυάλου), Ὑποκόμης τῆς Βραζελώνης (τοῦ περιφήμου Ἄλ. Δουμά), Ὁ πλοίαρχος Πάμφιλος (τοῦ αὐτοῦ), Καλδερῶν (τοῦ γνωστοῦ συγγρ. Βουλουέρου, ἐκ τοῦ Ἀγγλ.) Πικουίλλος Ἀλλιάγας, (τοῦ δραματούργου Σκριβ).

ΙΑ. Ποιήματα.

Εἰς διάφορα φυλλάδια. Ἐκτός δὲ τούτων ἐδημοσίευσεν πάμπολλα περὶ φυσικῆς ἱστορίας, ποικίλα ἠθικά, περὶ ἡθῶν καὶ ἐθίμων, περὶ τέχνης καὶ περὶ ποικίλης ἄλλης ὕλης.

Ἀπὸ τῆς ληγούσης ἐξαμηνίας εἰς ἄρθρα ἐπιγραφόμενα Ἔργα καὶ Ἡμερήσια, ἡ Εὐτέρηπη ἠθέλησε νὰ παραξῆ εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς τερπνότατον ἄμα καὶ ὠφέλιμον ἀνάγνωσμα, διηγουμένη καθ' ἕκαστον μῆνα τὴν ἡμερησίαν, οὕτως εἰπεῖν, ἱστορίαν τῶν πολιτικῶν συμβάντων καὶ τῆς συγχρόνου κοινωνίας. Τὰ ἄρθρα ταῦτα, πρωτοφανῆ διὰ τὴν ὕλην των, εὐηρέστησαν ἀρκούντως τὸ Κοινόν. Ἔσται δὲ ἐν ἐκ τῶν κυριωτέρων προσπαθειῶν μας, βαθμηδὸν νὰ ποικιλλωμεν αὐτὰ ὅσον ἐνεστι, παρσισάγοντες ὀλίγον κατ' ὀλίγον πλεῖστον ἔργα καὶ ἀντικείμενα ἑλληνικά.

Ἐκ τῆς ἀναλύσεως ταύτης δύναται ἕκαστος νὰ ἰδῆ ὅτι ἡ Εὐτέρηπη, ἥτις τὸ τερπνὸν κυρίως ἐπαγγέλλεται, προσφέρει ὅμως εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς οὐ μικρὰν δόσιν καὶ ὠφελίμου.

Ἐκ τῶν τεσσάρων μυθιστορημάτων τῶν ὁποίων τὴν μετάφρασιν ἐπεχειρήσαμεν, τὰ δύο, (οἱ ἰππῶται τοῦ Στερεώματος, καὶ ὁ πλοίαρχος Πάμφιλος) ἀποπερατωθέντα ἤδη, ἔχουσιν ὑπ' ὄψιν των οἱ ἀναγνώσται μας καὶ δύναται νὰ ἐπιφέρωσι τὴν ἐπὶ τούτων κρίσιν των. Ὁ ὑποκόμης τῆς Βραζελώνης εἶναι τὸ νεώτατον μυθιστόρημα τοῦ Α. Δουμάς. Ἡ ἐκδοσις αὐτοῦ δὲν ἐτελειώσεν ἀκόμη οὐτ' εἰς αὐτὴν τὴν Γαλλίαν.

Τὸ ἀνθρῶν καὶ σεμνὸν ἐνταυτῷ τῆς φράσεως, ἡ εὐφυῆς περιπλοκὴ τῶν συμβάντων, ἡ ζωηρὰ περιγραφή τῶν χαρακτήρων, τὸ μεγαλοπρεπὲς τῶν σκηνῶν, πολλὰ τῶν ὁποίων ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἱστορίαν, ἀποδίδου εἰς τὸ πόνημα τοῦτο τὰ καλλιστεῖα μεταξὺ τῶν ἔργων τοῦ κορυφαίου τῶν εἰσέτι ζώντων μυθιστοριογράφων Κ. Δουμάς.

Ὁ Πικουίλλος Ἀλλιάγας, ἡ οἱ Μαῦροι ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Γ', εἶναι τὸ ἀριστούργημα τοῦ δραματούργου Σ. Σκριβ. Τοῦ μυθιστορήματος τούτου διηρημένου εἰς ἑπτὰ τόμους, πᾶν κεφάλαιον εἶναι μία σκηνή. Περιπέτειαι ἀδιάκοποι καὶ ἀπροσδόκητοι, διατηροῦσαι ἀσθμαίνουσαν, οὕτως εἰπεῖν, τὴν περιέργειαν τοῦ ἀναγνώστου, περιπλοκὴ αὐτοῦ ἐντεχνος καὶ δραματικὴ, εὐρίσκουσα ἀείποτε τὴν λύσιν τῆς εἰς τὰ κύρια πρόσωπα, εἰς τοὺς δύο τῶν πονήματος ἥρωας, τὸν Πικουίλλον καὶ τὴν Αἰζάν, περιγραφῆς ζωηρόταται καὶ φυσικαί, συνεχεῖς ἱστορικαὶ ἀναμνήσεις, ὑποτυπώσεις ἠθικαὶ καὶ θρησκευτικαί, στιγματισμὸς ἀκάθεκτος καὶ τελεσφόρος τῆς ἰσπανικῆς θεοβλαβείας, εἰκονισμὸς ἀκριβῆς τοῦ πνεύματος, τῶν μέσων, τῶν σκοπῶν τῆς ἐθνομανοῦς ἐκείνης ἐποχῆς, ὅλα δὲ ταῦτα ἐκπερασμένα με ὕφος ἀνθρῶν, κομψόν, διάπυρον, ἰδοὺ τὰ κυριώτερα προτερήματα τοῦ μυθιστορήματος, τὰ ὁποῖα ἐγνώρισαν βεβαίως οἱ ἀναγνώσαντες τοὺς ἐκδοθέντας δύο τόμους.

Ἡ Εὐτέρηπη, ἐκπληρώσασα τὰς ὑποσχέσεις τῆς, ὑπόσχεται διὰ τὸ μέλλον καὶ νέας βελτιώσεις. Ἐπικαλουμένη δὲ τὴν συγγνώμην τῶν συνδρομητῶν τῆς διὰ τὰς συμβάσεις τυχόν ἐλλείψεις, τοὺς παρακαλεῖ καὶ αὐτὴς νὰ μὴ παρεμβάλλωσιν ἐμπόδια εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς συνδρομῆς των, ἀναλογιζόμενοι τὸ μέτριον τῆς τιμῆς, τὴν ὁποῖαν πληρώνουσιν, ἀντὶ τοσαύτης δαπάνης καὶ τοσούτων κόπων, ὅσους καταβάλομεν διὰ νὰ τοὺς εὐχαριστήσωμεν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 1 μαρτίου 1849.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ.

ΤΟ ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΝ ΑΝΘΟΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Πρὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν, κόρη τις πολὺ πλεόν ἀξιοσημείωτος διὰ τὴν καλλονὴν ἢ τὴν γέννησίν τῆς καὶ τὴν κατάστασιν, ἔζη εἰς τὴν πόλιν Τ * * * μονάζουσα εἰς τοὺς κόλπους τῆς οἰκογενείας τῆς. Ἄγναι καὶ γαλιναῖαι διέτρεγον αἱ ἡμέραι τῆς, ἀν καὶ ἱσορική τις εὐγένεια ἔληγεν ἐν αὐτῇ, λαμπρόνασα ἄλλοτε τὴν οἰκογενεῖάν τῆς, κατὰ συνέχειαν πολλῶν αἰώνων. Ἀλλ' ἡ Μαρία Σερβάλη (οὕτως ὠνομαζέτο ἡ νέα κόρη), στέργουσα τὸ παρὸν, περιώριζε τὰς εὐχὰς τῆς εἰς ταπεινὸν τινα ὀρίζοντα, χωρὶς ποτε νὰ στρέψῃ τὰ βλέμματά τῆς πρὸς τὸ ἐνδοξον παρελθόν των προγόνων τῆς. Ἡ μήτηρ αὐτῆς, γήρα προσβεβηκυίας ἡλικίας, αἰσθανομένη, ὅτι ἡ ζωὴ ἐμελλεν ἐντὸς ὀλίγου νὰ τὴν ἐγκαταλείψῃ, νὰ μὲν περιέβαλλε τὴν θυγατέρα τῆς διὰ πλοίστης στοργῆς, εὐχομένη, πρὶν ἢ καταβῆ εἰς τὸν τάφον, ν' ἀράσῃ τὴν Μαρίαν εὐτυχῆ καὶ εὐδαίμονα, ἀλλ' ἐθεώρει τὸ μέλλον ὑπ' ἄλλην ἐποψίαν. Γεννηθεῖσα ἀπὸ γονεῖς εὐπατρι-

Ἡ Μαρία Σερβάλη.

δας, ὑπερπρόνου καὶ ἀλαζόνας, ἡ μήτηρ τῆς Μαρίας διετήρησε τὸν ὑπεροπτικὸν χαρακτήρα τῆς τάξεώς τῆς εἰς τὰς μετὰ τοῦ κόσμου σχέσεις τῆς. Πειπειμένη δὲ οὕσα τοιουτοτρόπως, ὅτι καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτῆς συνεμερίζετο τὰ φρονήματά τῆς, οὐδέποτε ἐραντάσθη, ὅτι δυσανάλογόν τι συνοικέσιον ἤθελε θεωρηθῆ ὑπὸ τῆς Μαρίας ἀνεκτόν.

Ἀπὸ αὐτῆς μου τῆς παιδικῆς ἡλικίας εἶχα σχετισθῆ στενωῶς με τὰς δύο αὐτὰς γυναικίς, τὰς μονὰς αἰτινες διέμεινον εἰς τὴν μνημὴν μου. Ὁ πατήρ μου, προαχθεὶς εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ αξιωματικοῦ διὰ τῶν ἀνδραγαθιῶν του, καὶ διαδεχθεὶς εἰς τὸν στρατὸν τὸν κόμητα Σερβάλην, οὕτως ἦν θετὸς ἀδελφός, ἐρονεύθη εἰς μάχην τινὰ, ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίας.

Ἡ μήτηρ μου δὲν ἐπέζησεν εἰς τὴν συμφορὰν ταύτην, ἀποθνήσκουσα δὲ, ἐνεπιστεῖσθη τὴν τύχην τοῦ παιδὸς τῆς εἰς τὰς χεῖρας τῆς κυρίας Σερβάλης. Ἡ τρυφερὰ μέριμνα, ἣν τὸ πτωχὸν ὄρφανόν ἐνεποίησε κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν ψυχὴν τῆς προστάτιδος του, μετεβλήθη βαθμηδὸν εἰς τὴν γλυκυτέραν φιλίαν. Ἠλικιώθη μετὰ τῆς Μαρίας, διότι καθ' ἡν στιγμὴν ἐγὼ ἔβλεπα τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἐντὸς στέγης ταπεινῆς, αὕτη ἐγεννάτο ἐντὸς λαμπροῦ παλατίου. Ἡ διάστασις, ἥτις ὑπῆρχε μετὰξὺ αὐτῆς καὶ ἐμοῦ ἐξηλείφθησαν ἐν τάχει ἡ παιδικὴ ἡλικία δὲν γνωρίζει διαφορὰν τάξεων. Τοιουτοτρόπως εἶχα φθάσει τὸ δέκατον ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας μου, ὅτε κατὰ τὴν κρίσιμον ταύτην ἐποχὴν τῆς ζωῆς μας, μιὰ ἡμέρα ἠθέλησεν ἡ μήτηρ τῆς Μαρίας νὰ με εἰπῇ περὶ τῶν μελλόντων ὡς πρὸς τὴν θυγατέρα αὐτῆς σχεδίων τῆς. Ἦκουσα τοὺς λόγους τῆς, ἐν ἄρασι σιωπῆς, διὰ νὰ μὴ προδώσω τὴν λύπην, ἣν μ' ἐπροξένει εἰς τὸν πρῶτον. εἰς τὸν μοναδικὸν τῆς νεότητος ἔρωτά μου. Ἀλλ' ὅμως ἡ λύπη, τὴν ὁποῖαν ἠσθάνθη, ἦν μεγίστη, διότι ὅταν με διηγήθη τὰ περὶ μελλούσης εὐτυχίας σχε-

διά της έννοήσα, ότι ήσαν φροῦδα τὰ ἐνερά μου, καὶ πάραυτα συνέλαβα ἀπόφασίν τινα ἀπονενοημένην. ἔβριλον νὰ ὑπερνικήσω πολλές δυσκολίας, νὰ κλείσω τὴν καρδίαν μου, νὰ κατασιγάσω τὸν ἔρωτά μου ἵνα πραγματοποιήσω σχέδιον, ὅπερ μόνον ἠδύνατο νὰ δικακεδάσῃ καὶ καταπραΐνῃ τὴν πικρίαν τῶν θλίψεών μου.

Μία πρῶτὴ τοῦ μαζοῦ, τοῦ μηνὸς τούτου, καθ' ὃν τὸ πᾶν εἶναι ἔρωσ, ἐγκατέλιπον λάθρα τὴν γῆν τῆς γεννήσεώς μου, μὲ ἀπόφασιν νὰ περιπλανώμαι τοῦ λοιποῦ ἔρημος καὶ ξένος ἐπὶ ξένης γῆς. Δὲν θέλω δυναθῆ νὰ παραστήσω τὸ τί ἠσθάνθην, ὅταν μακρυνόμενος τῆς φιλοξένου στέγης, ἥτις μ' ἐδέχθη τόσον νέον, τὸ ἄσυλον, ἔνθα συνέζησα μετὰ τῆς Μαρίας, ἀπώλεσα αὐτὸ ἀπὸ τὰς ὄψεις μου! Ἡ Μαρία, τὴν προτεραίαν, μ' εἶχεν ἀποκαλύψει ἀφελῶς τὰ αἰσθήματα τῆς καρδίας της· καὶ ὅμως ἐσπευδα νὰ μακρυνθῶ, διότι ἀντὶ τοῦ νὰ ἐλπίζω ὅτι αὐτὴ θέλει ταπεινωθῆ μέχρις ἐμοῦ, ἐξ ἐναντίας μόνον ἐπιθυμίαν εἶχον νὰ ὑψωθῶ ἐγὼ μέχρις αὐτῆς διὰ τῆς δόξης!

Ἀνεχώρησα λοιπὸν, μεταξὺ εἰς Παρισίους, ἵνα τελειοποιηθῶ εἰς τι τῶν χαρισμάτων ἐκείνων, ἅτινα ἐνίοτε δοξάζουσιν αἰφνιδίως τ' ὄνομα ἀγνώστου τινὸς υἱοῦ τοῦ λαοῦ. Ἠδυνάμην νὰ εἶπω· «Κ' ἐγὼ ἐπίσης εἶμαι καλλιτέχνης» διότι ὦν εἰσέτι νεώτατος, ἐθεώρουν τὰ πάντα κατορθωτά.

Ἀφιέρωσα λοιπὸν, τὰ πρῶτα καὶ τὰ ὠραιότερα ἔτη τῆς ηλικίας τοῦ ἀνθρώπου, εἰς τὰς σοδαρὰς σπουδὰς καὶ τὰ πλήρη κόπου ἔργα τῆς τέχνης, ἥτις ἐδόξαζε τὸν Μιχαὴλ Ἀγγελον. Ἀποχωρήσας τοῦ κόσμου, περιωρίσθην εἰς ἐρημίαν ἀπόλυτον, καὶ, ἂν δὲν ἄφινα μέρος ἐμαυτοῦ εἰς χῶρον φιλάττην, πιστεῖω, ὅτι ὁ κόσμος δι' ἐμὲ ἤθελεν εἶσθαι ἡ γωνία τοῦ ἐργαστασίου τοῦ μεγάλου ζωγράφου, ὑφ' οὗ ἐμελλον νὰ μνηθῶ τὰ μυστήρια τῆς μεγαλοφυΐας του Διήνου τοιουτοτρόπως μακρὰς ὥρας, ἐν ἐκστάσει ἐνώπιον τῶν ἀριτοτεχνημάτων, ἅτινα ἐπροσπάθουν νὰ μιμηθῶ, ἅτινα ἐθεώρουν ἀλληλοδιαδόχως, ἐπιθυμίαν νὰ τὰ φθάσω, νὰ τὰ ὑπερβῶ...

Ἐβασανίζομην ὑπὸ τῶν μυρίων ἐκείνων περιπετειῶν, αἵτινες ἐπισυμβαίνουσιν εἰς τὴν ὑπαρξίν τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες ἔχουσι τὴν συνείδησιν τῆς ἰκανότητός των, καὶ εἶναι ἀπεφασισμένοι νὰ ὑψωθῶσιν ὑπερᾶνω τῆς μετριότητος, καὶ νὰ πλάσωσιν ἐκυτοῖς ὄνομα ἀθάνατον. Οὐδεὶς, εἶμαι βέβαιος, ὑπέφερε τὰς βασάνους μου, οὐδεὶς ἠργάσθη ὡς ἐμὲ, ἀκατακύτως, καὶ τὴν νύκτα, ὡς ὁ Γιοττος, δὲν ἀφῆκε τὴν κλίτην του διὰ νὰ ἰχνογραφῆσῃ ἐν τάχει, εἰκόνας τὰς ὁποίας διεῖδε καθ' ἕνα!

Πέντε μακρὰ ἔτη παρεῖλον τοιουτοτρόπως. Κατὰ τὸ πολυχρόνιον τοῦτο διάστημα οὐδ' ἄπαξ ὑπέστρεξα εἰς τὴν πατρίδα μου, οὐδεμίαν διάγυσιν διέκοψε τὰς ἐργασίας μου. Ἡ ποθητὴ ὥρα ἐπλησίαζε. Μία ἡμέρα ἐμαθὰ τέλος πάντων, ὅτι τὸ μέγαλον βραβεῖον τῆς ζωγραφικῆς ἀπενεμεῖσθη εἰς ἐμὲ ὁμοφώνως! Τὴν αὐτὴν ἑσπέραν, ἤρξασα τὴν Γαλλίαν, ἀνεχώρησα διὰ τὴν Ρώμην. Ἐνόμισα τότε, ὅτι ἐσθασα τὸν σκοπὸν μου, καὶ ἅμα ἐπάτησα τὴν γῆν τῆς Ἰταλίας, ἐγραψα πρὸς τὴν Μαρίαν. Δὲν ἤμην πλέον ἀναποφασιστος:

δὲν διηγοῦμην τὰ ἄφρονα τῆς νεότητός μου ὀνειράτα, τὰς ματαιὰς ἢ ἀπωτάτας ἐλπίδας μου. Ἤμην πλήρης εὐτυχίας καὶ καταπειγόμεν νὰ εἶπω εἰς τὴν Μαρίαν· Τὸ μέλλον εἶναι ἐδικόν μου, ἔχω ἤδη ἐν ὄνομα νὰ σοὶ προσφέρω· θέλομεν εἶσθαι εὐτυχεῖς. Ἐσφράγισα τὴν ἐπιστολήν μου μὲ πάλλουσαν καρδίαν καὶ τὴν ἔστειλα. Ἀλλ' οὐαί! οὐδὲν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἐπιθυμίας μας! Ἐκ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἥτις ἐφαίνετο προαγγέλλουσα ἡμέρας εὐτυχεῖς, αἱ ἐπιστολαὶ μου ὄλαι ἔμενον ἀνευ ἀπαντήσεως.

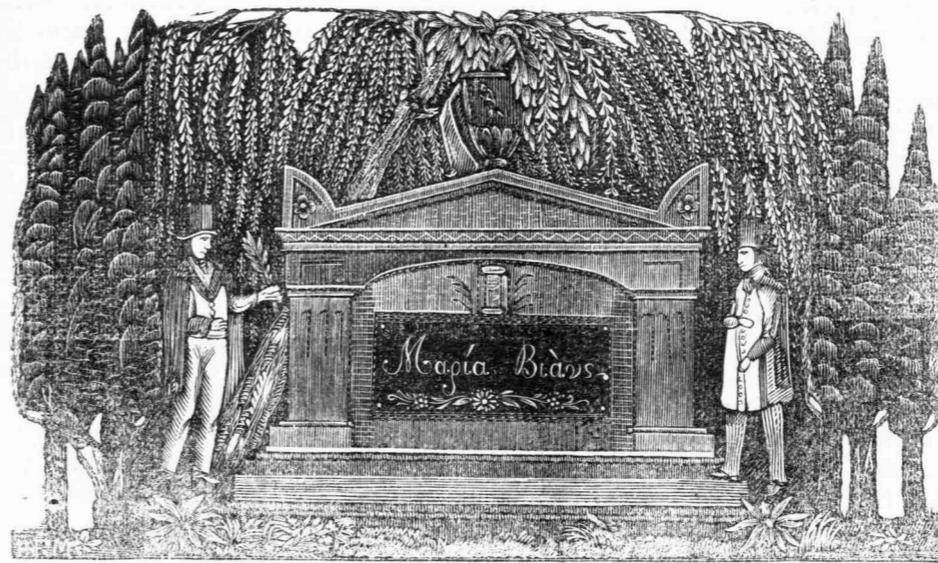
Δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐνοήσω τὴν τοιαύτην σιωπὴν τῆς Μαρίας εἰς στιγμὴν, καθ' ἣν αἱ γλυκύτεραι ἐμοῦ τε καὶ αὐτῆς ἴσως ἐλπίδες ἐπραγματοποιούντο. Μετὰ ἐνιαύσιον διατριβὴν ἐν Ρώμῃ, καθ' ἣν ἡ φήμη μου εἶχεν αὐξήσει, κατατρογόμενος ὑπὸ θλίψεως καὶ ἀπελπισίας, ἀπεφάσισα νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν πόλιν τῆς γενετῆς μου. Ἐσθασα τέλος πάντων εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην, ὅθεν ὅλλοτε εἶχα ἀναχωρήσει ταπεινὸς καὶ κρατῶν εἰς τὴν χεῖρα τὴν βακτηρίαν τοῦ ὀδοιπόρου. Καταβάς τοῦ ὁχήματος, ἠσθάνθην ἐμαυτὸν κυριεύμενον ὑπὸ συγκινήσεως ἀπεριγράπτου, καθ' ὅσον προεχώρουν πρὸς τὰ προσφιλῆ τῆς πρώτης μου νεότητος μέρη. Ἐκ τῆς παραχῆς μου ταύτης ἠναγκάσθην νὰ καθίσω ὑπὸ δένδρον τι παρὰ τὴν ὁδὸν, καὶ ἐθεώρουν μετὰ συμπαιθείας τὴν πόλιν μου.

Σήμερον, ὅτε βλέπω ψυχρῶς πρὸς τὸ παρελθὸν εἶμαι πεπεισμένος, ὅτι ἐκ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὁ Θεὸς, εὐσπλαγχνίζομενος τὴν δυστυχίαν μου, μετέβαλλε τὴν εἰμαρμένην μου διὰ νὰ μὲ κατηγήσῃ, διὰ τῶν δοκιμασιῶν τῶν συμφορῶν, εἰς νέαν ζωὴν, ἵνα μὲ λεγθῆ ποτε καθαρὸν εἰς τοὺς κόλπους του.

Οὕτω δὲν θέλω λησμονήσει ποτὲ τὸ πῶς οἱ ὀρθαλμοί μου ἀποσπώμενοι τῆς πόλεως τῶν ζώντων, ἐξήτησαν ἀπλήστως τὴν πόλιν τῶν νεκρῶν. Κινηθεὶς ὑπὸ τινος αἰφνιδίας ὠθήσεως, διέβην τὴν πύλην τοῦ κοιμητηρίου, ἥτις εὐρίσκετο ἐμπροσθέν μου, ἐρωτῶν πᾶν μνήμα, ἀνεωγμένον κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου· ἐὰν δὲν περιέκλειε τὰ λείψανα περιλυμένων ὄντων, ἅτινα δὲν ὑπῆρχον ἴσως πλέον εἰμὲ εἰς τὴν ἐνθυμησίαν μου. Πανταχοῦ τῆς διαβάσεώς μου μὲ παρουσιάσθησαν ὀνόματα ἀγνώστα, ... ὅτε, βλέπων ἐν μνήμα ἐκ λευκωτάτου μαρμάρου, ὑψούμενον εἰς μεμονωμένην τινὰ καὶ σύσκιον γωνίαν, ἐσταμάτησα συμπαιθῶς. Παρὰ τὸν τάφον τοῦτον ἐφύετο ἐν ἄνθος, ἐν ταπεινὸν λευκάνθημον (μαργαρίτης)· ἐπὶ δὲ τοῦ μνήματος ἀνεγινώσκετο ἡ ἀπλὴ αὐτῆ ἐπιγραφή:

ΜΑΡΙΑ ΔΕ ΒΙΑΝΣ, ΤΕΛΕΥΤΗΣΑΣ ΕΙΣ ΤΟ 24 ΕΤΟΣ ΤΗΣ ΝΙΚΙΑΣ ΤΗΣ!

Ἐὰν κατὰ τὸ διάστημα τῆς διαμονῆς μου εἰς γῆν μακρυνὴν αἱ προσδοκίαι μου ἐξηφανίσθησαν μία μετὰ τὴν ἄλλην εἰς τὴν πνοὴν τῆς δυστυχίας, ἐνώπιον ἐνὸς τάφου, ἐμπροσθεν τῶν νεκρικῶν λειψάνων μιᾶς γυναικὸς, ἥτις ἔφερε τὸ ὄνομα τῆς νεαρᾶς συντρόφου τῆς παιδικῆς ηλικίας μου, ἠσθάνθην αἶφνης τὴν θρησκείαν τῶν πατέρων μου ἀναζωογονουμένην ἐν τῇ καρδίᾳ μου, καὶ γονυπετήσας, προσευχήθη πολλὰν ὥραν μετ' ὅλης τῆς ζέσεως τῶν πρώτων μου ἐτῶν.

Ο' Τίφος.

Χύσας δάκρυα μετανοίας, ἐπανελάθον, ἐπὶ τοῦ ἀγνώστου τούτου τάφου, τὸν πρῶτον ὄρκον μου· ὅταν δὲ ἠγέρθην, ἠσθάνθην ἐμαυτὸν ἠγνισμένον καὶ, διὰ νὰ μὴ ἐπιορκήσω ἐκ νέου καὶ νὰ ἐνθυμώμαι τὴν ἐπισημόν μου ὑπόσχεσιν, ἔκοψα τὸ λευκάνθημον, ὅπερ ἐφύετο ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς νέας ἐκείνης γυναικὸς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ἐσθασα ἤδη ἀπὸ τοῦ θλιβεροῦ τούτου μέρους σύνουσι καὶ σκυθρωπὸς, ὅτε ἀνὴρ τις ἐν ἀκμῇ εἰσέτι τῆς ηλικίας, ἀλλ' ὅμως τοῦ ὁποίου τὸ ὑψηλὸν ἀνάστημα ἦτο κυρωμένον, ὡς ἂν βεβαρυμένον ὑπὸ τι φορτίου, ὤσθη παραχρῆμα ἐμπρὸς μου. Τὸ μέτωπον αὐτοῦ φαλακρὸν ἦδη καὶ ἠροτραιωμένον ὑπὸ προώρων ρυτίδων, οἱ ἐσθεσμένοι ὀφθαλμοὶ του, αἱ ὠχραὶ καὶ κατισχυοὶ παρειαὶ του ἐνέφαινον ἀσθενῆ ἀναλαμπάνοντα ἀπὸ πολυχρόνιον καὶ δεινὴν νόσον. Ἡ κόμη του ἐπιπτεν ἡμελημένη καὶ διεσπαρμένη ἐπὶ τῶν ὠμων του, τὰ ἐνδύματά του ἦσαν ἐν ἀταξίᾳ, καὶ τὸ ὄρος του σκυθρωπὸν. Ἐμαρτύρουν δὲ ταῦτα πάντα βεβαίως μὴ γιόν τινα λύπην, συγκεντρωμένην, ἀλλ' ἄπειρον, λύπην ἐν ἐνὶ ἄφρων, ὡς εἶναι ὄλαι αἱ μεγάλαί θλίψεις τοῦ κόσμου τούτου.

Με ἔτυχε πολλάκις νὰ παρατηρήσω, ὅτι οἱ ἄφροις δυστυχεῖς ἀνθρώποι ἐξασκοῦσι τρόπον τινὰ ὁ εἰς ἐπὶ τοῦ ἄλλου ἐπιβροχήν τινα μαγνητικὴν, ἥτις ἀναγκάζει αὐτοὺς νὰ γινώσκωνται μεταξὺ των. Οὕτως, ἅμα ὁ ξένος οὗτος, ὁ μελαγχολικὸς καὶ μελανεμίμων, ὤσθη εἰς τὰ ἔμματα μου, ἐνθυμήθην τὴν νεανίδα, τὴν κειμένην εἰς τὸ μνήμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶχα προσευχήθῃ, καὶ εἶπα χαμηλῇ τῇ φωνῇ, ἀποκαλύπτων τὴν κεφαλὴν μου μετὰ τοῦ ὀφειλομένου εἰς τὴν δυστυχίαν σεβασμοῦ.

— Κύριε Δὲ Βιάνας!...

Ὁ ξένος ὑψώσε τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς οὐρανὸν, ἐπειτα μετέφερεν αὐτοὺς μετὰ πολλῆς ἀνησυχίας ἐπὶ τοῦ ἄνθους, ὅπερ πρὸ ὀλίγου ἔκοψα. Παρατήρουν

προσεκτικῶς τὸν Κ. Δε Βιάνας, διότι πραγματικῶς ἦτον αὐτός· ἀλλ' ὅταν ἐπλησίασα πρὸς αὐτόν, ἐφάνη οὗτος θέλων νὰ κρυθῆ ἀπ' ἐμοῦ καὶ σφέλας τὴν κεφαλὴν του, ἐπέσει εἰς τὰ πόσωνα πλησίον τοῦ τάφου. Ἠρπασα τότε τὴν χεῖρά του, ἦν ἐθλίψα εἰς τὰς ἐδικὰς μου, ἐπιθυμῶν μεγαλῶς νὰ ἀ-

νιγενέσω τὴν καρδίαν του.
— Συγγνώμην, τῷ εἶπα, παρουσιάζων αὐτῷ τὸ ἄνθος, ὅπερ ἀφρόνως εἶχα κόψει. Σὰς ἦτον φίλτα τον, τὸ βλέπω, λάβετό το.

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας, τὰς ὁποίας ἐπρόφρασα μὲ φωνῆν τεταραγμένην, ἀνηγέρθη, ἔσπασε τὸ λευκάνθημον καὶ κρονοὶ δακρύων ἐβρεξάν τὸ ὠχρὸν πρόσωπόν του. Τὸν παρεκίνησα νὰ καθίσῃ, καθίσας καὶ ἐγὼ πλησίον του διὰ νὰ τὸν παρατηρήσω μετὰ προσοχῆς.

— Αἴ! κύριε, μὲ εἶπε μετὰ στιγμιαίαν σιωπὴν, ὀλιγώτερον ἀγαπῶ τὴν ζωὴν μου παρὰ τὸ πτωχὸν τοῦτο ἄνθος! Ἐὰν ἐνέπηγες ξίφος εἰς τὸ στῆθος μου,

Ὁ Φλαβιανὸς Δονάτος.

δὲν ἤθελα ὑποφέρει πλέον, ἤθελα εἶσθαι εὐτυχῆς, διότι ἀπηρχόμην πρὸς αὐτήν!

Καὶ ὁ δακτυλὸς τοῦ ἐδείκνυε τὸν τάφον τῆς Μαρίας δὲ Βιάνς.

— Εἴστε ξένος; ἐπρόσθεσεν ἐγειρόμενος.

— Ὀχι, κύριε, τῷ εἶπον, ἀλλ' ἰδοὺ πέντε ἔτη ἱποῦ δὲν εἶδα τὸ μέρος τοῦτο.

— Ἀντιγρά συμδάντα ἐτελέσθησαν δι' ἐμὲ ἐν τῷ διαστήματι τοῦτο, ἀπεκρίθη ὁ Κ. Δὲ Βιάνς, οὐδεὶς ἐνταῦθα ἀγνοεῖ τὴν ἱστορίαν μου καὶ τὸ φίλτρον, ὅπερ μὲ συνέδεε πρὸς τὸ ἄνθος τοῦτο.

— Ἐὰν ἐτόλμων ... ἐὰν δὲν ἐφοβούμην ν' ἀνακαλέσω τὰς ἀναμνήσεις ...

— Φεῦ! ἐπανέλαβεν αὐτὸς, οὐδεμία αὐτῶν ἐξηλείθη τῆς μνήμης μου. Ἀκούσατέ με λοιπὸν, ἐὰν ἡ δυστυχία μου συνεκίνησε τὴν καρδίαν σας, καὶ διηγείρε τὴν συμπάθειάν σας.

Καὶ, καθισθεὶς ἐκ νέου πλησίον τοῦ τάφου τῆς Μαρίας, ἐν ᾧ καιρῷ ἐγὼ ἰστάμην ὄρθιος ἐμπροσθέν σου, ἤρχισεν τὴν διήγησίν σου ὡς ἀκολούθως.

— Πρὸ μικροῦ ἀκόμη ἔζη εἰς Τ... κόρη τις, ἥτις εἰς τὸ γένος καὶ τὰ πλούτη ἦσαν ἐξοχὸν καλλονήν. Ἀκμπρὸν μέλλον ἐφαίνετο περιμένον αὐτήν· ἀπαντες οἱ εὐπατρίδες τῶν περὶ ἐσπεύδαν νὰ προσφέρωσιν αὐτῇ τὰς ὑποκλίσεις των καὶ ἕκαστος αὐτῶν ἐφιλοτιμιεῖτο νὰ τῇ φανῇ ἀρεστός, ἀλλ' ἡ κόρη δὲν ἐδέχθη κανένος τὴν λατρείαν. Νέος τις, ἀσήμου μὲν θέσεως, ἀλλὰ πεποικισμένος ἀπὸ ἔξοχα προτερήματα εἶχεν ἐκλύσει τὴν καρδίαν τῆς. Πλήρης εὐγενεὺς καὶ ἀξιοπαΐνου φιλοτιμίας, γνωρίζων ὅτι ἦτο πτωχὸς καὶ ἀδόξος, ὁ νέος ἀφίκε τὴν πατρίδα του καὶ ἐπῆγε νὰ εὕρῃ τὴν δόξαν διὰ νὰ μοιρασθῇ ποτὲ αὐτὴν μετὰ τῆς Μαρίας. Ἀπειροὶ δυσκολίαι εἶχον ἐμποδίσει τὸν χρόνον τὴν πορείαν του, ἀλλὰ τέλος, μετ' ἀνηκούστους ἀγῶνας, ἀπέκτησε τὴν δόξαν ἐκείνην, τὴν τὸσον περιπόθητον, καὶ ἴσως τὸ ὄνομα τοῦ φαβιανοῦ Δονάτου ἀκούσατε καὶ ὑμεῖς.

— Μάλιστα, εἶπον ἀναπληθίσας ἄκων.

— Κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον, ἐπανέλαβε μὲ τρέμουσαν φωνήν, ὁ Κ. δὲ Βιάνς, ἐκόμισαν εἰς τὴν Μαρίαν ἀνώνυμὸν τινα ἐπιστολήν· μόλις ἀνέγνω αὐτήν, καὶ ἔπεσε λειποθυμημένη, διότι χεῖρ δολία τῇ ἐπληροφόρει, ὅτι ἐκεῖνος, ὃν ἠγάπα, ὁ φαβιανὸς Δονάτος, ἐλησμόνησεν αὐτήν, παραδιδόμενος εἰς ἐρωτὰς ἐνόχους. Ὁ ἀγνωστος συκοφάντης δὲν περιωρίσθη εἰς τὰ ψευδῆ ταῦτα μόνον, ἀλλὰ παρεμπόδισεν ὅλας τὰς ἄλλας ἐπιστολάς ὅσαι ἤρχοντο ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐπ' ὀνόματι τῆς νέας κόρης.

— Ἦτον ἀτιμὸν τοῦτο! ἐκραύγασα, μὴ δυνάμενος νὰ κατασιγάσω τὴν ἀγανάκτησιν, ἥτις ἠρέσθη ἐντός μου, ἀκούοντος πρᾶξιν τοσοῦτον ἀναξίαν.

— Ἦν τῷ ὄντι ἀτιμὸν τὸ πρᾶγμα, ἐπανέλαβεν ὁ Κ. Δὲ Βιάνς μὲ φωνὴν νενεκρωμένην σχεδόν· δὲν τὸ φιλονεικῶ μόνον, ὅταν ἀγαπᾷ τις περιπαθῶς, με μανικῶν, ἴσως εἶναι ὀλιγώτερον ἐνόχος!! Τὸ βέβαιον ἐν τούτοις εἶναι, ὅτι ἡ νεάνις, ὑποθεῖσα ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ἐκείνης, ὅτι ἐπροδόθη, ἐγκατελείφθη, ἐλησμόνησε καὶ αὐτή. Παρουσιάσθη τότε ἡ μήτηρ τῆς ἐδέχθη τὴν ζήτησίν μου καὶ κηρύχθη νὰ νυμφευθῇ τὴν Μαρίαν. Ἀλλ' οἴμοι! ἡ εὐτυχία αὐτῆ δὲν διήρκασε

πολύ! Τὴν εἶδον ἐν διαστήματι ἐὸς ἐνιαυτοῦ περιλυπὸς καὶ πάσχουσα, καὶ εἰς οὐδὲν τῶν ἐνταῦθα πρησῆλουμένη, νὰ φθιέσεται ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ὑπὸ μαρμαροῦ. Ὅμως, ἐν τι ἐν τῷ κόσμῳ τοῦτῳ ἐρείλιξε τὴν μέριμνάν τῆς· ἐν ἄνθος, τοῦ ὁποίου, καθ' ἕκαστον θέρος, συνέλεγε μετὰ φροντίδος τὸν σπῆρον, ἐν μετεφύτευε τὸ ἐπιόν, δικιωνίζουσα αὐτὸ τοιοῦτοτρόπως· α βάλε σταυρὸν ἐπὶ τοῦ τάφου μου, μοι εἶπε κατὰ τὴν ὑστάτην ὥραν τῆς, φύτευσον αὐτοῦ τὸ λευκάνθημον τοῦτο καὶ ἔργου συνεχῶς νὰ δέσσαι ὑπὲρ ἐμοῦ. β Χωρὶς νὰ ζητήσω τὴν ἐξήγησιν τῆς παραδόξου ταύτης βουλήσεως, ἐσεβάσθην αὐτήν, καὶ ἐξεπλήρωσα πιστῶς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Μαρίας, καὶ χάριν τῆς μνήμης τῆς εἶναι καὶ εἰς ἐμὲ τοσοῦτον περισπούδαστον καὶ ἱερὸν τὸ ἀνθύλλιον τοῦτο!

Ὁ Κ. Δὲ Βιάνς διέκοψεν ἐνταῦθα τὴν διήγησίν του, κάτωχρος μὲν αὐτὸς, δεινοπαθῶν δὲ καὶ ἐγὼ. Ἐνῶ μὲ διηγείτο τὰς δυστυχίας του, ὀλεθριὸν τι προκαίσθημα ἐκυρίευσεν κατ' ἀρχάς τὴν ψυχὴν μου, ἔπειτα, ἡ ἀλήθεια μ' ἐνερανίσθη αἰφνιδίως ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ πραγματικότητι. Ἡ ἱστορία ἐκείνη, ἣν ἐπίσης καὶ ἡ ἱστορία μου. Ἐκ τύχης ἤκουσα τὰς σκληροτέρας αὐτῆς περιπετειὰς ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις μὲ ἠδίκησε τρομερῶς! Ποτὲ δὲν ἠσθάνθη ὅτι τὴν στιγμήν ἐκείνην. Ἐνόμιζα, ὅτι ἐμελλὰ νὰ τελευτήσω ἐκεῖ τὸν βίον μου, καὶ κηλύγον τὸν ὕψιστον ἐκ βάθους ψυχῆς! Ἀλλ' ὁ Θεὸς εἶναι πολυεὐσπλαγγνος, καὶ ἦλθε πρὸς βοήθειάν μου. Ὑπερνήκησα τὴν θλίψιν μου καὶ, ρίπτων ἐπὶ τοῦ Κ. Δὲ Βιάνς βλέμμα ὀργίλον,

— Ποῖος ἦτον ὁ γράψας τὴν ἀνώνυμον ἐπιστολήν; ἐκραύγασα ἀρπάσας μετὰ βίας τὸν βραχιονά του.

Δὲν ἀπεκρίθη, ἐκάλυψε δὲ τὸ πρόσωπόν του μὲ τὰς χεῖράς του.

— Ἄνοιξας τὸ μῆμα μιᾶς γυναικὸς, ἐπρόσθεσα. ἔθραυσας τὸ μέλλον ἐκείνου, ὃν ἠγάπα! Κύριε δὲ Βιάνς, ἄς σοὶ γίνῃ ἴλεος ὁ Θεός!

— Καὶ ἐκεῖνος δὲν θέλει μὲ συγχωρήσει ἄρα γε; εἶπαν αὐτὸς.

— Ἴσως, εἰς τὴν τελευταίαν σου ὥραν· ἀλλὰ μέχρις ἐκείνου σύλαξον τὴν ἀδυσώπητον καὶ καρδιοβόρον τύψιν τοῦ συνειδότος...

— Σὺ, σὺ εἶσαι χωρὶς εὐσπλαγγνίας, ἀλλ' ἐκεῖνος...

— Κύτταξέ με λοιπὸν κατὰ πρόσωπον, κύριε Δὲ Βιάνς.

Καὶ ἐκεῖνος ἐφόρῳν ἐπ' ἐμὲ βλέμμα καταπεπληγμένον.

— Ἄ! εἶσαι σὺ, σὺ εἶσαι ὁ φαβιανὸς Δονάτος! ἐκραύγασα.

— Ναί! εἶμαι ἐγὼ, ἐγὼ ὃν ἠγάπα ἡ Μαρία, ἐγὼ ὃν ἠγάπησα διὰ παντός, καὶ θέλω σὲ εἶπει ἐν ὥρᾳ τοῦ θανάτου σου τὸν ἱστορίαν τοῦ ἀνθους τοῦτου, τοῦ κοιμένου ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς.

Καὶ μακρυνόμενος μεγάλοις βήμασι, χωρὶς νὰ στρέψω τὴν κεφαλὴν μου ὀπίσω, ἀρῆκα τὸ θλιβερόν ἐκεῖνο μέρος διὰ νὰ μὴ ἐπανέλθω πλέον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Κατ' εὐτυχίαν ἡ τέχνη, τὴν ὁποίαν ἐκαλλιέργουν μετὰ τὸσαύτης ἀγάπης μὲ προσέδωκεν εἰς τὴν γῆν.

διότι, πρέπει νὰ σὰς τὸ εἶπω; ὅταν ἔμαθον τὸσον ἀπροσδοκῆτως τὸν θάνατον τῆς Μαρίας, δις ἠρώτησα σπουδαίως ἑμαυτὸν τὴν ἐπισημοτέραν, τὴν ὀλεθριωτέραν τῶν ἐρωτήσεων, δις ὡς ὁ Ἄμλετος εἶπον·

α Ἰπαρξίς ἢ ἐξόντωσις! Ἰδοὺ ποῖον τὸ ζήτημα! β ἀπαγγείλας ὅλον τὸν νεκρόσιμον τοῦτον μονόλογον.

Αἱ δύο αὗται στιγμαὶ ὑπῆρξαν τρομεραὶ, ἀλλ' ὁ Θεὸς κηδύκεσε τότε νὰ μὲ ἀνεγείρῃ, στέλλων μοι ἀκτίνα τῆς ἐλπίδος ἐκείνης, ἥτις ὑπάρχει ἢ πιστοτέρα, ἢ τελευταία σύντροφος τοῦ θνητοῦ. Αἱ δοκιμασίαι μ' ἔδωκαν ἰσχύν, καὶ ἠσθάνθη ἑμαυτὸν ἱκανὸν νὰ ἐργασθῶ πλείστον χωρὶς ν' ἀποδειλιάσω, χωρὶς νὰ ὑποφέρω πολὺ καὶ νὰ παρπονῶμαι.

Διὰ νὰ διασκεδάσω δὲ τοὺς θλιβεροὺς λογισμοὺς μου, ἐπεχείρουν συνεχῶς περιοδείας εἰς διαφόρους τόπους, ἔνθα ἐθαύμαζον ἀλληλοδιαδόχως τὰ μνημεῖα τῆς γοτθικῆς ἀρχιτεκτονικῆς ἢ τὰ ὀριστουργήματα τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νεωτέρας ζωγραφικῆς. Μυρία ἀντικείμενα, πάντοτε νέα, τοποθεσίαι γραφικαί, θαυμάσιαι προσόψεις συνέτρεξαν ἰσχυρῶς εἰς τὸ νὰ διασκεδάσωσι τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν μου. Ὁ πυρετὸς τῆς φαντασίας μου καταπραῦνθη ὀλίγον κατ' ὀλίγον· μελαγχολία δὲ ρεμβώδης διεδέχθη μόνη τὴν βιαίαν ἐκείνην κατάστασιν, εἰς ἣν μᾶς ρίπτει πάντοτε μέγιστόν τι ἀτύχημα καὶ ἡ ἀπόγνωσις. Ὁ χρόνος, ὁ θραπέυων πολλὰς πληγὰς τοῦ ἀνθρώπου, ἐπῆνευγε πολλὴν ἀνακούφισιν εἰς τὰ δεινά μου, ἂν καὶ τῆς ζωῆς μου αἱ ἀναμνήσεις ἐπέχεον ἀκόμη ἐπὶ τοῦ προσώπου μου λύπην τινα ἀνεξήγητον. Ἡ καρδία συναισθάνεται μακρὸν χρόνον ἕνια τῶν τραυμάτων τῆς. Ἀλλ' ἀπὸ τινος περιστατικοῦ ἀπροόπτου, ὅπερ ἐνήργησε μεταβολὴν εἰς τὴν εἰμαρμένην μου, εἰρήνη ἐντελής ἐπαχύθη αἰφνης εἰς τὴν πολυτάραχον ζωὴν μου.

Περιηρόμην τὴν Μεσημβρινὴν Γαλλίαν δεκαπέντε ἔτη μετὰ τὸ προῆρθῆν συμβάν. Εὐρύχωρον μοναστήριον, κείμενον ἐπὶ ὑψώματος, ἐγείρετο ἐπὶ τῆς πόλεως, ἣν κατώκουν τότε. Ἐθεώρουν μὲ βλέμμα ζηλότυπον τὸ εὐσεβὲς καταγώγιον, τὸ ὑψούμενον πρὸ τῶν ὄρθαλμῶν μου, καὶ πολλὰς ἠσθάνομην ἀνοσίαν τινα ἐπιθυμίαν τῆς ἡσυχου ὑπάρξεως τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, τῶν ἀποχωρησάντων θελοῦσι τοῦ κόσμου. α Ἡ εὐτυχία αὐτοῦ μόνον ὑπάρχει! ἐρώνουν, καὶ καθ' ἕκαστην ἡμέραν τὸν αὐτὸν ἔχον στοχασμὸν, τὴν αὐτὴν ἐπιθυμίαν, προσήλουν τὰ βλέμματά μου ἐπὶ τῆς ἡσυχου ταύτης μονῆς, ἥτις ὅμως δὲν ἦν ἐρημία, διότι ὁ Θεὸς εἶπεν· α Ὅπου ἔστῃ β πολλοὶ συνηγμένοι ἐν ὀνόματί μου, ἐκεῖ εἶμι καὶ β ἐγὼ μετ' ὑμῶν. β

Ἐσπέραν τινα, ὁ κώδων τοῦ μοναστηρίου ἐσήμανε ἐπὶ ψυχόρραγοντος. Εἶχα ἤδη συνταυτισθῆ τοσοῦτον μὲ τοὺς εὐσεβεῖς ἀναχωρητὰς, ὥστε συνεταράχθη εἰς τὸν νεκρόσιμον ἤχον· μ' ἐφάνη μάλιστα ὅτι προαίθημά τι μ' ἔλεγεν, ὅτι ὁ ψυχόρραγὼν συνεδέετο πρὸς με διὰ δεσμῶν στενωπῶν. Καί, τῆς συμπάθειάς μου ἐγειρομένης ἀκουσίως μου, ἤρξην καὶ περὶ τοῦ ὀνόματός του, ὅτε τὴν αὐτὴν στιγμήν εἰς μοναχὸς ἐφάνη εἰς τὸν οὐδὸν τοῦ θαλάμου μου.

— Ὁ κύριος φαβιανὸς Δονάτος; εἶπεν εἰσερχόμενος.

Ἐπλησίασα καὶ τῷ ἠρώτησα τί μ' ἐζήτηι; Ἀλλ' οὗτος ἦν τοσοῦτον τεταραγμένος, καὶ ἡ λύπη τοσοῦτον πικρὰ εἰκονίζετο ἐπὶ τοῦ ὄχρου καὶ περιβρεομένου ὑπὸ ἰδρώτους προσώπου του, ὥστε κατ' ἀρχάς ἔμεινεν ἀκίνητος καὶ ἀφωνος, ἀφοῦ ἐπρόφρε τὸ ὄνομά μου. Ἐσπευσα νὰ τῷ προσφέρω μίαν ἔδραν καὶ τὸν παρεκίνησα νὰ ἡσυχάσῃ μικρὸν καὶ ἔπειτα νὰ μοι ἐξηγήσῃ τὸ αἷτιον τῆς ἐπισκέψεώς του.

— Κύριέ μου, εἶπε μετ' ὀλίγον, ἡ φήμη σας ἔφθασε μέχρις ἡμῶν καὶ ἔρχομαι νὰ σὰς ἰκετεύσω νὰ μὲ συνοδεύσετε παρὰ τῷ ἡγουμένῳ μας, τὸν ὁποῖον σεβόμεθα ὅλοι οἱ ἀδελφοὶ ὡς ἄγιον, καὶ ὅστις ἐντὸς ὀλίγου, ρεῦ! δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον ἐν τῷ κόσμῳ

τούτῳ. Ἄν ἡ αἰτία μου εἰσκούσθῃ, χάρις εἰς ὑμᾶς, θέλω μὲν διατηρήσει ἐν τῷ μέσῳ μας τὴν εἰκόνα ἀνδρός, ἐν θεωροῦμεν ἀπαντες ὡς πατέρα μας ....

— Εἶμαι εἰς τὰς διαταγὰς σου, πάτερ, εἶπον αὐτῷ, συγκινηθεὶς ὑπὸ θλίψεως, δηλομένης μετὰ τὸσαύτης εὐλικρινείας. Καί, λαβὼν μετὰ τάχους ἐργαλεῖά τινα, ἀναγκαιούνητά μοι διὰ τὴν ἐργασίαν, ἠκολούθησα τὸν μοναχόν, νομίζόμενος εὐτυχῆς, ὅτι θέλω εἰσελθεῖ

Τὸ μοναστήριον.

τῷ κόσμῳ. Ἄν ἡ αἰτία μου εἰσκούσθῃ, χάρις εἰς ὑμᾶς, θέλω μὲν διατηρήσει ἐν τῷ μέσῳ μας τὴν εἰκόνα ἀνδρός, ἐν θεωροῦμεν ἀπαντες ὡς πατέρα μας ....

— Εἶμαι εἰς τὰς διαταγὰς σου, πάτερ, εἶπον αὐτῷ, συγκινηθεὶς ὑπὸ θλίψεως, δηλομένης μετὰ τὸσαύτης εὐλικρινείας.

Καί, λαβὼν μετὰ τάχους ἐργαλεῖά τινα, ἀναγκαιούνητά μοι διὰ τὴν ἐργασίαν, ἠκολούθησα τὸν μοναχόν, νομίζόμενος εὐτυχῆς, ὅτι θέλω εἰσελθεῖ

έρθασεν εἰς αὐτοὺς τὸ ἐσπέρας. Ἐνῶ δὲ εἰδίδετο τὸ ἐγγραφόν τοῦτο εἰς τὸν κόμητα, ἀγγελιαφόρος ἄλλος εἶδεν εἰς τὸν Ἀρτανιάν φάκελλον μικρὸν ἀπὸ μεμβράνας, περιβεβλημένας μὲ τὰς σφραγίδας ὅλας, μὲ τὰς ὁποίας ἀσφαλιζέται ἡ ἀκίνητος ἰδιοκτησία εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ὁ Ἄθως τὸν κατέλαθεν ἐνασχολούμενον νὰ φυλλολογῇ τὰ διάφορα ταῦτα ἐγγράφα· ὁ φρόνιμος Μώγκ (ἄλλοι θὰ ἔλεγαν ὁ γενναῖος Μώγκ) εἶχε μεταβάλει τὴν ὄψιν εἰς πώλησιν, ὁμολογῶν ὅτι ἔλαβε τὴν ποσότητα δεκαπέντε χιλιάδων λιτρῶν ὡς ἀντίτιμον.

Ὁ ἀγγελιαφόρος εἶχεν ἀναχωρήσει, καὶ ὁ Ἀρτανιάν ἀνεγίνωσκε πάντοτε· ὁ Ἄθως τὸν ἐκύτταζε χαμογελῶν. Ὁ Ἀρτανιάν, παρατηρήσας τοῦτο μὲ τὴν ἄκραν τοῦ βλέμματος, ἔκλεισεν εὐθὺς τὸν φάκελλον ὅλον, καὶ τὸν ἔβαλεν εἰς τὴν θήκην του.

— Μὲ συγγωρεῖς, εἶπεν ὁ Ἄθως.
— Ὡ! δὲν εἶναι μιστικὸν, φιλτατέ μου, ἐπανελάθει ὁ ὑπολογαγός· σοὺ λέγω ...
— Ὁχι, μὴ μοῦ λέγῃς τίποτε, σὲ παρακαλῶ· αἱ διαταγαὶ εἶναι πράγματα τόσον ἱερά, ὥστε ὁ λαμβάνων αὐτάς δὲν πρέπει νὰ φανερώσῃ τὸ παραμικρὸν οὔτ' εἰς τὸν ἀδελφόν του, οὔτ' εἰς τὸν πατέρα του. Ὄθεν ἐγὼ, ὅστις σοῦ ὁμιλῶ καὶ σὲ ἀγαπῶ τρυφερώτερα παρ' ἀδελφόν, πατέρα καὶ τὸ πᾶν εἰς τὸν κόσμον ...

— Ἐκτός τοῦ φιλτάτου σου Ραούλ;
— Ὁ ἀγαπήσω περισσότερο ἀκόμη τὸν Ραούλ, ὅταν ἡλικιωθῇ, καὶ ἰδῶ τὰς φάσεις ὅλας τοῦ χαρακτῆρός του καὶ τῶν πράξεών του ... καθὼς εἶλα σὲ, φίλε μου.
— Ἐλεγες λοιπὸν ὅτι, ἂν εἶχες διαταγὴν, δὲν θὰ μοῦ τὴν ἐφανερώσεις;
— Ὁχι, φιλτατε Ἀρτανιάν.

Ὁ Γάσκων ἀνεστέναξεν.
— Ἦτον ἄλλοτε καιρὸς, εἶπεν, ὅταν τὴν διαταγὴν αὐτὴν θὰ τὴν ἔβαζες ἐκεῖ, εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ θὰ ἔλεγες· — Ἀρτανιάν, ἀγνώσαστε τοὺς γίγρους τούτους εἰς τὸν Πόρθον, εἰς τὸν Ἀραμῆν καὶ εἰς ἐμέ.
— Ἀλήθεια ... Ὡ! τότε ἦτον ἡ νεότης, ἡ ἐμπιστοσύνη, ὁ γενναῖος καιρὸς, ὅταν τὸ αἶμα, βράζον ἀπὸ τὰ πάθη, διατάττη!

— Θέλεις, Ἄθως, νὰ σοῦ τὸ εἰπῶ;
— Λέγε το, φίλε μου.
— Αὐτὸς ὁ γενναῖος, αὐτὸς ὁ ἀξιολάτρευτος καιρὸς, αὐτὴ ἡ ἐξουσία τοῦ βράζοντος αἵματος, εἶναι ὅλα ὥραία πράγματα ἀναμφιβόλως, ἀλλὰ δὲν τὰ ἐπιθυμῶ πλέον. Εἶναι ἀπαράλλακτα καθὼς ὁ καιρὸς τῶν σπουδῶν μας ... Πάντοτε ἤνθα ἀνόητον τινα ἀνθρώπον νὰ μοῦ ἐνθυμίζῃ μὲ πόνον τὸ ἀποστήθισμα, τὸν φάλαγγα, τὴν κόραν τοῦ ξηροῦ ψωμίου ... Παράξενον πράγμα! ποτὲ αὐτὰ δὲν τὰ ἐπόθησα, καὶ, ὅσον ἐνεργητικὸς, ὅσον ὀλιγαρκῆς καὶ ἂν ἤμουν (καὶ ἤξούρεις ἂν ἤμουν τοιοῦτος, Ἄθως!), ὅσον ἀπλῆ καὶ ἂν ἐφαίνοντο αἱ ἐξέεις μου, ἐπροτίμησα πάντοτε τὰ χυροσοκέντητα τοῦ Πόρθου ἀπὸ τὴν μικρὰν πορώδη γλαμύδα μου, ἥτις ἄρινη νὰ περᾶ δι' αὐτῆς ὁ ψυχρὸς ἀνεμὸς τὸν χειμῶνα, καὶ τὸ θέρος ὁ ἥλιος. Βλέπεις λοιπὸν, φίλε μου, ὅτι θὰ δυσπιστῶ πάντοτε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, ὅστις λέγει ὅτι προτιμᾷ τὸ

κακὸν ἀπὸ τὸ καλόν. Πρὸς τί νὰ ἐνθυμηθῶ τὸ παρελθόν, ὅταν ὅλα ἦσαν κακὰ δι' ἐμέ, ὅταν ἕκαστος μὴν ἔφερε καὶ μίαν τρύπαν περιπλέον εἰς τὸ δέρμα μου καὶ εἰς τὴν γλαμύδα μου, καὶ ἐν φλωρίον ὀλιγώτερον εἰς τὸ πτωγόν μου πουγγίον; Ἀπὸ τὸ κατηραμένον αὐτὸ παρελθόν, τὸ ὁποῖον μοῦ ἐνθυμίζει τὴν μετέωρον καὶ κυματιζομένην τύχην μου, δὲν ἐπιθυμῶ πλέον τίποτε, τίποτε, τίποτε, ἐκτός τῆς φιλίας μας· διότι μέσα μου ὑπάρχει καρδιά, καὶ, ὡ τοῦ θάνατος! ἡ καρδιά αὐτὴ δὲν ἐξηράνθη ἀπὸ τὸν αἶρα τῆς δυστυχίας, τὸν διαβαίνοντα ἀπὸ τὰς τρύπας τοῦ μανθούμου, οὔτε διεπεράσθη ἀπὸ τὰ πολλὰ καὶ παντοδαπὰ ξίφη, ὅσα ἐμβῆκαν εἰς τὰς τρύπας τοῦ πτωχοῦ κορμίου μου.

— Μὴ σὲ μέλη διὰ τὴν φιλίαν μας, εἶπεν ὁ Ἄθως· ἡ φιλία μας τότε θὰ πᾶσθαι, ὅταν ἀποθάνωμεν. Ἡ φιλία πρὸ πάντων συνίσταται εἰς ἀναμνήσεις καὶ εἰς ἐξέεις, καὶ, ἂν ἔκαμες πρὸ ὀλίγου μικρὸν κατὰ τῆς φιλίας μου σάτυραν, διότι ἐδίσταξα νὰ σοῦ φανερώσω τὴν ἀποστολήν μου εἰς τὴν Γαλλίαν ...

— Ἐγὼ!... Ὡ θεέ μου! ἂν ἤξευρες, ἀγαπητέ καὶ ἀγαθὲ φίλε, πόσον εἰς τὸ ἐξῆς αἱ ἀποστολαὶ ὅλαι τοῦ κόσμου θὰ μοῦ ἦναι ἀδιάφοροι!

Καὶ ἔσφιγξε τὰς μεμβράνας του εἰς τὸν πλατίν του κόλπον.

Ὁ Ἄθως ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν τράπεζαν, καὶ ἐκραξε τὸν ξενοδόχον νὰ πληρώσῃ τὸ δεῖπνον.

— Ἄφου εἶμαι φίλος σου, εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν, δὲν ἐπλήρωσα ποτὲ τὸν ξενοδόχον. Ὁ Πόρθος συγχάνεις, ὁ Ἀραμῆς ἐνίοτε, καὶ σὺ σχεδὸν πάντοτε, ἐλύσατε τὸ πουγγίον μετὰ τὴν τράπεζαν. Τώρα εἶμαι πλούσιος, καὶ ἄφες νὰ δοκιμάσω ἂν ἦναι ἡρωϊκὸν πράγμα νὰ πληρῶνῃ κανεῖς.

— Πλήρωσε, εἶπεν ὁ Ἄθως φυλάττων τὸ πουγγίον εἰς τὸν κόλπον του.

Οἱ δύο φίλοι διευθύνθησαν ἔπειτα πρὸς τὸν λιμένα, ἀφου πολλάκις ὁ Ἀρτανιάν ἐστράφη βλέπων πρὸς τὰ ὀπίσω, καὶ ἐπαγγυπνῶν εἰς τὴν μετὰκόμισιν τῶν φιλτάτων του σκουδῶν. Ἡ νύξ εἶχεν ἀπλώσει τὸν πυκνὸν πέπλον τῆς εἰς τὰ θολὰ ὕδατα τοῦ Ταμείσεως· ἠκούοντο ἤδη οἱ τριγμοὶ τῶν βαρελίων καὶ τῶν τροχαλιῶν, πρὸδρομοὶ τοῦ ἀπόπλου, οἵτινες τὸσάκις ἐπροξένησαν πάλμους εἰς τὰς καρδίαις τῶν δύο φίλων, ὅταν ὁ κίνδυνος τῆς θαλάσσης ἦτον ὁ μικρότερος τῶν κινδύνων ὅσους ἐμελλαν νὰ καταφρονήσουν.

Τότε ὁμως ἐμελλαν νὰ ταξιδεύσουν εἰς πλοῖον μέγα, τὸ ὁποῖον τοὺς ἐπερίμενον εἰς Γρεβζεζενδ, καὶ Κάρολος ὁ Β', πάντοτε περιποιητικὸς εἰς τὰ μικρὰ πράγματα, εἶχε στείλει γυᾶχτ βασιλικόν, μὲ δώδεκα ἀνδρας τῆς σκωτικῆς φρουρᾶς του, θέλων νὰ τιμῆσῃ τὸν ἀποστελλόμενον εἰς τὴν Γαλλίαν πρέσβυν του. Τὰ μεσάνυκτα, τὸ γυᾶχτ ἀπεβίβασε τοὺς ἐπιβάτας του εἰς τὸ μέγα πλοῖον, καὶ, τὴν ὀγδόην ὥραν τῆς πρωῆς, ἀπεβίβαζε καὶ τὸ πλοῖον τοῦτο τὸν πρέσβυν καὶ τὸν φίλον του εἰς τὸν λιμένα τῆς Βολωνίας.

Ἐνῶ ὁ κόμης μὲ τὸν Γριμῶ ἐνησυχολεῖτο νὰ εὕρῃ ἵππους διὰ τοὺς Παρισίους, ὁ Ἀρτανιάν ἔτρεγεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, ὅπου, κατὰ τὰς διαταγὰς του, ἔπρεπε νὰ τὸν περιμένῃ ὁ μικρὸς του στρατός. Οἱ κύριοι

οἱτοὶ ἐπρογύοντο πίννας καὶ ὀφάρια καὶ ἀρωματισμένον ῥακίον, ὅταν ἐφάνη ὁ Ἀρτανιάν. Ἦσαν ὄλοι φαιδροὶ καὶ εὐθυμοὶ, ἀλλὰ κανεῖς ἀκόμη δὲν εἶχεν ὑπερπηδήσει τὰ ὄρια τῆς φρονήσεως. Ἀλαλαγμοὶ χαρᾶς ὑπέδεχθησαν τὸν στρατηγόν.

— Ἦλθα, τέλος πάντων, εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν· ἡ ἐκστρατεία ἐτελειώσεν. Ἐρχομαι νὰ φέρω εἰς τὸν καθένα τὸ ἐπιμίσθιον τὸ ὁποῖον σὰς ὑπεσχέθη.

Οἱ ὀφθαλμοὶ ὄλων ἐσπινθηροβόλησαν.

— Στιγματιζῶ ὅτι οὔτε ἑκατὸν φράγκα δὲν εὐρίσκονται πλέον εἰς τὸ πουγγίον τοῦ πλουσιωτέρου ἀπὸ σὰς.

— Ἀλήθεια! ἀπεκρίθη ὁ χορός.

— Κύριοι, εἶπε τότε ὁ Ἀρτανιάν, ἰδοὺ τὸ τελευταῖον συνθήμα. Ἡ περὶ ἐμπορίας συνθήκη ὑπεγράφη, χάρις εἰς τὸ τόλμημα ἐκεῖνο, διὰ τοῦ ὁποῖου ἐγένεον κύριοι τοῦ ἐπιτηδευιέστερου τῶν οἰκονομικῶν ἀνδρῶν τῆς Ἀγγλίας· διότι (τώρα ἤμπορῶ νὰ σὰς τὸ φανερώσω) ὁ ἀνθρώπος τὸν ὁποῖον ἤμεθα ἐπιφορτισμένοι ν' ἀρπάξωμεν ἦτον ὁ θησαυροφύλαξ τοῦ στρατηγοῦ Μώγκ.

Ἡ λέξις θησαυροφύλαξ ἐπροξένησεν ἐντύπωσιν τινα εἰς τὸν στρατὸν του. Ὁ Ἀρτανιάν ἐπαρτήρησεν ὅτι μόνον οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Μεννεβίλ δὲν ἐφανερόναι ἐντελεῖ πίστιν.

— Τὸν θησαυροφύλακα τοῦτον, ἠκολούθησεν ὁ Ἀρτανιάν, τὸν ἔφερα εἰς τόπον οὐδέτερον, τὴν Ὀλλανδίαν· τὸν ἔκαμα καὶ ὑπέγραψε τὴν συνθήκην, καὶ ἔπειτα τὸν ἐπέρασα ὁ ἴδιος εἰς Νιουκάστλε· ἐπειδὴ δὲ ἔπρεπε νὰ ἦναι εὐχαριστήμενος διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν διαγωγὴν μας, ἐπειδὴ τὸ ἐλάτινον κιβώτιον μετεφέρθη χωρὶς τινάγμων, καὶ ἦτον μαλακὰ στοιβασμένον, ἐζήτησα διὰ σὰς χρηματικὴν ἀμοιβήν, καὶ ἰδοὺ τὴν ἔφερα.

Καὶ, ταῦτα λέγων, ἐρρίψεν εἰς τὸ τραπεζομαντικὸν σάκκον ὄχι εὐκαταφρόνητον. Ὅλοι ἀπλώσαν ἀκουσίως τὰς χεῖρας.

— Σταθῆτε, πρὸβάτά μου, σταθῆτε, εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν· τὰ κέρδη ἔχουν καὶ καθήκοντα.

— Ὡ! ὦ! ἐμουρμούρισεν ἡ ὀμήγυρις.

— Ὅθ' εὐρεθούμεν, φίλοι μου, εἰς θεσιν ἀμήχανον δι' ἀνθρώπους ἀνόητους, ὄχι καθὼς ἡμᾶς. Ὁμιλῶ καθορᾶ, εἶμεθα μετὰξὺ τῆς κρεμάλας καὶ τῆς Βαστίλλης.

— Ὡ! ὦ! εἶπεν ὁ χορός.

— Βύκολον εἶναι νὰ τὸ καταλάβετε. Ἐπρεπε νὰ ἐξηγήσω εἰς τὸν στρατηγόν Μώγκ τὴν ἀπουσίαν τοῦ θησαυροφύλακος του, καὶ ἐπερίμενα διὰ τοῦτο τὴν πολλὰ ἀνέλπιστον στιγμὴν τῆς ἀποκαταστάσεως Καρόλου τοῦ Β', ὅστις εἶναι φίλος μου ...

Ὁ στρατὸς ἀντήλλαξε βλέμμα εὐχαριστήσεως μὲ τὸ ὑπερήφανον βλέμμα τοῦ Ἀρτανιάν.

— Ἀποκατασταθέντος τοῦ βασιλέως, ἀπέδωκα εἰς τὸν κύριον Μώγκ τὸν ἀνθρώπον του, μαδισμένον ἀληθινὰ ὀλίγον, ἀλλ' ὡστόσον τοῦ τὸν ἀπέδωκα. Ὁ στρατηγὸς Μώγκ λοιπὸν, ἐνῶ μ' ἐσυγχώρησε (διότι μ' ἐσυγχώρησε), μοῦ εἶπε τοὺς ἐξῆς λόγους, τοὺς ὁποῖους παρακινῶ καθένα ἀπὸ σὰς νὰ τοὺς τυπώσῃ βαθεῖως ἐκεῖ, μετὰξὺ τῶν ὀφθαλμῶν, ὑπὸ τὸν θάλον τοῦ κρηνίου· «Κύριε, ἡ ἀρεσιότης εἶναι καλὴ, ἀλλ' ἐγὼ

δὲν ἀγαπῶ ἐκ φύσεως τὰς ἀστειότητες· ἂν ποτὲ ἢ ἡ παραμικρὰ λέξις δι' ὅσα ἐπράξατε» (καταλαμβάνεις, κύριε Μεννεβίλ) «ἐβγή ἀπὸ τὰ χεῖλη σου, ἢ ἀπὸ τὰ χεῖλη τῶν συντρόφων σου, ἔχω εἰς τὴν διοίκησίν μου τῆς Σκωτίας καὶ τῆς Ἰρλανδίας ὁ ἑπτακοσίαις σαράντα μίαν κρεμάλαν, ἀπὸ ζύλον ὁ δρυὸς, συνδεδεμένης μὲ σίδηρον, καὶ ἀλειφόμενης ἐκ νέου πᾶσαν ἐβδομάδα. Ὅθ' ἀγαπῶ ἀπὸ μίαν τοιαύτην κρεμάλαν εἰς καθένα ἀπὸ σὰς, καὶ παρατήρησέ το καλὰ, ἀγαπητέ κύριε Ἀρτανιάν, ἐπρόσθεσε, ὡ (παρατήρησέ το καλὰ καὶ σὺ, ἀγαπητέ κύριε Μεννεβίλ), ὡ θὰ μοῦ μείνουν ἀκόμη ἑπτακόσισαι τριάντα διὰ τὰς μικρὰς διασκευὰς μου. Καὶ ἄλλο ἀκόμη ...»

— Ἄ! ἄ! εἶπεν ὁ χορός, εἶναι καὶ ἄλλο ἀκόμη;

— Πράγμα μικρὸν καὶ ἀσήμαντον· «Κύριε Ἀρτανιάν, στέλλω εἰς τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας τὴν προκειμένην συνθήκην, μὲ τὴν παράκλησιν νὰ φουρνίσῃ πρῶτον εἰς τὴν Βαστίλλην πρὸς καιρὸν, καὶ ὅθ' ἔπειτα νὰ μοῦ στείλῃ ἐδῶ, ὄλους ὅσους ἔλαβαν ὁ μέρους εἰς τὴν ἐκστρατείαν· καὶ τὴν παράκλησιν ὁ μου ταύτην ὁ βασιλεὺς θὰ τὴν ἐπακούσῃ βέβαια.»

Κραυγὴ φρίκης ἠγέρθη εἰς τὰς γωνίας ὅλας τῆς τραπέζης.

— Σταθῆτε, εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν· ὁ ἐξιοτίμος κύριος Μώγκ τοῦτο μόνον ἐλησμόνησεν, ὅτι δὲν ἤξευρε τὸ ὄνομα κανενὸς ἀπὸ σὰς· ἐγὼ μόνος σὰς γνωρίζω, καὶ ἐνοεῖτε πολὺ καλὰ ὅτι ἐγὼ δὲν θὰ σὰς προδώσω. Καὶ διατὶ τάχα; Σεῖς πάλιν δὲν ὑποθέτω ὅτι εἴστε τόσον ἀνόητοι, ὥστε νὰ κατακηρυχθῆτε μόνον σὰς, διότι τότε ὁ βασιλεὺς, θέλων ν' ἀπαλλαγθῆ ἀπὸ τὰ ἐξόδα τῆς τροφῆς καὶ τοῦ καταλύματος, θὰ σὰς στείλῃ εἰς τὴν Σκωτίαν, ὅπου εἶναι αἱ ἑπτακόσισαι σαράντα καὶ μία κρεμάλαι. Ἰδοὺ, κύριοι. Καὶ τώρα, δὲν ἔχω οὔτε λέξιν νὰ προσθέσω εἰς ὅσα ἔλαβα τὴν τιμὴν νὰ σὰς εἰπῶ. Εἶμαι βέβαιος ὅτι μ' ἐνοήσατε ἐντελέστατα· δὲν εἶναι ἀλήθεια, κύριε Μεννεβίλ;

— Ἐντελέστατα, ἀπεκρίθη ὁ Μεννεβίλ.

— Τώρα, τὰ σκουδᾶ! εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν. Κλείσατε τὰς θύρας.

Εἶπε, καὶ ἀνοῖξε τὸν σάκκον ἐπάνω τῆς τραπέζης, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔπεσαν πολλὰ ὥραία σκουδᾶ χρυσᾶ. Καθεὶς ἐκινήθη πρὸς τὸ ἔδαφος.

— Ἀγάθια! ἐφώνησεν ὁ Ἀρτανιάν· κανεῖς μὴ σκύψῃ, ὅσῳ νὰ εὕρῃ τὸν λογαριασμόν μου.

Καὶ τὸν ἤρε τῶ ὄντι. Ἰδῶκεν ἀπὸ πενήντα ὥραϊα σκουδᾶ εἰς τὸν καθένα, καὶ ἔλαβε τὸσας εὐλογίας, ὅσα σκουδᾶ ἔδωκε.

— Τώρα, εἶπεν, ἂν σὰς ἦτον δυνατὸν νὰ ἡσυχάσετε ὀλίγον, νὰ γίνετε καλοὶ καὶ τίμιοι πολῖται ...

— Πολὺ δύσκολον, εἶπεν εἰς τῶν περιεστώτων.

— Ἀλλὰ διατὶ τοῦτο, ἀρχηγέ; εἶπεν ἄλλος.

— Διότι θὰ σὰς εὕρισκα πάλιν, καὶ, τίς οἶδε; θὰ σὰς ἐδρόσιζα ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν μὲ κἀνὲν κέρδος ἀνέλπιστον ...

Ἐνευσε δὲ πρὸς τὸν Μεννεβίλ, ὅστις τὰ ἤκουεν ὅλα μὲ πρόσωπον πλήρες ὑποκρισίας.

— Μεννεβίλ, εἶπεν, ἔλα μαζί μου. Ἰγιαίνετε,

παλληκαράδες μου· δὲν σὰς συστένω τὴν μυστικότητα.

Ὁ Μεννεβίλ τὸν ἠκολούθησεν, ἐνῶ οἱ χαιρετισμοὶ τῶν ἄλλων ἀπετέλουν συμφωνίαν μετὰ τὸν γλυκὺν ἤχον τοῦ χρυσοῦ, κινδυνίζοντος εἰς τοὺς κόλπους των.

— Μεννεβίλ, εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν ὅταν ἦσαν ἤδη εἰς τὴν ὁδὸν, ἕως τῶρα δὲν ἠπατήθη· πρόσθε ὅμως μὴν ἀπατηθῆς εἰς τὸ ἐξῆς· δὲν μοῦ φαίνεται νὰ φοβῆσαι τὰς κρεμάλας τοῦ κυρίου Μώγκ, οὔτε τὴν Βαστίλλην τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ'· κάμε μου ὅμως τὴν χάριν νὰ φοβῆθῆς ἐμέ. Ἄκουε λοιπὸν! ἡ παραμικρὰ λέξις ἂν σοῦ φύγῃ ἀπὸ τὸ στόμα, θὰ σὲ φονεύσω ὡς ὄρνιθα. Ἐχὼ τὴν συγχώρησιν τοῦ ἀγιωτάτου μας πατρὸς τοῦ πάπα εἰς τὸν κόλπον μου.

— Σὲ βεβαιῶνω ὅτι δὲν ἠξέυρω διόλου τίποτε, φίλτατέ μου κύριε Ἀρτανιάν, καὶ ὅλοι οἱ λόγοί σου εἶναι δι' ἐμὲ ἄθρα πίστεως.

— Ἦμιον βεβαιότατος ὅτι εἶσαι εὐφυῆς νέος, εἶπεν ὁ ὑπολογαγὸς· τοιοῦτον σ' ἔκρινα πρὸ εἰκοσι πέντε ἐτῶν. Τὰ πενήντα αὐτὰ χρυσὰ σκοῦδα, τὰ ὅποια σοῦ δίδω περιπλέον, θὰ σοῦ ἀποδείξουν πόσον σ' ἐκτιμῶ. Λάβε τα.

— Εὐχαριστῶ, κύριε Ἀρτανιάν, εἶπεν ὁ Μεννεβίλ.

— Με αὐτὰ ἡμπορεῖς τῷ ὄντι νὰ γείνης τίμιος ἄνθρωπος, ἐπανελάβε μετὰ σοβάρων ἦθος ὁ Ἀρτανιάν. Ἔα ἦτον ἐντροπή, ἂν νοῦς καθὼς ὁ ἐδικός σου, καὶ ὄνομα τὸ ὅποιον δὲν τολμᾷ πλέον νὰ φέρῃς, ἐξαλείφοντο διαπάντα ἀπὸ τὴν σκωρίαν τῆς κακῆς ζωῆς. Γίνου ἄνθρωπος τίμιος, κύριε Μεννεβίλ, καὶ ζῆσε ἐν ἔτος μετὰ τὰ ἑκατὸν αὐτὰ φλωρία· εἶναι ὠραῖος ἀριθμὸς, τὸ διπλάσιον τοῦ μισθοῦ μεγάλου ἀξιωματικοῦ. Μετὰ ἐν ἔτος, ἔλα νὰ μ' εὗρῃς, καὶ, ὁ διαβόλος νὰ σκάσῃ! κἄτι θὰ κάμω διὰ σέ.

Ὁ Μεννεβίλ ὡμοσε, καθὼς εἶχαν ὁμῶσαι καὶ οἱ λοιποὶ, ὅτι θὰ ἦτον ἀφρονος ὡς ὁ τάφος. Καὶ μολαταῦτα, κάποιος τὰ εἶπε χωρὶς ἄλλο· καὶ, ἐπειδὴ δὲν τὰ εἶπαν βεβαιότατα οἱ ἐννέα σύντροφοι, καὶ δὲν τὰ εἶπε βέβαια ὁ Μεννεβίλ αὐτὸς, θὰ τὰ εἶπεν ἀναμφιβόλως ὁ Ἀρτανιάν, ὅστις, ὡς Γάσκων, εἶχε τὴν γλῶσσαν πλησίον εἰς τὰ χεῖλη του· διότι, ἂν δὲν τὰ εἶπεν αὐτὸς, ποῖος τὰ εἶπε; Πῶς ἄλλως θὰ ἐξηγηθῆ τὸ μυστήριον τοῦ ἐλατίνου τρυπητοῦ κιβωπίου, τὸ ὅποιον εἶθαν εἰς γνῶσιν μας μετὰ τρόπον τὸσον ἐντελῆ, ὥστε, καθὼς εἶδεν ὁ ἀναγνώστης, εὐρέθημεν εἰς κατάστασιν νὰ διηγηθῶμεν τὴν ἱστορίαν ταύτην μετὰ ὅλας τὰς μυστικωτέρας λεπτομερείας τῆς· αἱ δὲ λεπτομερείαι αὐτὰς ῥίπτουν νέον καὶ ἀπροσδόκητον φῶς εἰς ὅλον τὸ μέρος τοῦτο τῆς ἀγγλικῆς ἱστορίας, τὸ ὅποιον μέχρι σήμερον ἄφιναν εἰς τὴν σκιάν οἱ συντεχνιῶταί μας ἱστορικοί.

ΙΑ.

ΕΔΕΙ ΒΑΒΗΘΗΜΕΝ ΟΤΙ Ο ΠΑΝΤΟΠΩΛΗΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ ΕΙΧΕΝ ΑΡΧΙΣΕΙ ΝΑ ΛΑΒΗ ΠΑΛΙΝ ΥΠΟΛΗΨΙΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ ΑΙΩΝΑ.

Ἄφου ἐτελείωσε τοὺς λογαριασμοὺς του, καὶ ἐσύνησε τὴν γνωστὴν ὑπόθεσιν, ὁ Ἀρτανιάν ἄλλο πλέον

δὲν ἐσυλλογίζετο, εἰμὴ πῶς νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ ταχύτερον εἰς Παρισίους. Ὁ Ἄθως πάλιν, ἐσπευδὲν ἐπίσης νὰ ἐπανεῖλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ ν' ἀναπαυθῆ ὀπωσοῦν. Ὁποιοσδήποτε ἦναι ὁ χαρακτήρ καὶ ταῖδιώματα τοῦ ἀνθρώπου, μετὰ τοὺς κόπους τοῦ ταξιδίου, ὁ ὁδοιπόρος εὐχαριστεῖται εὐρισκόμενος εἰς τὸ τέλος τῆς ἡμέρας (καὶ ὠρία ἄς ἦτον ἡ ἡμέρα), διότι συλλογίζεται τὴν νύκτα καὶ τὴν ἀνάπαυσιν. Ὄθεν, ἀπὸ Βολωνίαν εἰς Παρισίους, οἱ δύο φίλοι, ταξιδεύοντες ἐπιπποὶ πλησίον ὁ εἰς τοῦ ἄλλου, καὶ βυθισμένοι ὀπωσοῦν εἰς τὰς ἀτομικὰς σκέψεις των, δὲν ὠμίλησαν περὶ πραγμάτων [τὰ ὅποια νὰ ἐνδιέφερον τὸν ἀναγνώστην] καθεὶς, συλλογίζόμενος τὰ ἰδιαιτέρὰ του, καὶ σχηματίζων τὸ μέλλον κατὰ τὴν φαντασίαν του, ἐνησχολεῖτο πρὸ πάντων νὰ συντέμῃ τὴν ἀπόστασιν διὰ τῆς ταχύτητος. Ὁ Ἄθως λοιπὸν καὶ ὁ Ἀρτανιάν ἐφθασαν τὸ ἑσπέρας τῆς τετάρτης ἡμέρας, μετὰ τὴν ἀναχωρησίν των ἀπὸ Βολωνίαν, εἰς τὰς πύλας τῶν Παρισίων.

— Πρὸ πηγαίνεις, ἀγαπητέ μου φίλε; ἠρώτησεν ὁ Ἄθως. Ἐγὼ διευθύνομαι εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν μου.

— Καὶ ἐγὼ κατ' εὐθείαν εἰς τοῦ συντρόφου μου.

— Εἰς τοῦ Πλανσιέ;

— Μάλιστα. Εἰς τὸ τεχνόσημον τοῦ Χρυσοῦ

Κοπάνου.

— Ἐννοεῖται ὅτι θ' ἀνταμωθῶμεν πάλιν;

— Ἄν μείνης εἰς Παρισίους, καί· διότι ἐγὼ θὰ μείνω.

— Ὅχι· ἀφοῦ ἐναγκαλισθῶ τὸν Ραοῦλ, τὸν ὅποιον παρήγγειλα νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, ἀναχωρῶ ἀμέσως εἰς Φέραν.

— Λοιπὸν ὑγίαινε, ἀγαπητέ καὶ ἀξιότιμε φίλε.

— Κελὴν ἀντάμωσιν, καὶ γλήγορα· διότι δὲν ἠξέυρω δικτὶ νὰ μὴν ἔλθῃς νὰ κατοικήσῃς μαζί μου εἰς Βλουᾶ. Νᾶ, τῶρα εἶσαι ἐλευθέρως, τῶρα εἶσαι πλούσιος· θὰ σοῦ ἀγοράσω, ἂν θέλῃς, κἀνὲν ὠραῖον κτῆμα εἰς τὰ περίε τοῦ Σιβερνὺ ἢ τοῦ Βρασιῶ. Ἀπὸ τὸ ἐν μέρος θὰ ἔχῃς τὰ ὠραιότερα δάση τοῦ κόσμου, τὰ ὅποια ἐνόνονται μετὰ τὰ δάση τοῦ Σιαμπό, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλν βάλτους ἀξιολόγους. Σὺ, ὅστις ἀγαπᾷς τὸ κνηγίον, καὶ, θέλεις δὲν θέλεις, εἶσαι ποιητῆς, ἀγαπητέ φίλε μου, θὰ εὗρῃς φρασιανούς, ὀρτύκια καὶ παππία ἄγρια, χωρὶς νὰ ἀναφέρω τὰς λαμπρὰς δύσεις τοῦ ἡλίου, καὶ τὰς ὠραίας περιδιαβάσεις μετὰ τὸ μονόξυλον, ἱκανὰς νὰ βυθίσουν εἰς σύννοιαν καὶ αὐτὸν τὸν Νεδρῶδ, αὐτὸν τὸν Ἀπόλλωνα. Ἐωσότου δὲ ν' ἀποκτήσῃς κτῆμα εἰς τὸ κτῆμα, θὰ κατοικήσῃς εἰς Φέραν, καὶ θὰ πηγαίνωμεν νὰ κνηγούμεν τὴν χαρακᾶξαν, καθὼς ἔκαμνεν ὁ βασιλεὺς Λουδοβίκος ὁ ΙΓ'. Διασκέδασαι φρόνιμος διὰ γέροντας καθὼς ἡμᾶς.

Ὁ Ἀρτανιάν ἐσπινξε τὰς χεῖρας τοῦ Ἄθως.

— Ἀγαπητέ κόμη, τοῦ εἶπε, δὲν σοῦ λέγω οὔτε ναὶ οὔτε ὄχι. Ἄφισέ με νὰ μείνω εἰς Παρισίους ὅσον χρειάζεται εἰς τὸ νὰ βάλω εἰς τάξιν τὰς ὑποθέσεις μου, καὶ νὰ συναίθισω ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἰς τὴν βαρυτάτην καὶ φωτεινοτάτην ἰδέαν, ἧτις κτυπᾷ εἰς τὸν ἐγκέφαλόν μου καὶ τὸν θαμβόνει. Εἶμαι πλούσιος, βλέπεις, καὶ ἐωσότου νὰ λάβω τὴν ἐξίν τοῦ πλούτου (ἐγὼ γνωρίζω τὸν ἑαυτὸν μου), θὰ ἦμαι

ζῶον ἀνυπόφορον. Δὲν εἶμαι ὅμως ἀκόμη τόσον κτῆνος, ὥστε νὰ μοῦ λείψῃ τὸ πνεῦμα ἐμπροσθεν φίλου τοιοῦτου καθὼς εἶσαι σὺ, Ἄθως. Τὸ φόρεμα εἶναι ὠραῖον, τὸ φόρεμα εἶναι πλούσιον καὶ χρυσοστόλιστον, ἀλλ' εἶναι νέον, καὶ με στενοχωρεῖ εἰς τὰ παραμάσχαλα.

Ὁ Ἄθως ἐχαμογέλασεν.

— Ἄς ἦναι, εἶπε. Πλὴν δι' αὐτὸ κυρίως τὸ φόρεμα, ἀγαπητέ Ἀρτανιάν, θέλεις νὰ σοῦ δώσω μίαν συμβουλήν;

— Ὡ! με πολλὴν εὐχαρίστησιν.

— Δὲν θὰ σοῦ κακοφανεῖ διόλου;

— Ἐλα δά!

— Ὅταν ὁ πλοῦτος ἐρχεται εἰς κἀνένα ἀργὰ καὶ διαμῖα, ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, θέλων νὰ μὴν ἀλλάξῃ, πρέπει νὰ γείνη φιλάργυρος, δηλαδὴ νὰ μὴν ἐξοδεύῃ πολὺ περισσότερα χρήματα παρ' ὅσα εἶχε πρότερον, ἢ νὰ γείνη ἄσιτος, καὶ νὰ ἔχῃ τόσα χρέη, ὥστε νὰ καταντήσῃ πάλιν πτωχός.

— Ὡ! καλὲ, αὐτὸ ὁμοιάζει πολὺ μετὰ σόφισμα, ἀγαπητέ μου φιλόσοφε.

— Δὲν πιστεύω. Θέλεις νὰ γείνης φιλάργυρος;

— Ὅχι, μὰ τὴν πίστιν μου. Φιλάργυρος ἦμιον ὅταν δὲν εἶχα τίποτε ἄς ἀλλάζωμεν.

— Τότε, γίνου ἄσιτος.

— Ἄ! διαβόντρου υἱέ! οὔτε τοῦτο· τὰ χρέη με τρομάζουν. Οἱ δανεισταὶ μοῦ παραστένουν ἀπὸ τῶρα τοὺς διαβόλους ἐκεῖνους, οἵτινες γυρίζουν τοὺς κολασμένους εἰς τὴν ἐσχάραν, καὶ, ἐπειδὴ ἡ ὑπομονὴ δὲν εἶναι ἡ πρώτη τῶν ἀρετῶν μου, μοῦ ἐρχεται πάντοτε ὄρεξις νὰ ξυλοφορτώσω τοὺς διαβόλους αὐτούς.

— Δὲν γνωρίζω φρονιμώτερον ἄλλον παρὰ σέ, καὶ δὲν ἔχεις συμβουλῆς ἀνάγκη. Πολὺ τρελλοὶ εἶναι ὅσοι νομίζουν ὅτι κἄτι ἡμποροῦν νὰ σὲ διδάξουν. Ἀλλὰ δὲν ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Ἁγίου Ὀνωράτου;

— Ναί, φίλτατέ μου Ἄθως.

— Νᾶ, ἐκεῖ πέραν, ἀριστερὰ, βλέπεις ἐκεῖνην τὴν μακρὰν καὶ λευκὴν οἰκίαν; εἶναι τὸ ξενοδοχεῖον ὅπου κατοικῶ. Παρατήρησε ὅτι ἔχει δὺο πατώματα μόνον· ἐγὼ κρατῶ τὸ πρῶτον, ἐνοικιαστῆς δὲ τοῦ δευτέρου εἶναι ἀξιωματικός, τὸν ὅποιον ἡ ὑπηρεσία του βασταξίει μακρὰν, ὀκτῶ ἢ ἐννέα μῆνας τοῦ ἔτους· εἰς τὸν τρόπον ὥστε εἶμαι εἰς τὴν οἰκίαν αὐτὴν καθὼς εἰς τὴν οἰκίαν μου, μετὰ μόνην τὴν διαφοράν τῶν ἐξόδων.

— Ὡ! πόσον τακτικὰ ἔχεις τὰ πράγματά σου, Ἄθως! Ποῖα τάξις, καὶ ποῖα μεγαλοπρέπεια συγχρόνως! Αὐτὰ τὰ δύο ἤθελα καὶ ἐγὼ νὰ ἐνώσω· πλὴν, τί τὸ θέλεις; αὐτὰ εἶναι τοῦ αἵματος· δὲν ἀποκτώνται.

— Ἄ! κόλαξ! Ἐλα, ὑγίαινε, ἀγαπητέ μου. Ἄλθθινά, χαιρετήματα εἰς τὸν κύριον Πλανσιέ. Ἐχει πνεῦμα αὐτὸς ὁ νέος, δὲν εἶναι ἀλήθεια;

— Καὶ καλὴν καρδίαν, Ἄθως. Ὑγίαινε.

Καὶ ἐχωρίσθησαν. Διαρκούσης τῆς συνομιλίας ταύτης, ὁ Ἀρτανιάν οὔτε στιγμὴν δὲν ἔχανεν ἀπὸ τὴν ὄρασιν τοῦ ἵππου τινὰ φορητὸν, εἰς τὰ καλάθια τοῦ ὀποίου, ὑπὸ τὸ ἄχυρον, ἐφαινοντο οἱ σάκκοι καὶ τὸ δισάκκιον. Ἡ ἐνάτη ὥρα τῆς ἑσπέρας ἐσήμαινεν εἰς Σαιν-Μερόρι· οἱ ὑπηρεταὶ τοῦ Πλανσιέ ἐκλείαν τὸ

ἐργαστήριον ὁ Ἀρτανιάν ἐσταμάτησε τὸν ἀγωγιάτην ὑποκάτω προστεγασμάτος, καὶ, προσκαλῶν ἕνα τῶν ὑπηρετῶν τοῦ Πλανσιέ, τοῦ ἔδωκε νὰ φυλάξῃ, ὅχι μόνον τοὺς δὺο ἵππους, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀγωγιάτην. Μετὰ ταῦτα, ἐμβῆκεν εἰς τοῦ παντοπώλου, ὅστις εἶχεν ἀποδειπνήσει, καὶ, καθήμενος εἰς τὸ σῆνθης αὐτοῦ μεσόδωμα, ἐκύτταζεν ἀδημονῶν σχεδὸν τὸ μνηολόγιον, ἐπὶ τοῦ ὀποίου ἐσβυνη καθ' ἐκάστην τὴν τελειούουσαν ἡμέραν.

Ἐνῶ λοιπὸν, κατὰ τὴν καθημερινὴν του συνήθειαν, ὁ Πλανσιέ, μετὰ τὴν βράχιν τοῦ κονδυλίου του, ἐσβυνη στενάζων τὴν παύσαν ἡμέραν, ὁ Ἀρτανιάν ἐκτύπησε μετὰ τὸν πόδα του τὸ κατώφλιον τῆς θύρας, καὶ, εἰς τὸ κτύπημα τοῦτο, ἀντήχησεν ὁ σιδηροῦς του πτερνιστῆρ.

— Ἄ! Θεέ μου! ἐφώναζεν ὁ Πλανσιέ.

Ὁ ἀξιότιμος παντοπώλης δὲν ἡμπούσε νὰ εἰπῇ περισσότερα, διότι εἶδε τὸν σύντροφόν του. Ὁ Ἀρτανιάν ἐμβῆκε μετὰ τὴν βράχιν σκυπτῆν, καὶ μετὰ σκυθρωπὸν τὸ βλέμμα. Ὁ Γάσκων εἶχε τὸν σκοπὸν τοῦ πρὸς τὸν Πλανσιέ.

— Χριστέ καὶ Παναγία μου! εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ παντοπώλης, κυττάζων τὸν σύντροφόν του· μελαγχολικός εἶναι!

Ὁ Ἀρτανιάν ἐκάθησεν.

— Ἀγαπητέ κύριε Ἀρτανιάν, εἶπεν ὁ Πλανσιέ καὶ ἐπαλλε φρικτὰ ἡ καρδία του, καλῶς ὤρισες· εἰς τὴν ὑγίαν σου;

— Ἀρκετὰ καλὰ, Πλανσιέ, ἀρκετὰ καλὰ, εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν ἀναστενάζων.

— Δὲν ἐπληγώθης, ἐλπίζω.

— Πρὸς!

— Ἄ! τὸ βλέπω, ἠκολούθησεν ὁ Πλανσιέ τρομάζων ἐπὶ τὸ μάλλον· τραχεῖα ἦτον ἡ ἐκστρατεία.

— Ναί, εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν.

Ῥίγος κατέλαθεν ὅλα τὰ μέλη τοῦ Πλανσιέ.

— Ἦθελα νὰ πῶ, εἶπεν ὁ ὑπολογαγὸς ὑψώσας οἰκτρῶς τὴν κεφαλὴν του.

Ὁ Πλανσιέ ἔτρεξεν ὁ ἴδιος εἰς τὴν ὀψοθήκην, καὶ ἐκέρσασε κρασίον τὸν Ἀρτανιάν εἰς μέγα ποτήριον. Ὁ Ἀρτανιάν ἐκύτταξε τὸ βωκάλιον.

— Τί κρασίον εἶναι αὐτό; ἠρώτησεν.

— Ἀλλοῖμονον! ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἀγαπᾷς, κύριε, εἶπεν ὁ Πλανσιέ· τὸ καλὸν καὶ παλαιὸν κρασίον τοῦ Ἀνζιού, τὸ ὅποιον ἄλλοτε ὀλίγον ἐλειψε νὰ τὸ πληρῶσωμεν ἀκριβὰ ὄλοι μας.

— Ἄ! ἐπανελάθεν ὁ Ἀρτανιάν χαμογελῶν μελαγχολικώτατα· Ἄ! πτωχέ μου Πλανσιέ, καὶ πρέπει νὰ πίνω ἀκόμη καλὸν κρασίον;

— Ἄς ἰδοῦμεν, ἀγαπητέ μου κύριε, εἶπεν ὁ Πλανσιέ καταβάλλων ἀγῶνα ὑπεράνθρωπον, ἐνῶ ἡ συστολή ὄλων τῶν μυῶν του, ἡ ὠχρότης του καὶ ὁ τρόμος τῶν μελῶν του ἐφανερώσαν φρικτὴν ἀδημονίαν· ἄς ἰδοῦμεν ἦμιον στρατιώτης, καὶ ἐπομένως ἔχω τὸλμην μὴ μετὰ βασιανίτης λοιπὸν περισσότερον, φίλτατέ μου κύριε Ἀρτανιάν, τὰ χρήματά μας ἐχάθησαν· δὲν εἶναι ἀλήθεια;

Ὁ Ἀρτανιάν, προτοῦ ν' ἀποκριθῆ, ἐστάθη ὀλίγον, καὶ τὸ διάστημα τοῦτο ἐφάνη αἰὼν ὀλόκληρος εἰς

τὸν πτωχὸν παντοπώλην, μολονότι διήρκεσε τόσον μόνον, ὅσον νὰ γυρίσῃ εἰς τὸ θρονίον του.

— Καὶ τοῦτο ἂν ἦτον, εἶπε μὲ βραδύτητα καὶ σεῖων τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τὰ ἄνω εἰς τὰ κάτω, τί θὰ ἔλεγε, πτωχέ μου φίλε;

Ὁ Πλανσιὲ ἦτον ὠχρὸς καὶ ἔγεινε κίτρινος. Ἐλεγε, ὅτι ἐμελλε νὰ καταπῆ τὴν γλῶσσάν του, τόσον ἐφούσκωσεν ὁ λάρυγξ, τόσον οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐκοκκίνισαν.

— Εἴκοσι χιλιάδες φράγκων! ἐμουρμούρισε, εἰκοσι χιλιάδες φράγκων ὡστόσον!....

Ὁ Ἀρτανιάν, μὲ τὸν λαϊμὸν τεντωμένον, μὲ τὰ σκέλη κρεμάμενα, μὲ τὰς χεῖρας ὀκνηράς, ὠμοιάζεν ἄγαλμα τῆς Ἀθυμίας. Ὁ Πλανσιὲ ἔβγαλε στεναγμὸν οἰκτρότατον ἀπὸ τὰ βαθύτερα ἄντρα τοῦ στήθους του.

— Ἐλα, εἶπε, βλέπω τί συνέβη. Ἄς ἡμεθεῖς ἄνδρες. Ἐτελείωσε, δὲν εἶναι ἀλήθεια; Τὸ κάτω κάτω, κύριέ μου, ἔσωσε καὶ τὴν ζωὴν σου.

— Ἀναμφιβόλως, ἀναμφιβόλως· ἡ ζωὴ καὶ τὴν εἶπε. Ἄλλ' ὡστόσον ἐγὼ ἠφανίσθην.

— Καλὲ δὰ, εἶπεν ὁ Πλανσιὲ, δὲν πρέπει, κύριέ μου, ν' ἀπελπισθῆς. Γίνεσαι παντοπώλης, σὲ κάμνω σύντροφον εἰς τὸ κατάστημά μου· μοιράζομεν τὰ κέρδη, καὶ, ὅταν δὲν ἦναι κέρδη, μοιράζομεν τ' ἀμύγδαλα, τὰς σταφίδας καὶ τὰ δαμάσκηνα, καὶ ῥοκα νίζομεν μαζί τὸ τελευταῖον κομματίον τοῦ ὀλλανδικοῦ τυρίου.

Ὁ Ἀρτανιάν δὲν ἠμπόρесе πλέον νὰ βαστάξῃ.

— Ἄ! διάβολε! ἐφώναζεν ὅλως συγκινηθεὶς. εἶσαι ἀξιόλογος νέος, μὰ τὴν τιμὴν μου, Πλανσιέ! Νὰ μὴν ἐπαίξεις κομψοδιδάκην; νὰ μὴν εἶδες ἔξω, ὑπὸ τὸ προστέγασμα, τὸν ἵππον μὲ τοὺς σάκκους;

— Ποῖον ἵππον; ποῖους σάκκους; εἶπεν ὁ Πλανσιὲ σπαραχθεὶς τὴν καρδίαν, διότι ἐνόμισεν ὅτι ὁ Ἀρτανιάν ἐτρελλάθη.

— Ἄ! τὸς ἀγγλικὸς σάκκος, διαβόντρου υἱέ! εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν ὅλος ἀκτινοβολῶν, ὅλος μεταμορφωμένος.

— Ἄ! Θεέ μου, ἐπρόφραξεν ὁ Πλανσιὲ ὀπισθοδρομῶν ἀπέναντι τοῦ λαμπροτάτου πυρὸς τῶν θλεμμάτων τοῦ φίλου του.

— Ἀνόητε! ἐφώναζεν ὁ Ἀρτανιάν, μὲ νομίζεις τρελλόν. Ἀνόητε! ἐνῶ ποτὲ δὲν εἶχα ὑγιειντέραν κεφαλὴν καὶ φαιδροτέραν καρδίαν. Εἰς τοὺς σάκκους λοιπόν, Πλανσιέ, εἰς τοὺς σάκκους!

— Ἄλλὰ ποῖους σάκκους; ὦ Θεέ μου!

Ὁ Ἀρτανιάν ἐσπρωξέ τὸν Πλανσιὲ πρὸς τὸ παράθυρον.

— Ὑπὸ τὸ προστέγασμα, ἐκεῖ πέραν, τοῦ εἶπε, βλέπεις ἵππον;

— Ναί!

— Τὸν βλέπεις καταφορτωμένον;

— Ναί, ναί.

— Βλέπεις ἕνα τῶν ὑπηρετῶν σου συνομιλοῦντα μὲ τὸν ἀγωγιάτην;

— Ναί, ναί, ναί.

— Ἄ! λοιπόν! ἤξεύρεις τὸ ὄνομα τοῦ ὑπηρετοῦ αὐτοῦ, διότι εἶναι ἐδικός σου· φώναξέ τον.

— Ἀβδὼν! Ἀβδὼν! ἐτραύλισεν ὁ Πλανσιὲ ἀπὸ τὸ παράθυρον.

— Φέρε τὸν ἵππον, ἐφύσησεν ὁ Ἀρτανιάν.

— Φέρε τὸν ἵππον, ὠλόλυξεν ὁ Πλανσιέ.

— Τώρα, δέκα φράγκα εἰς τὸν ἀγωγιάτην, εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν μὲ τόνον φωνῆς ὡς νὰ διέταπτε κίνημα στρατιωτικόν· δύο παιδιὰ ν' ἀναβιάσουν τοὺς δύο πρώτους σάκκους· δύο ἄλλα διὰ τοὺς δύο τελευταίους· καὶ πῦρ, διαβόντρου υἱέ! ἐνέργεια!

Ὁ Πλανσιὲ ὤρμησε πρὸς τὰς βεθμιδάς, ὡς ὁ διάβολος νὰ εἶχε δαγκάσει τὰ σκέλη του. Μίαν στιγμήν μετὰ ταῦτα, οἱ ὑπηρεταὶ ἀνέβαιναν τὴν κλίμακα, ἀσθμαίνοντες ὑπὸ τὸ μέγα βάρος. Ὁ Ἀρτανιάν τοὺς ἀπέστειλεν εἰς τὸ ὑπερῶν των, ἔκλεισεν ἐπιμελῶς τὴν θύραν, καὶ, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν Πλανσιέ, ὅστις ἐκόντευεν αὐτὸς τότε νὰ τρελλαθῆ, τοῦ εἶπε:

— Τώρα, οἱ δύο μας.

Καὶ, στρώσας καταγῆς πάπλωμα μέγα, ἔσπευσε ν' ἀδειάσῃ εἰς αὐτὸ τὸν πρῶτον σάκκον· τὸ αὐτὸ ἐπράξεν ὁ Πλανσιὲ μὲ τὸν δεύτερον. Ἐπειτα ὁ Ἀρτανιάν, τρέμων ἀπὸ τὴν χαρὰν του, ἔσχισε τὸν τρίτον μὲ μαχαίριον. Ὅταν ὁ Πλανσιὲ ἤκουσε τὸν θελκτικὸν ἦχον τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσίου, ὅταν εἶδε ν' ἀναπηθοῦν ἐκτὸς τοῦ σάκκου τὰ λαμπρὰ σκουδα, ἀσπείροντα καθὼς τὰ ὀψάρια ἔξω τοῦ δικτύου, ὅταν ἤσθάνθη τὸν ἑαυτὸν του μουσκεμένον ἕως τὸν μυελὸν εἰς τὸ λουτρόν ἐκεῖνο τοῦ ξανθοῦ ἢ λευκοῦ μεταλλοῦ, συστολὴ καρδίας τὸν ἐκυρίευσεν, καὶ, στραφεὶς ὀλόγυρα ὡς κεραυνόπληκτος, ἔπεσε βαρέως εἰς τὸν μέγαν σωρὸν, ὅστις ἐκρημίσθη ἀπὸ τὸ ἴδιον βάρος του μὲ κρότον ἀπερίγραπτον.

Ὁ Πλανσιὲ, ἀποπνιχθεὶς ἀπὸ τὴν χαρὰν, ἔχασε τὰς αἰσθήσεις του. Ὁ Ἀρτανιάν τοῦ ἔρριψε ποτήριον λευκοῦ κρασίου εἰς τὸ πρόσωπον, καὶ τοῦτο τὸν ἔκαμεν εὐθὺς νὰ συνέλθῃ.

— Ἄ! Θεέ μου! ἄ! Θεέ μου! ἄ! Θεέ μου! εἰπεν ὁ Πλανσιὲ σφογγίζων τὰ μουστάκια καὶ τὰ γένεα.

Διότι, τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, οἱ παντοπῶλαι εἶχαν καὶ μουστάκια καὶ γένεα· μόνον τὰ χρηματικὰ λουτρά, καὶ τότε σπάνια ὄντα, κατήντησαν ἄγνωστα τὴν σήμερον.

— Διαβόντρου υἱέ! εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν, εἶναι ἑκατὸν χιλιάδες φράγκων διὰ σὲ, ἀγαπητέ μου σύντροφε. Ἐπαρε τὸ μέρος σου, ἂν θέλῃς, καὶ ἐγὼ τὸ ἐδικόν μου.

— ὦ! τί ὠραία ποσότης! κύριε Ἀρτανιάν, τί ὠραία ποσότης!

— Ἐλυπούμουν ὀλίγον διὰ τὴν ποσότητα τοῦ μεριδίου σου πρὸ μιᾶς ὥρας, εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν· τώρα ὅμως δὲν λυπούμαι πλέον· εἶσαι ἀξιόλογος παντοπώλης, Πλανσιέ. Ἐλα, ἄς τὰ λογαριασθῶμεν καλὰ, διότι οἱ καλοὶ λογαριασμοὶ κάμνουν, λέγουν, τοὺς καλοὺς φίλους.

— ὦ! διηγῆσού μου πρῶτον ὅλην τὴν ἱστορίαν, εἶπεν ὁ Πλανσιέ. Πρέπει νὰ ἦναι ὠραιοτέρα ἀκόμη ἀπὸ τὰ χρήματα.

— Μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἐπανέλαβεν ὁ Ἀρτανιάν χαδεύων τὸ μουστάκιον, δὲν λέγω ὄχι· καὶ, ἂν ποτὲ ἱστορικὸς ζητήσῃ ἀπ' ἐμὲ πληροφορίας, δὲν θ' ἀντλήσῃ βέβαια εἰς κακὴν πηγὴν. Ἄκουε λοιπόν, Πλανσιέ, νὰ σοῦ διηγῆθῃ.

— Καὶ ἐγὼ ἐν τούτοις ἄς κάμνω σωρούς, εἶπεν ὁ Πλανσιέ. Ἄρχισε, ἀγαπητέ μου κύριε.

— Ἰδοῦ, εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν ἀναπνεύων.

— Ἰδοῦ, εἶπε καὶ ὁ Πλανσιέ ἀρπάζων τὴν πρῶτην φούκταν τῶν χρημάτων.

IB

ΠΑΙΓΝΙΔΙΟΝ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΜΑΖΑΡΙΝΟΥ.

Εἰς κλιτῶνα μέγαν τοῦ βασιλικοῦ παλατίου, γολισμένον μὲ βελούδον βαθύχρουν, τὸ ὅποιον ἐξωραΐζαν οἱ χρυσοὶ γύροι πολλῶν μεγαλοπρεπῶν εἰκόνων, ἐφαίνετο συνηγμένη, τὴν αὐτὴν ἐσπέραν καθ' ἣν ἐφθασαν εἰς Παρισίους οἱ δύο φίλοι μας, ἡ αὐτὴ ὅλη ἐμπροσθεν τοῦ παστοῦ τοῦ κυρίου καρδινάλιου Μαζαρίνου, ὅστις εἶδεν τὴν ἐσπέραν ἐκείνην παιγνίδιον εἰς τὸν βασιλέα καὶ εἰς τὴν βασιλισσαν.

Μικρὸν παραπέτασμα ὄρθιον ἐχώριζε τρεῖς τραπέζας ἐτοιμασμένας εἰς τὸν κλιτῶνα τοῦτον. Εἰς τὴν μίαν ἀπ' αὐτὰς ἐκάθητο ὁ βασιλεὺς καὶ αἱ δύο βασιλισσαι· ὁ ἸΔ' Λουδοβίκος, καθήμενος ἀντικεῖ τῆς νέας συζύγου του, ἔχαμογέλα πρὸς αὐτὴν, ἐκφράζων ἀληθεστάτην εὐδαιμονίαν· Ἄννα ἡ Αὐστριακὴ ἐκράτει τὰ χαρτιά, παίζουσα μὲ τὸν καρδινάλιον· καὶ ἡ νύμφη τῆς τὴν ἐβοήθει εἰς τὸ παιγνίδιον, ὁσάκις δὲν ἔχαμογέλα πρὸς τὸν σύζυγόν της. Τοῦ δὲ καρδινάλιου, ὅτις ἦτον ἐξαπλωμένος μὲ πρόσωπον ἰσχνότατον καὶ κουρασμένον εἰς ἄκρον, ἐκράτει τὰ χαρτιά ἡ κόμψος τοῦ Σουασσὼν, καὶ αὐτὸς ἐβύθιζεν εἰς αὐτὰ ἀκαταπαύστως τὸ βλέμμα του, βλέμμα πλήρες ἰδιοτελείας καὶ πλεονεξίας.

Τὸν καρδινάλιον εἶχε φυκισιδώσει ὁ Βερνουῖνος· ἀλλὰ τὸ κοκκινάδιον, τὸ ὅποιον ἔλαμπεν εἰς τὰ μῆλα μόνον τῶν πρεσιῶν του, ἔκαμεν ἔτι μᾶλλον καταφανῆ τὴν φιλάσθενον ὠχρότητα τοῦ λοιποῦ προσώπου του, καὶ τὸ στιλπνὸν κίτρινον χροῶμα τοῦ μετώπου του. Οἱ ὀφθαλμοὶ του μόνον ἐφαίνοντο λαμπρότεροι, καὶ εἰς τοὺς νοσοῦντας τοῦτους ὀφθαλμούς προσκλήνοντο, ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν, τὰ ἀνίσχυρα βλέμματα τοῦ βασιλέως, τῶν βασιλισσῶν καὶ τῶν αὐλικῶν.

Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι οἱ δύο ὀφθαλμοὶ τοῦ κυρίου Μαζαρίνου ἦσαν οἱ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦτον λαμπροὶ ἀστέρεις, ἐπὶ τῶν ὀπίσθων τῆς Γαλλίας τοῦ δεκάτου ἑβδόμου αἰῶνος ἀνεγίνωσκε τὴν εἰμαρμένην της πρῶτῃ καὶ ἐσπέρας.

Ἡ ἔξοχότης Του οὐτ' ἐκέρδαιεν οὐτ' ἔχανε· δὲν ἦτον λοιπὸν οὐτ' εὐθυμος οὐτὲ σκυθρωπός. Ἀλλ' εἰς τὴν ἡμερίαν ταύτην δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἀφήσῃ ἡ βασιλισσα Ἄννα, οὕσα πλήρης συμπάθειας πρὸς αὐτὸν, ἔπρεπεν ὅμως ἢ νὰ κερδίσῃ ἢ νὰ χάσῃ, καὶ ὅπως, δι' ἐκτάκτου τοιαύτης πράξεως, νὰ διεγείρῃ τὴν προσοχὴν τοῦ ἀσθενοῦς. Νὰ κερδίσῃ; ἦτον επικίνδυνον, διότι τότε ἡ ἀδιαφορία τοῦ Μαζαρίνου θὰ μετεβάλετο εἰς μορφασμὸν ἀσχημότερον. Νὰ χάσῃ; ἦτον ἐπίσης επικίνδυνον, διότι ἔπρεπε νὰ παίξῃ δολίως, καὶ ἡ νύμφη τῆς, προσέχουσα εἰς τὸ παιγνίδιον τῆς πενθερᾶς της, ἐμελλε βέβαια νὰ ἐξηγήσῃ κακῶς τὴν ὑπερ τοῦ Μαζαρίνου καλὴν της διάθεσιν.

Ἀπὸ τὴν ἴσχυιαν ταύτην ὠφελοῦμενοι, οἱ αὐλικοὶ

συνομιλοῦν. Ὁ Μαζαρίνος, ὅταν δὲν ἦτον κακοδιάθετος, ἦτον ἀγαθὸς ἢ μᾶλλον εὐήθης ἡγεμῶν, καὶ, ἀφοῦ δὲν ἐμπόδιζε κανένα νὰ τραγουδῇ, φθάνει νὰ ἐπλήρωρε, δὲν ἦτον καὶ τόσον τύραννος, ὥστε νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς ἄλλους νὰ ὀμιλοῦν, φθάνει νὰ ἔγαναν.

Συνομιλοῦν λοιπόν. Εἰς τὴν πρῶτην τράπεζαν, ὁ νεώτερος ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως, Φίλιππος, ὁ καὶ δούξ τοῦ Ἀνζιού, ἐκύτταζε τὸ ὠραῖόν του πρόσωπον εἰς τὸν καθρέπτην ταμβακέρας. Ὁ εὐνοϊκὸς αὐτοῦ ἱππότης τῆς Λορραίνης, ἀκουμβῶν εἰς τὸ θρονίον τοῦ βασιλόπαιδος, ἠκραζέτο, μὲ φθόνον κρυφόν, τὸν κόμητα τοῦ Γκις, εὐνοϊκὸν ἄλλον τοῦ Φιλίππου, διηγούμενον, μὲ φράσεις ἀνθηράς, τὰς διαφόρους περιπετείας τοῦ τυχοδιώκτου βασιλέως Καρόλου τοῦ Β'. Ἐλεγεν, ὡς συμβάντα μυθώδη, ὅλην τὴν ἱστορίαν τῶν ταξειδίων του εἰς τὴν Σκωτίαν, καὶ τοὺς φόβους του ὅταν τὸν ἐδίωκαν οἱ ἐχθροί· τὰς κόκτας ὅσας ἐπέρασεν ἐπάνω εἰς τὰ δένδρα, καὶ τὰς ἡμέρας ὅσας ἐπέρασε πεινῶν καὶ μαχόμενος. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ἡ τύχη τοῦ δυστυχοῦς τούτου βασιλέως εἶχεν ἐλκύσει τόσον τὴν συμπάθειαν τῶν ἀκροατῶν, ὥστε δὲν ἐπρόσεχαν πλέον εἰς τὸ παιγνίδιον, καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ παίζοντες εἰς τὴν βασιλικὴν τράπεζαν· ὁ δὲ νέος βασιλεὺς, σύννους καὶ ἀπρόσεκτος εἰς τὰ παρόντα, ἠκολούθει, χωρὶς νὰ φαίνεται ὅτι εἶδεν πολλὴν προσοχὴν, καὶ τὰ παραμικρότερα περιστατικὰ τῆς Ὀδυσσείας ταύτης, ἱστορουμένης γραφικώτατα ἀπὸ τὸν κόμητα τοῦ Γκις.

Ἡ κόμψος τοῦ Σουασσὼν διέκοψε τὸν λαλοῦντα.

— Ὁμολόγησε, κόμψη, τοῦ εἶπεν, ὅτι κεντᾶς.

— Κυρία μου, διηγούμαι, ὡς παππαγάλλος, τὰς ἱστορίας ὅλας ὅσας διάφοροι Ἀγγλοὶ μοῦ διηγῆθησαν. Θὰ εἰπῶ μάλιστα μ' ἐντροπὴν μου, ὅτι εἶμαι πιστὸς εἰς τὸ κείμενον ὡς ἀντίγραφον.

— Κάρολος ὁ Β' θ' ἀπέθνησκεν ἂν εἶχεν ὑποφέρει ὅλα ταῦτα.

Ὁ ἸΔ' Λουδοβίκος ἀνύψωσε τὴν νοήμονα καὶ ἀγέρωχον κεφαλὴν του.

— Κυρία μου, εἶπε μὲ φωνὴν ἥσυχον, μετέχουσαν ἀκόμη τῆς παιδικῆς δειλίας, ὁ κύριος καρδινάλιος θὰ σοῦ εἰπῇ ὅτι, ἐπὶ τῆς ἀνυλικιότητός μου, καὶ τὰ πράγματα τῆς Γαλλίας ἀμείνιζαν κατὰ τύχην... καὶ ὅτι, ἂν ἦμουν μεγαλήτερος καὶ ἐπρόκειτο νὰ βιασθῶ νὰ σύρω τὸ ξίφος, θὰ τὸ ἔκαμνα ἐνίοτε διὰ τὸ δειπνόν μου.

— Δόξα τῷ Θεῷ, ἀπεκρίθη ὁ καρδινάλιος ὅστις τότε πρῶτην φορὰν ἐλάλησεν, ἡ Μεγαλειότης σου λέγεις ὑπερβολὰς, καὶ τὸ δειπνόν σου ἐτοιμάζετο πάντοτε ἐγκαίρως, ὁμοῦ μὲ τὸ δειπνόν τῶν δούλων σου. Ὁ βασιλεὺς ἐκοκκίνισεν.

— ὦ! ἐφώναζεν ἀπρόσεκτα ὁ Φίλιππος ἀπὸ τὴν θέσιν του, καὶ χωρὶς νὰ παύσῃ νὰ κυττάζεται εἰς τὸν καθρέπτην... ὦ! ἐνθυμούμαι ὅτι μίαν φορὰν εἰς Μελὼν τὸ δειπνόν τοῦτο δὲν εἶχεν ἐτοιμασθῆ διὰ κανένα, καὶ ὁ βασιλεὺς ἔφαγε τὰ δύο τρίτα ξηροῦ ψωμίου, ἀφήσας εἰς ἐμὲ τὸ ἄλλο τρίτον.

Ἡ ὀμήγυρις ὅλη, βλέπουσα τὸν Μαζαρίνον νὰ χαμογελᾷ, ἐγέλασε. Κολακεύονται οἱ βασιλεῖς μὲ τὴν ἐνθύμησιν παρελθούσης δυστυχίας, καθὼς μὲ τὴν ἐλπίδα εὐτυχίας μελλούσης.

— Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι τὸ στέμμα τῆς Γαλλίας ἐφάνη πάντοτε κολλημένον καλὰ εἰς τὴν κεφαλὴν τῶν βασιλέων της, ἐσπευσε νὰ προσθέσῃ ἡ βασίλισσα Ἄννα ἡ Αὐστριακὴ, ἐνῶ ἀπὸ τὴν κεφαλὴν τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας ἐπέσει· καὶ ὅταν κατὰ περίστασιν τὸ στέμμα τοῦτο ἐσειετο ὀλίγον (διότι συμβαίνουν ἐνίοτε καὶ σεισμοὶ τῶν θρόνων καθὼς σεισμοὶ τῆς γῆς), ὅταν, λέγω, ἡ ἀνταρσία ἐφοβήριζε κίνδυνον, νίκη νέα ἐπανέφερε τὴν ἡσυχίαν.

— Μὲ νέα πετράδια εἰς τὸ στέμμα, εἶπεν ὁ Μαζαρίνος.

Ὁ κόμης τοῦ Γκίς ἐσιώπησεν· ὁ βασιλεὺς μετέβαλεν ἐπὶ τὸ σεμνότερον τὸ πρόσωπόν του, καὶ ὁ Μαζαρίνος ἀλλάξε βλέμμα μὲ τὴν βασίλισσαν Ἄνναν, ὡς εὐχαριστῶν αὐτὴν διὰ τὴν συνδρομὴν της.

— Δὲν πειράζει, εἶπεν ὁ Φίλιππος στιλβόνων τὰ μαλλία του, ὁ ἐξάδελφός μου Κάρολος δὲν εἶναι ὠραῖος, ἀλλ' εἶναι πολλοὶ ἄνδρες, καὶ ἐπολέμησεν ἡρωϊκά· καὶ, ἂν ἐξακολουθῇ νὰ πολεμῇ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι θὰ κερδήσῃ σημαντικὴν μάχην ... καθὼς τὴν εἰς Ροκρουά ...

— Δὲν ἔχει στρατιώτας, διέκοψεν ὁ ἱππότης τῆς Λορραίνης.

— Ὁ σύμμαχος αὐτοῦ βασιλεὺς τῆς Ὀλλανδίας θὰ τοῦ δώσῃ· καὶ ἐγὼ θὰ τοῦ ἐδίδα ἂν ἤμουν βασιλεὺς τῆς Γαλλίας.

Ὁ Λουδοβίκος ἐκοκκίνισε πολὺ.

Ὁ Μαζαρίνος ἐπροσποιήθη ὅτι ἐκύτταζε τὸ παιγνίδιον μὲ περισσοτέραν παραποτὲ προσοχὴν.

— Τὴν ὥραν ταύτην, ἐπανελάβεν ὁ κόμης τοῦ Γκίς, ἡ τύχη τοῦ δυστυχοῦς τούτου ἡγεμόνος ἀπερραίσθη. Ἄν ἐγελάσθῃ ἀπὸ τὸν Μώγκ, ἐχάθη. Ἡ φυλακὴ, ὁ θάνατος ἴσως, θὰ τελειώσουν ὅ,τι ἔξορία, αἱ μάχαι καὶ αἱ στερήσεις εἶχαν ἀρχίσει.

Ὁ Μαζαρίνος καταίβασε τὰ ὄφρυδια.

— Εἶναι βέβαιον, εἶπεν ὁ ΙΔ' Λουδοβίκος, ὅτι ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Ἄγην;

— Βεβαίωτατον, Μεγαλειότατα, ἐπανελάβεν ὁ νέος.

Ὁ πατήρ μου ἔλαβεν ἐπιστολὴν, ἣτις περιγράφει ὅλα ταῦτα τὰ περιστατικά· εἶναι μάλιστα γνωστὸν ὅτι ὁ βασιλεὺς ἀπεβιβάσθη εἰς Λουβρε· ἀλλεὶς τὸν εἶδαν εἰσερχόμενον εἰς τὸν λιμένα· τὸ ὑπόλοιπον εἶναι ἀκόμη μυστήριον.

— Πολλὴ ἤθελα νὰ μάθω τὸ ὑπόλοιπον, εἶπεν ὀρμητικῶς ὁ Φίλιππος ... Ἡξεύρεις σὺ, ἀδελφέ μου ...

Ὁ ΙΔ' Λουδοβίκος ἐκοκκίνισεν ἀκόμη· ἐκοκκίνιζε δὲ τρίτην τότε φορὰν ἐντὸς μιᾶς ὥρας.

— Ἐρώτησε τὸν κύριον καρδινάλιον, ἐπανελάβε μὲ τόνον φωνῆς, ὅπως ἔκαμε νὰ ὑψώσουν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ὁ Μαζαρίνος καὶ ἡ βασίλισσα Ἄννα καὶ ὅλοι.

— Τοῦτο θέλει νὰ εἰπῇ, τέκνον μου, διέκοψε γελοῖα ἡ βασίλισσα Ἄννα, ὅτι ὁ βασιλεὺς δὲν ἀγαπᾷ νὰ γίνεταί λόγος περὶ τῶν πραγμάτων τοῦ Κράτους ἐκτὸς τοῦ συμβουλίου.

Ὁ Φίλιππος ἐδέχθη ἀγογγύστως τὴν ἐπιπληξίν, καὶ ἔκαμε μεγαλὴν προσκύνειν, ἂν καὶ χαμογελῶν, πρὸς τὸν ἀδελφόν του πρῶτον, καὶ ἐπειτὰ πρὸς τὴν μητέρα του.

Ἀλλ' ὁ Μαζαρίνος εἶδε, μὲ τὴν ἀκραν τοῦ ὀφθαλμοῦ ὅτι ὁμάς ἀπὸ τοὺς παρευρισκομένους ἐμελλε νὰ σχηματισθῇ εἰς μίαν τῶν γωνιῶν τοῦ κοιτῶνος, καὶ ὅτι ὁ δούξ τοῦ Ὁρλεάν μὲ τὸν κόμητα τοῦ Γκίς καὶ τὸν ἱππότην τῆς Λορραίνης, μὴν ἠμποροῦντες νὰ ἐξηγηθοῦν φανερά, θὰ ἔλεγαν κρυφίως περισσότερα παρ' ὅσα ἦτον ἀνάγκη. Ἀρχισε λοιπὸν νὰ ῥίπτῃ κατ' αὐτῶν βλέμματα πλήρη δυσπιστίας καὶ ἀνησυχίας, προσκαλὼν τὴν βασίλισσαν Ἄνναν νὰ διαταράξῃ ὅπωςδῆποτε τὸ μυστικοσυμβούλιον ἐκεῖνο, ὅταν αἰφνιδίως ὁ Βερνουῖνος, ἐμβαίνων ὑπὸ τὸ παραπέτασμα εἰς τὸ μεταξὺ κλίνης καὶ τοίχου διάστημα, ἦλθε καὶ εἶπεν εἰς τὸ αὐτίον τοῦ κυρίου του·

— Ἐξοχώτατε, ἦλθεν ἀπεσταλμένος τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας.

Ὁ Μαζαρίνος δὲν ἠμπόρεσε νὰ κρύψῃ ἐλαφρὰν τινα συγκίνησιν, τὴν ὁποίαν καὶ ἤρπασε μεσοδρομῆς ὁ βασιλεὺς. Θέλων νὰ μὴ φανῇ ἀδιάκριτος, ἢ μάλλον νὰ μὴ φανῇ ἀνωφελὴς, ὁ Λουδοβίκος ἐσηκώθη ἀμέσως καὶ, πλησιάζας πρὸς τὸν καρδινάλιον, τοῦ ἐπευχθῆ τὴν καλὴν νύκτα.

Ἡ ὁμήγυρις ὅλη ἐσηκώθη μὲ κρότον πολὺν, κυλιόμενων τῶν θρονίων καὶ ὠθουμένων τῶν τραπέζων.

— Ἄφησε νὰ φύγουν ὅλοι ὀλίγον κατ' ὀλίγον, εἶπε μὲ χαμηλὴν φωνὴν ὁ Μαζαρίνος πρὸς τὸν Λουδοβίκον, καὶ ἐπειτὰ κάμε μου τὴν χάριν νὰ μὲ ἀρραστήσῃς ὀλίγας στιγμάς. Τελειῶνα ὑπόθεσιν, περὶ τῆς ὁποίας θέλω ἀπόψε νὰ λαλήσω πρὸς τὴν Μεγαλειότητά Σου.

— Καὶ αἱ βασίλισσαι; ἠρώτησεν ὁ ΙΔ' Λουδοβίκος.

— Καὶ ὁ κύριος δούξ τοῦ Ἀνζιού, εἶπεν ἡ Ἐξοχότης Του.

Καὶ συγχρόνως, ἐπέτρεψεν εἰς τὸ σενὸν τοῦ τοίχου, καὶ τὰ παραπετάσματα, πεσόντα, ἐκρυψαν τὴν κλίνην. Ὁ καρδινάλιος ἐν τούτοις δὲν ἔχανε ποσῶς ἀπὸ τὴν δρασίην του τοὺς συνωμώτας του.

— Κύριε κόμη τοῦ Γκίς, εἶπε μὲ φωνὴν τερετίζουσαν, ἐνῶ ἐφόρει ὀπισθεν τοῦ παραπετάσματος τὸ οἰκιακὸν ἐπανωρόριον, τὸ ὁποῖον τοῦ ἐπρόσφερον ὁ Βερνουῖνος.

— Ἐδῶ εἶμαι, Ἐξοχώτατε, εἶπε πλησιάζων ὁ νέος.

— Λάβε τὰ χαρτιά μου, διότι σὺ εἶσαι εὐτυχής... καὶ κέρδησέ μου ὀλίγα χρήματα ἀπ' αὐτοὺς τοὺς κυρίους.

— Μάλιστα, Ἐξοχώτατε.

Ὁ νέος ἐκάθησεν εἰς τὴν τράπεζαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ὁ βασιλεὺς ἀπεμακρύνθη συνομιλῶν μὲ τὰς βασίλισσας.

Παιγνίδιον πολλὰ σοβαρὸν ἀρχισε μεταξὺ τοῦ κόμητος καὶ πολλῶν πλουσιῶν αὐλικῶν.

Ἐν τούτοις, ὁ Φίλιππος ἐλάλει περὶ στολισμάτων μὲ τὸν ἱππότην τῆς Λορραίνης, καὶ δὲν ἤκούετο πλέον, ὀπισθεν τῶν παραπετασμάτων τοῦ παστοῦ, τὸ τρίζον μεταξωτὸν φόρεμα τοῦ καρδινάλιου.

Ἡ Ἐξοχότης Του εἶχεν ἀκολουθήσει τὸν Βερνουῖνον εἰς τὸ πλησιόχωρον δωμάτιον.

ΙΓ'.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ.

Ὁ καρδινάλιος, μεταβαίνων εἰς τὸ σπουδαστήριόν του, ἤρθε τὸν κόμητα τῆς Φέρας, ὅστις, περιμένων, ἐθαύμαζε μὲ πολλὴν προσοχὴν ὠραιότητα τινὰ εἰκόνα τοῦ Ραφαήλ, κρεμασμένην ἐπάνω πολυτελεστάτης ἀγγειοθήκης.

Ἡ Ἐξοχότης Του ἐφθασεν ὡς σκιά, ἡσυχά, ἐλαφρά, σιωπηλά, καθὼς πάντοτε συνείθιζε νὰ κάμνη, καυχώμενος ὅτι, ἀπὸ τὴν ὄρασιν μόνην τοῦ προσώπου τοῦ λαλοῦντος, ἐμάντευε ποῖον ἐμελλε νὰ ᾔται τῆς συνομιλίας τὸ ἀποτέλεσμα.

Τότε ὁμως ἡ προσδοκία τοῦ Μαζαρίνου ἐματαιώθη. Τίποτε δὲν ἠμπόρεσε ν' ἀναγνώσῃ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἄθως, οὔτε τὸ σέβας ἀκόμη, τὸ ὁποῖον ἦτον συνειθισμένος ν' ἀναγινώσκῃ εἰς ὅλα τὰ πρόσωπα.

Ἡ διαφορὰ αὕτη δὲν διέφυγε τὴν ὀξύδερκειαν τοῦ πονηροῦ καρδινάλιου, ὅστις, ἐπιτήδειος ὢν νὰ διακρίνῃ τοὺς ἀνθρώπους, ἐξέλαβε τὴν ψυχρὰν καὶ σχεδὸν ἀγέρωχον φιλοφροσύνην τοῦ Ἄθως ὡς σημείον ἔχθρας, ἣτις δὲν ἦτον ἡ συνήθης θερμοκρασία τοῦ πυριατηρίου ἐκεῖνου τοῦ καλουμένου αὐλή.

Ὁ Ἄθως ἦτον ἐνδυμένος ὀλόμαυρα, μὲ ἀπλοῦν ἀργυροῦν κέντημα· ἔφερε δὲ τὰ παράσημα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τῆς Περικηνμηίδος καὶ τοῦ Χρυσοῦ Δέρατος, παράσημα τόσον πολυτίμα, ὥστε βασιλεὺς μόνον, ἢ θεάτρου ὑποκριτῆς, ἠδύνατο ὅλα ὁμοῦ νὰ τὰ φέρῃ.

Ὁ Μαζαρίνος πολλὴν ὥραν ἠρέυνησε τὸ τετραγυμένον ὀπωσῶν μνημονικόν του, θέλων νὰ ἐνθυμηθῇ τί ὄνομα ἔπρεπε νὰ βάλῃ εἰς τὴν παγωμένην ἐκεῖνην μορφὴν, καὶ δὲν τὸ κατόρθωσεν.

— Ἐμαθα, εἶπε τέλος πάντων, ὅτι μοῦ ἦλθεν ἀπεσταλμένος τῆς Ἀγγλίας.

Καὶ ἐκάθησε, νεύσας πρὸς τὸν Βερνουῖνον καὶ τὸν Βοιέν (ὅστις, ὡς γραμματεὺς, ἠτοιμάζετο νὰ πιάσῃ τὸ κονδύλιον) ν' ἀναχωρήσουν.

— Ἐκ μέρους τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας, μάλιστα, κύριε καρδινάλιε.

— Ὡς ἄγγλος, ὁμιλεῖς καθαρώτατα τὰ γαλλικὰ, εἶπε χαριέντως ὁ Μαζαρίνος κυττάζων πάντοτε διὰ τῶν δακτύλων του τὰ παράσημα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τοῦ Χρυσοῦ Δέρατος καὶ τῆς Περικηνμηίδος, καὶ πρὸ πάντων τὸ πρόσωπον τοῦ ἀπεσταλμένου.

— Δὲν εἶμαι ἄγγλος, ἀλλὰ Γάλλος, κύριε καρδινάλιε, ἀπεκρίθη ὁ Ἄθως.

— Παράδοξον, ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας νὰ ἐκλέγῃ Γάλλους εἰς τὰς πρεσβείας του· τοῦτο εἶναι οἰωνὸς ἀριστος... Τ' ὄνομά σου, κύριε, σὲ παρακαλῶ.

— Κόμης τῆς Φέρας, ἀπεκρίθη ὁ Ἄθως χαϊρεστῶν ἐλαφρότερα παρότι ἀπῆλθον ἡ ἐθιμοταξία καὶ ἡ ὑψηλοφροσύνη τοῦ παντοδυνάμου ὑπουργοῦ.

Ὁ Μαζαρίνος ἐσήκωσε τοὺς ὤμους, ὡς νὰ ἔλεγε· Δὲν γνωρίζω τ' ὄνομα αὐτό.

Ὁ Ἄθως δὲν ἐκινήθη.

— Καὶ ἔρχεσαι, κύριε, ἠκολούθησεν ὁ Μαζαρίνος, νὰ μοῦ εἰπῆς ...

— Ἐρχομαι ἐκ μέρους τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας ν' ἀναγγείλω εἰς τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας ...

Ὁ Μαζαρίνος καταίβασε τὰ ὄφρυδια·

— Ν' ἀναγγείλω εἰς τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας, ἠκολούθησεν ἀταράχως ὁ Ἄθως, τὴν εὐτυχῆ ἀποκατάστασιν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος Καρόλου τοῦ Β' εἰς τὸν θρόνον τῶν πατέρων του.

— Ἐχεις συστατικά ἀναμφιβόλως; ἠρώτησεν ὁ Μαζαρίνος μὲ τόνον βραχῶν καὶ ἐριστικόν.

— Μάλιστα ... Ἐξοχώτατε.

Ἡ λέξις Ἐξοχώτατε ἐξήλθε μὲ πολλὴν δυσκολίαν ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ Ἄθως, καὶ ἔλεγεσ ὅτι τὰ ἐξέσχίζε.

— Τότε λοιπὸν, δεῖξάι τα.

Ὁ Ἄθως ἔσυρεν ἀπὸ πουργιὸν βελουδίνον κεντημένον, τὸ ὁποῖον ἔφερεν ὑπὸ τὸν ὑπενδύτην του, ἐσφραγισμένην ἐπιστολὴν. Ὁ καρδινάλιος ἀπλωσε τὴν χεῖρα.

— Μὲ συγχωρεῖς, Ἐξοχώτατε, εἶπεν ὁ Ἄθως· ἀλλὰ τὰ γράμματα εἶναι διὰ τὸν βασιλέα.

— Ἐπειδὴ εἶσαι Γάλλος, κύριε, πρέπει νὰ γνωρίζῃς τὸ βᾶρος τῆς ἀξίας τοῦ πρωθυπουργοῦ εἰς τὴν Γαλλίαν.

— Ἦτον ἄλλοτε καιρὸς, ἀπεκρίθη ὁ Ἄθως, καθ' ὃν ἐνησχολούμουν τῷ ὄντι περὶ τῆς ἀξίας τῶν πρωθυπουργῶν· πρὸ πολλῶν ἐτῶν ὁμως, ἀπεράσισα νὰ ἀπευθύνωμαι μόνον εἰς τὸν βασιλέα.

— Τότε, κύριε, εἶπεν ὁ Μαζαρίνος ἀρχίζων νὰ παροργίζεσται, δὲν θὰ ἰδῆς οὔτε τὸν ὑπουργὸν οὔτε τὸν βασιλέα.

Καὶ ὁ Μαζαρίνος ἐσηκώθη. Ὁ Ἄθως ἔβαλε πάλιν τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὸ πουργιὸν του, ἐχαίρετῃσε σοβαρά, καὶ ἔκαμεν ὀλίγα βήματα πρὸς τὴν θύραν. Ἡ ἀταραξία αὕτη παρώξυνε τὸν Μαζαρίνον.

— Πιράξενος τρόπος διπλωματικῆς! ἀνέκραξεν· μήπως ἦλθε πάλιν ὁ καιρὸς καθ' ὃν ὁ Κρόμβελ μᾶς ἔστειλε τοὺς μονομάχους του ὡς πρέσβεις; Ἄλλο δὲν σοῦ λείπει, κύριε, εἰμὴ ἡ περιεργαλία εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ ἡ Ἁγία Γραφὴ εἰς τὴν ζώνην.

— Κύριε, ἀπεκρίθη ξηρὰ ὁ Ἄθως, δὲν ἔλαβα ποτὲ τὴν εὐχαρίστησιν, καθὼς ἡ Ἐξοχότης Σου, νὰ διαπραγματευθῶ μὲ τὸν κύριον Κρόμβελ, καὶ δὲν εἶδα τοὺς πρέσβεις του εἰμὴ μὲ τὸ ξίφος εἰς τὴν χεῖρα· ἀγνοῶ λοιπὸν πῶς διεπραγματεύετο μὲ τοὺς πρωθυπουργούς. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν βασιλέα τῆς Ἀγγλίας Κάρολον τὸν Β', ἠξεύρω ὅτι, ὅταν γράφῃ πρὸς τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα τὸν ΙΔ' Λουδοβίκον, δὲν γράφει πρὸς τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν καρδινάλιον Μαζαρίνον· εἰς τὴν δικαιοσύνην ταύτην, δὲν βλέπω κάμμίαν διπλωματικὴν.

— Ἄ! ἐφώνησεν ὁ Μαζαρίνος, ὑψόνων τὴν ἰσχνὴν κεφαλὴν του, καὶ κτυπῶν αὐτὴν μὲ τὴν ἰσχυρότερην χεῖρά του, τῶρα ἐνθυμοῦμαι.

Ὁ Ἄθως τὸν ἐκύτταξεν· ἐκθαμβός.

— Ναι, μάλιστα! εἶπεν ὁ καρδινάλιος ἐξακολουθῶν νὰ κυττάξῃ τὸν Ἄθωνα· ναι, μάλιστα ... ἰσὲ γνωρίζω τῶρα, κύριε· ἄ! diavolo! δὲν ἀπορῶ πλέον!

— Τῷ ὄντι, παράδοξον μοῦ ἐφαίνετο, ἐνῶ ἡ Ἐξοχότης Σου ἔχεις τόσον ἐξαίρετον μνημονικόν, ἀπε-

κρίθη ὁ Ἄθως χαμογελῶν, νὰ μὴ μὲ γνωρίσῃς ἀκόμη.
 — Πάντοτε δύστροπος καὶ λογομάχος ... κύριε, κύριε, πῶς ὀνομάζεσαι; Στάσου ... ὄνομα ποταμοῦ... Νεῖλος ... ὄχι ... ὄνομα νήσου ... Νάξος ... ὄχι, νὰ πάρῃ ὁ διάβολος, ὄνομα βουνοῦ ... Ἄθως! Τὸ νῆρα. Χαίρω πολὺ ὅτι σ' ἐξαναβλέπω, καὶ δὲν εἶμαι πλέον εἰς Ρουέλ, ὅπου μ' ἔκαμες νὰ πληρώσω λύτρα μὲ τοὺς ἀναθεματισμένους συνενόχους σου ... Σφενδὸν! πάντοτε Σφενδὸν! κατηραμένη Σφενδὸν! ὦ! ποία ζῆμη! Ἀλλὰ διατί, κύριε, αἱ ἀντιπάθειά σου διαρκοῦν περισσότερο ἀπὸ τὰς ἐδικὰς μου; Ἄν κάνεις ἕχη αἰτίαν νὰ παραπονθῆ, νομίζω ὅτι δὲν εἶσαι σὺ, ὅστις ἐβγήκας, ὄχι μόνον ἀβλαβής, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ παράσημον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰς τὸν λαϊμόν.

— Κύριε καρδιάλιε, ἀπεκρίθη ὁ Ἄθως, συγγώρητέ με νὰ μὴ ἐμβῶ εἰς τοιαύτας παρατηρήσεις. ἔχω ἐντολὴν νὰ εκπληρώσω ... θὰ μοῦ εὐκολύνῃς τὰ μέσα νὰ εκπληρώσω τὴν ἐντολὴν ταύτην;

— Παραξενεύομαι, εἶπεν ὁ Μαζαρίνος, ὑπερχάρης ὅτι ἔγρε τὸ μνημονικόν του καὶ πονηρὸς ὅσον γίνεται παραξενεύομαι, κύριε ... Ἄθως ... ὅτι σφενδονιστής, καθὼς σὺ, ἐδέχθη ἀποστολὴν πλείον τοῦ Μαζαρίνου, καθὼς ἔλεγαν εἰς τὸν καλὸν καιρὸν ...

Καὶ ὁ Μαζαρίνος ἄρχισε νὰ γελά, μολονότι εἶχε βῆχνα δυνατὸν, ὅστις διέκοπτεν ὅλας τὰς φράσεις του, ὡς νὰ ἐκυριεύετο ἀπὸ λυγμόν.

— Δὲν ἐδέχθη ἀποστολὴν πρὸς ἄλλον, εἰμὴ πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας, κύριε καρδιάλιε, ἀπεκρίθη ὁ κόμης, ὄχι τόσον ἐρεθισμένους μολαταῦτα, διότι ἐνόμιζεν ὅτι ἡ θέσις του τὸν ἐπέτρεπε νὰ ἦναι μετριώτερος.

— Ἐξ ἀνάγκης μολαταῦτα, κύριε σφενδονιστά, εἶπεν εὐθύμως ὁ Μαζαρίνος, ἀπὸ τὸν βασιλέα, ἡ ὑπόθεσις μὲ τὴν ὁποίαν ἐπεφορτίσθης ...

— Μὲ τὴν ὁποίαν μ' ἐπεφορτίσαν, ἔξοχώτατε! δὲν τρέχω ἐγὼ ἐξοπίσω τῶν ὑποθέσεων.

— Ἄς ἦναι! ἐξ ἀνάγκης λέγω ἡ ὑποθεσις αὐτὴ θὰ περάσῃ ὀλίγον ἀπὸ τὰς χεῖράς μου ... Ἄς μὴ χάνωμεν καιρὸν πολῦτιμον ... λέγε μου τὰς συμφωνίας.

— Ἐλαβε τὴν τιμὴν νὰ βεβαιώσω τὴν ἔξοχότητά σου, ὅτι μόνη ἡ ἐπιστολὴ τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ βασιλέως Καρόλου τοῦ Β' περιείχε τὴν φανέρωσιν τῆς ἐπιθυμίας του.

— Ἄκουσε! γίνεσαι γελοῖος μὲ τὴν τραχύτητά σου, κύριε Ἄθως ... Φαίνεται ὅτι ἐπροστρέφθης μὲ τοὺς ἐκεῖ καθαριστάς ... Τὸ μυτικόν σου τὸ ἤξευρα καλῆτερα ἀπὸ σέ, καὶ ἐσφαλές ἴσως νὰ μὴ δεῖξῃς ὀλίγην φιλοφροσύνην πρὸς ἄνθρωπον γέροντα καὶ πάσχοντα, ὅστις ἐκοπίασε πολὺ εἰς τὴν ζωὴν του, καὶ ἐπολέμησε γενναίως ὑπὲρ τῶν ἰδεῶν του, καθὼς σὺ ὑπὲρ τῶν ἐδικῶν σου ... Δὲν θέλεις νὰ εἰπῇς τίποτε; πολὺ καλά. Δὲν θέλεις νὰ μοῦ κοινοποιήσῃς τὴν ἐπιστολὴν σου; ... ἀξιόλογα! ἔλα μαζί μου εἰς τὸν κοιτῶνά μου, καὶ θὰ ὁμιλήσῃς μὲ τὸν βασιλέα ... καὶ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως ... Γώρα, μίαν λέξιν ἀκόμη, τὴν τελευταίαν ποῖος σοῦ ἔδωκε τὸ παράσημον τοῦ Χρυσοῦ Ἀέρατος; Ἐνθυμούμαι ὅτι ἔλεγαν πῶς εἶχες τὸ τῆς

Περικνημίδος, ἀλλὰ διὰ τὸ τοῦ Χρυσοῦ Ἀέρατος δὲν τὸ ἤξευρα ...

— Τελευταῖον, ἔξοχώτατε, ἡ ἴσπανία, τὸν καιρὸν τοῦ γάμου τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Ἰα' Λουδοβίκου, ἐστειλεν εἰς τὸν βασιλέα Κάρολον τὸν Β' δίπλωμα τοῦ Χρυσοῦ Ἀέρατος ἀνώνυμον· ὁ βασιλεὺς Κάρολος μοῦ τὸ ἔδωκεν εὐθύς, γράψας ἐπ' αὐτοῦ τὸ ὄνομά μου.

Ὁ Μαζαρίνος ἐσηκώθη, καὶ, ἀκουμῶν εἰς τὸν βραχίονα τοῦ Βερνουίνου, ἐμβῆκεν ἀπὸ τὰ ὀπισθεν τῆς κλίνης του, τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἀνηγγέλλετο εἰς τὸν κοιτῶνα· Ὁ κύριος Πρίγκιψ! Ὁ πρίγκιψ τοῦ Κονδέ, ὁ πρῶτος τῶν πρίγκιπων τοῦ βασιλικοῦ αἵματος, ὁ νικητὴς τοῦ Ροκρουά, τοῦ Λένς καὶ τοῦ Νόρδλιγγεν, ἔμβαινε τῷ ὄντι εἰς τοῦ καρδινάλιου Μαζαρίνου, ἀκολουθούμενος ἀπὸ τοὺς εὐγενεῖς του, καὶ ἐπροσκύνει τὸν βασιλέα, τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ὁ πρωθυπουργὸς ἀνεσήκωσε τὸ παραπέτασμα.

Ὁ Ἄθως ἔλαβε καιρὸν νὰ παρατηρήσῃ τὸν Ραούλ σφίγγοντα τὴν χεῖρα τοῦ κόμητος τοῦ Γκις, καὶ νὰ χαμογελάσῃ ἐνῷ ἐκεῖνος μὲ σέβας τὸν ἐχαιρέτησεν.

Ἐλαβεν ἀκόμη καιρὸν νὰ ἰδῇ ὅτι ἔλαμψεν ἀπὸ χαρᾶν τὸ πρόσωπον τοῦ καρδινάλιου, ὅταν εἶδεν ἐμπροσθέν του ἐπὶ τῆς τραπέζης σωρὸν μέγιστον χρυσοῦ, τὸ ὁποῖον ὁ κόμης τοῦ Γκις εἶχε κερδήσει, βοιωθούμενος ἀπὸ τὴν τύχην, ἀφοῦ ἡ ἔξοχότης Του τὸν ἐπεφόρτισε νὰ παίξῃ δι' αὐτόν. Ὄθεν, λησμονῶν πρέσβυν, πρεσβεῖαν καὶ πρίγκιπα, ἔτρεψε τὴν πρώτην προσοχὴν του εἰς τὸ χρυσίον.

— Πῶς! ἐφώναζεν ὁ γέρον, ὅλα αὐτὰ ... κέρδος;

— Ἐπάνω κάτω πενήντα χιλιάδες σκούδων· ναι, ἔξοχώτατε, ἀπεκρίθη ὁ κόμης τοῦ Γκις, καὶ ἐσηκώθη. Νὰ παραχωρήσω τὸν τόπον μου εἰς τὴν ἔξοχότητά σου, ἢ νὰ ἐξακολουθήσω;

— Φέρε τα! φέρε τα! τρελλὸς εἶσαι; θὰ τὰ χάσῃς πάλιν ὅσα ἐκέρδησας, ὦ! διάβολε!

— ἔξοχώτατε, εἶπε χαιρετῶν ὁ πρίγκιψ τοῦ Κονδέ.

— Καλὴ ἐσπέρα, κύριε πρίγκιψ, εἶπε μὲ τόνον ἐλαφρόν ὁ πρωθυπουργός, σ' εὐχαριστῶ διότι γθέλησας νὰ ἐπισκερθῇς φίλον ἀσθενούντα.

— Φίλον! ... ἐμουρμούρισεν ὁ κόμης τῆς Φέρας βλέπων μ' ἐκπληξὴν τὴν τερατώδη ταύτην τῶν λέξεων ἔνωσιν φίλον! ἐνῷ προκείται περὶ τοῦ Μαζαρίνου καὶ τοῦ Κονδέ!

Ὁ Μαζαρίνος ἐμάντευσε τὸν στοχασμὸν τοῦ σφενδονιστοῦ, διότι ἐχαμογέλασε πρὸς αὐτὸν θριαμβικῶς, καὶ, στραφεὶς εὐθύς πρὸς τὸν βασιλέα, εἶπε:

— Μεγαλειότητα, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω εἰς τὴν Μεγαλειότητά σου τὸν κύριον κόμητα τῆς Φέρας, πρέσβυν τῆς Αὐτοῦ Βρεταννικῆς Μεγαλειότητος ... Ἰπόθεσις τοῦ Κράτους! κύριοι, ἐπρόσθεσεν ἀποπέμπων μὲ τὴν χεῖρα ὅλους τοὺς περιεστῶτας, οἵτινες, τὸν πρίγκιπα τοῦ Κονδέ ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς, ἔγειναν ἄφρατοι ἅμα ἰδόντες τὸ νεῦμα ἐκεῖνο τοῦ Μαζαρίνου.

Ὁ Ραούλ, ἀφοῦ ἔβριψε καὶ τελευταῖον βλέμμα πρὸς τὸν κόμητα τῆς Φέρας, ἠκολούθησε τὸν πρίγκιπα τοῦ Κονδέ.

Ὁ Φίλιππος, δούξ τοῦ Ἀνζιού, καὶ ἡ βασίλισσα,

ἐφαίνοντο συμβουλευόμενοι ὡς θέλοντες ν' ἀναχωρήσουν.

— Ἰπόθεσις οἰκογενείας, εἶπεν ἀμέσως ὁ Μαζαρίνος κρατῶν αὐτοὺς εἰς τὰς ἐδρας των. Ὁ κύριος ἐδῶ φέρε εἰς τὸν βασιλέα ἐπιστολὴν, διὰ τῆς ὁποίας ὁ Β' Κάρολος, ἐντελῶς ἀποκατασταθεὶς εἰς τὸν θρόνον του, ζητεῖ συνοικέσιον μεταξὺ τοῦ Δεσπότη, ἀδελφοῦ τοῦ βασιλέως, καὶ τῆς βασιλοπούδος Ἑβρίκετας, ἐγγόνης Ἑβρίκου τοῦ Δ'... Θέλεις νὰ δώσῃς εἰς τὸν βασιλέα τὴν συστατικὴν σου, κύριε κόμη;

Ὁ Ἄθως ἔμεινεν ὀλίγας στιγμὰς ἀπόπληκτος. Πῶς ὁ ὑπουργὸς ἐγνώριζε τὸ περιεχόμενον ἐπιστολῆς, ἥτις οὔτε στιγμὴν δὲν ἔλειψεν ἀπεπάνω του; Ἐν τούτοις, κύριος ὢν πάντοτε τοῦ ἐκυτοῦ του, ἐνεχείρισε τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὸν νέον βασιλέα Λουδοβίκον, ὅστις τὴν ἔλαβε κοκκινίζων. Σιωπῇ ἐπίσημος ἐθασίλευεν εἰς τὸν κοιτῶνα τοῦ καρδινάλιου· τὴν σιωπὴν ταύτην διετάραξε μόνος ὁ βαρὺς ἤχος τοῦ χρυσοῦ, τὸ ὁποῖον ὁ Μαζαρίνος, μὲ τὴν ὠχρὰν καὶ ἰσχνὴν χεῖρά του, ἐπεσώρευεν εἰς μικρὸν κιβώτιον, ἐνῷ ὁ βασιλεὺς ἀνεγίνωσκεν.

(Ἀκολουθεῖ).

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ.

Ἀθήναι, τῆ 28 Φεβρουαρίου 1849.

Ὁ Λουδοβίκος Ναπολέων καὶ ὁ Προεδρικός χορὸς. — Ὁ Βέης τῆς Τύνιδος καὶ ὁ Ἰμδραῖμ πασάς. — Ὁ Γερραδίνος καὶ Ὁδὶλὸν Βαρῶτος. — Σύγκρισις μετὰ τῆς Ἑλλάδος. — Λόγος τοῦ Ταλεβράνδου περὶ τοῦ δουκὸς Ριχελιώ, τῶν Ἀγγλων περὶ τοῦ ναυάρχου Κεκίλιου καὶ Κ. Λαγγρενέ. — Παραθεσις πρὸς τὴν Ἑλλάδα. — Ἡ μνηστὴ τοῦ Προέδρου τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας. — Ρώμη. — Τηρῆναι. — Ρωσικὸς στρατός. — Τρανσουβανία. — Τουρκία. — Λομβαρδία. — Τῆς Ἑλλάδος ἡ πολιτικὴ κατά τὴν ἀπόκρεω. — Αἱ Ἀθήναι καὶ ἡ δημόδης ἐορτὴ τῶν κολουμένων. — Καλλοναὶ Ἀθηναϊκαὶ — Χρυσὸς τῆς Καλλιφορίας καὶ τὸ μέλλον.

Τὸ παλαιὸν ἐνδιακτικὸν τοῦ Εννευχ, ὅπου Λουδοβίκος ὁ ΙΕ' ἐφιλοσόφει φιλοσοφίαν ἐρωτικὴν μετὰ τῆς κυρίας Πομπαδούρης, ὁ οἰκίσκος τοῦ οἰκονομολόγου Beaujon, τὸ ἄσυλον, ὅπου ὁ Μουράτος ἤρχετο νὰ τινάξῃ τὴν κόκκιν τῶν μαχῶν, τὸ τελευταῖον ἀνάκτορον, τὸ ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος κατοικηθὲν, — τὸ παλάτιον τῶν Ἡλυσίων — ἐροτοβόλει ὑπὸ λάμψεως τὴν ἐσπέραν τῆς 17 φεβρουαρίου, διότι ἐδίδετο ὁ πρῶτος βασιλικὸς χορὸς τοῦ προέδρου τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας. Τὰ πάντα ἀπέπνεον ἤδη αὐτοῦ ὁσμὴν τινα μοσχοδόλον καὶ ἡγεμονικὴν, ἥς ἡ ἐνθύμησις εἶχε παρῆλθαι ἀπὸ τοῦ κατοικημάτων τούτου, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐνδιακτικῆσαν ἐν αὐτῷ, πρὸ δυο ἐτῶν, ὁ Βέης τῆς Τύνιδος καὶ ὁ Ἰμδραῖμ πασάς τῆς Αἰγύπτου, ὅστις, λέγουσιν ... ἀλλ' ὁ Προφήτης ἠδύοκισε νὰ καλῆσῃ αὐτὸν ἐν τῷ παραδείσῳ ἐν μέσῳ ἄλλων Ὁ ὕρι ... διὰ νὰ ἐνθυμηταὶ καὶ αὐτοῦ τὰς Ὁ ὕρι τῶν Περσιῶν.

Περιγράφαντες τὰς ἐσπερινὰς συναναστροφὰς τοῦ στρατηγοῦ Καβαϊνιαῖ καὶ τοῦ προέδρου τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως πατρὸς Μαράστου, ὡς ἀποκαλεῖ αὐτὸν τὸ Σαριβαρι, θέλομεν εὐχαριστήσαι, φρονούμεν, τοὺς ἀναγνώστας καὶ τὰς ἀναγνώστριάς ἡμῶν, ἐκθέτοντες ὀλίγα τινὰ καὶ περὶ τῶν συναναστροφῶν τοῦ δημοκρατικοῦ διαδόχου τῆς ἀπολύτου καὶ συνταγματικῆς βασιλείας, τῆς Ὑπατείας καὶ τῆς Αὐτοκρατορίας ...

Ἴσως δὲν γνωρίζουσιν οἱ ἀναγνώσταιμας, ὅτι πρὶν ἀποφασισθῇ ὁ πρόεδρος νὰ βαδίσῃ τὰ ἴχνη τῶν προκατόχων τοῦ βασιλείου, ἐγένετο ἐν τοῖς προεδρικοῖς ἀνακτόροις πολὺς λόγος, ἂν πρέπη νὰ διδῇ καὶ αὐτὸς χοροὺς ἢ ὄχι. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ὁ Κύριος Γερραδίνος, συντάκτης τοῦ Τύπου (τοῦ γαλλικοῦ, οὐχὶ τοῦ ἑλληνικοῦ) ὅστις ἦτον ὁ ἐνθερμότερος ὑπερμαχος τῆς ὑποψηφιότητος τοῦ Λουδοβίκου, μὴ δυνθεὶς νὰ πείσῃ τὸν πρόεδρον ἵνα διδῇ χοροὺς, ἐκηρύχθη ἀντιπολιτευόμενος, διότι, εἶπε, μὴ ἐμψυχουμένης τῆς πολυτελείας, ἡ Γαλλία διόλυται ... Ἀλλὰ γνωμοδοτησάντων καὶ ἄλλων αὐλικῶν ὑπὲρ τῶν χορῶν, τὸ ζήτημα ἐτέθη εἰς σύσκεψιν ἐν ὑπουργικῷ συμβουλίῳ, καὶ ὁ πρόεδρος αὐτοῦ Κ. Ὀδὶλὸν Βαρῶτος ἔδωκε τὴν ψήφον του, ἐπὶ συμφωνίᾳ νὰ συγχωρηθῇ αὐτῷ νὰ περιέρχεται τὰς αἰθούσας τοῦ παλατίου μὲ τὸ χαρτοφυλάκιόν του ὑπὸ μάλιν. Ἀπόδειξις τοῦ ὅτι οὐδεὶς θνητὸς εἶναι ἐλεύθερος ματαιότητος, οὐ μόνον βασιλικῆς Μεγαλειότητος, ἀλλὰ καὶ ἀπλοῦ δημοκρατίας προέδρου ὑπουργὸς ἂν ἦναι! Οὐδὲν λοιπὸν θαυμαστὸν ἂν παρ' ἡμῖν τοσαύτη διὰ τὰ χαρτοφυλάκια καταβάλλεται σπουδαρχία ... καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἀσημοτέρων ἀνθρώπων.

Ὁ πρόεδρος Λουδοβίκος Ναπολέων ὑπεδέχετο τοὺς προσκεκλημένους εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τῶν ἀνακτόρων του, ἐνδεδυμένος στολὴν στρατηγοῦ τῆς ἐθνοφυλακῆς, καὶ φέρον τὴν μεγάλην ταινίαν καὶ τὴν πλάκα τοῦ ἀετοῦ τοῦ τὰ γάματος τῆς τιμῆς· ἐδέχετο δὲ τὰς ὑποκλίσεις τῶν προσερχομένων, μετ' εὐμενεῖας ἀξιοπρεποῦς ἅμα καὶ φιλόφρονος ...

Εἰς προλαβοῦσάν τινα ἐσπερινὴν συναναστροφὴν, ὁ Λουδοβίκος Ναπολέων περιεστοιχίζετο ὑπὸ τοῦ γραφείου τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, τῶν ὑπουργῶν του καὶ δυο ὑπασπιστῶν, οἵτινες εἶχον συμφάγει εἰς τὰ Ἡλύσια. Δεκαπέντε περὶπου κυρία, ὧν πολλαὶ ἐλάμπρυναν ἄλλοτε τὰς αἰθούσας τῆς Αὐτοκρατορίας, συνδιελέγοντο, κατὰ συμπλέγματα, καθήμεναι ἐπὶ τῶν ἀνακλινητῶν.

Ἡ Ἰωσηφίνα, ἡ Μαρία-Λουίζα, ἡ Καρολίνα, ἡ Ὁρτενσία, ἡ Λετιτία, ἡ Παυλίνα, ἡ ἰδία Αὐτοκρατορίσσα, ἡ βασίλισ τῆς Κεσπόλεως, ἡ τῆς Ὀλλανδίας, ἡ ἀντιβασίλισ, ἡ μεγάλη δούκισσα τοῦ Βέργ, ἡ πριγκιπέσσα τοῦ Βάγραμ κλπ., αἱ χάριτες των, ἡ ὠραϊότης των, τὰ προτερήματά των καὶ τὰ ἐλαττώματα, αἱ ἀρεταὶ των καὶ αἱ ἀδυναμίαι των, τὸ διαζύγιον, ὁ γάμος, ἡ γέννησις, τὸ βάπτισμα, ὁ ἀπαίσιος χορὸς τοῦ πρίγκιπος Σβαρτζεμβέργ, καθ' ὃν, ἐν μέσῳ τῆς εὐθυμίας 5,000 προσκεκλημένων, ἐξεβράχη εἰς τὴν εἰς τοῦ προχείρου οἰκοδομηθεῖσαν εὐρύχωρον αἴθουσαν πυρκαϊά, ἡ ἐορτὴ τοῦ Δημοαρχείου (Hotel-de-Ville), αἱ ὑποδοχαὶ τῶν Τουλλιερίων, ἡ ὠραία

χειρ του Αυτοκράτορος, ο ακαταμάχητος οφθαλμός του, αι συζυγικαι απιστιαι του, οι εφημεροι ερωτες του, αι ιδιοτροπιαι του και αι μεταμελειαι του, ολαι αι καισαρικαι αυται αναμνησεις εγενοντο το αντι-κειμενον των συδιαλέξεων.

Ταυτα δε παντα ελεγοντο μετα τοςαυτης ζωηρο-τητος και ψυχης, ωστε απεδεικνυον την κοινως παρα-δεδεγμενην ταυτην αληθειαν, οτι, αν αι γυναικες γηρασκωσιν, ουαι! η μνημη ομως αυτων μενει παν-τοτε αγηρατος. Εν τω μεταξυ τούτω ο κλητηρ ανηγγειλε τον Κ. Θιέρσον. Ο Κ. Θιέρσος, ο μικρό-σωμος ουτος ανθρωπος, οστις εγένετο ο Μικηνας του προεδρου της Γαλλικης Δημοκρατίας!... ο εξόριστος της Βουλωνίας ελαβε σύμβουλον του τον πρωθυ-πουργον της 1 μαρτίου! Ηθελες ειπει, οτι υπαρχει εις τα ανθρωπινα πράγματα μυστηριωδες τι και μοι-ραϊον, ανεξηγητον εις τον ανθρωπινον νουν.

Το φρόνημα τουτο εξητιμίζετο, ουτως ειπειν, εις τον αέρα και διεχέετο εις την ατμοσφαιραν της αι-θούσης, οτε ειδον τον υπουργον του 1839 να πλη-σιαση τον Κ. Λουδοβικον Βοναπαρτην, να τω θλιψη φιλικως την χειρα, και να τον περιβαλη δια των δραγματων του καταχθονιου πνευματος του. Τότε εγε-νετο βαθυατη σιωπη, πολλων προσωπα εγεινον πελιδνα, και εκαστος εφαινετο λεγων νοερως:

— Τεσσαρα να γινη, δεν θα δυνηθη .... να μην τον απωλεση ...

Και ταυτα μεν περι της πρώτης εκεινης προε-δρικης συναναστροφης.

Η δε Επισημος εφημερις της Δημοκρατίας δη-μοσιευει περιγραφην λεπτομερεστατην του χοροϋ, εις ον ην προσκεκλημένη απασα η αριστοκρατια των Παρισιων και η ξενη διπλωματια. Το προα-στειον του Αγίου Γερμανου εστειλεν αυτου τα με-γαλα του ονόματα, τας περικαλεις γυναικας του και τους πλουσιους του κόσμους. Ο πρόεδρος εχόρευσε τον πρωτον αντίχορον μετα της συζύγου του πρέ-σβευος του Βελγίου. Διήρκεσε δε ο χορος μέχρι της πρωτας, κλπ., τα πάντα απαράλλακτα ως επί βα-σιλειας.

Αλλ' ο πρόεδρος είναι αγαμος και πολλαι νεαι Παρισιναι επεθύμουν να ονομασθωσι συζυγαι του, οτε τας γλυκειας ελπίδας των ανέτρεψε σπουδαια τις ειδήσεις, ελθουσα εκ Λονδίνου. Εξέβηθη, οτι ο Λουδο-βικος Βοναπαρτης, οτε ην ακόμη απλους μνηστήρ της γαλλικης βασιλειας, ειχεν ορεξιν να μνηστευθη και την νεανίδα Βορδέττην (miss Burdett Countts), την πλουσιωτέραν κληρονόμον των τριων βασιλειων. Επεμψε λοιπον πρεσβευτην του μυστικόν προς αυτην, πριν η πέμψη πρέσβυν του επίσημον παρά τη βασι-λισση. Αλλ' η νέα Βορδέττη, ένασχολουμένη εις τας φιλανθρωπικας η φανταστικας μεγαλοδώρους ιδιο-τροπίας της, δεν εδέχθη την πρότασιν του προεδρου, —ωστε και η ύπουλος Άλθιων, ητις εβλεπεν, οτι το ποιούτον συνοικέσιον ηθελε μεταφέρει πολλά άγγλικά εκπομπύρια επί της γαλλικης γης, καθισχύχασε του, παλμούς της ζηλοτυπίας της. Αλλ' η αποστολή του ναυάρχου Κεκιλίου (Cecile) ως πρέσβευος της γαλ-λικης δημοκρατίας εν Άγγλια, εκολάκευσε την άγ-

γλικην φιλοτιμίαν. Ουδέν ηπτον ομως η αποστολή αυτη εδωκε χωραν εις μικρόν τι άκκαον επίγραμμα. Όταν ειδοποίησαν τον Ταλευράνδον, οτι ο Λουδο-βικος ΙΗ' διώρισε πρόεδρον του συμβουλιου του τον δουκα Ρίσελιώ' α είναι, ειπεν, ο ανθρωπος της Γαλ-λίας, οστις γνωρίζει καλήτερον όλων των άλλων την Κριμαϊαν. *)» Τοιουτοτρόπως, όταν έμαθον εις Λον-δίνον τον διορισμόν ως πρέσβευον εν Άγγλια και Βρυ-ξέλλαις, του ναυάρχου Κεκιλίου και του Κ. Λαγγρενέ' α είναι ουτοι, ειπον, οι δύο διπλωμάται της Γαλ-λίας, οιτινες γινώσκουσιν υπέρ πάντα άλλον την Κίναν. » Ως γνωστόν οι δύο ουτοι άνδρες ειχον απο-σταλή υπό του Λουδοβίκου Φιλίππου εις την εν Κίνα πρεσβειαν.

Και παρ' ημίν ποσάκις δέν ελαθον διορισμούς υπουργών και άλλων θέσεων, ανθρωποι, οιτινες δια πᾶν άλλο ησαν καλοι παρά δι' ο,τι προσδιωρίζοντο!

Πάντα δε ταυτα διηγήθημεν περι Γαλλίας δια να ιδωσιν οι αναγνώσται ημῶν, οτι εις την επικράτειαν ταυτην βασιλευει, καταλληλότερον δ' ειπειν, προε-δρευει ηδη άκρα ήσυχία, και η δημόσιος πίστις επαν-έρχεται, ωστε οι φόβοι ημῶν, ος εξεφράσαμεν εις τα προλαβόντα *Έργα και Ημέρας*, δέν ηλήθευσαν, ευτυχώς.

Αλλά δέν έχει ουτω και δια την λοιπην Ευρώ-πην. Εις Ρώμην επροκηρύχη Δημοκρατία, και ο πάπας απεδείχθη εκπτώτος της κοσμικης αυτου εξου-σίας. Εις Τηρρυνίαν δε εδραπέτευσεν ο Μέγας Δουξ και διεδέχθη και τουτον δημοκρατικόν πολιτεύμα. Ρωσικα στρατεύματα νέα διεβησαν τον Προσθον, και υπέρ τας 10 χιλιάδας εισήλθον εις Τρανσυλβα-νίαν δια να υπεροπισθῶσι τους ορθοδόξους κατοίκους των μερών εκεινων κατά της σκληρότητος των Ουγ-γρων. Η Τουρκία οπλίζει τον στόλον της και τα φρούρια της. Η δε Σαρδηνία προετοιμάζεται να βίψη και πάλιν τον κύβον υπέρ της Ιταλικης ενότητος εις τα πεδία της Λομβαρδίας ...

Τα ευρωπαϊκά πράγματα, τοιουτοτρόπως, φα-ινονται περιπλεκόμενα παρά ποτε, και ουδεις να προίδη δύναται που θέλουσι σταματήσει. Ας σημειώσωμεν εν τούτοις, ως σύμπτωσιν περιεργον, οτι όλα ταυτα τα συμβάντα εγεννήθησαν πάλιν εντός του θαυμα-τουργου μηνός ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ.

Αλλ' η Έλλάς μενει πάντοτε ήσυχος και ακίνητος εν μέσω του παγκοσμίου τουτου σάλου και ανα-θρασμού, φρονίμως ποιούσα. Τα μάλλον δε αξιο-σημείωτα του μηνός συμβάντα, είναι η γενομένη δύο αρχαιοτάτων παρ' αυτη πρέσβευον ανάκλησις, του της Αυστρίας Κ. Πρόκες, και του της Άγγλιας Κ. Λάϊονς' και τουτον μεν διαδέχεται ο σιρ Θωμάς Ουάις, εκεινον δε ο Κ. Βάις. Ειπομεν, οτι ακινητεί η Έλλάς' πλην η μικρά την έκτασιν. μεγάλη ομως τῶνομα πρωτεύουσά μας ελαβε κατ' αυτας κινήσιν τινα ... βολευτικῶν, ίσως θέλετε ερωτήσει, η ύπουρ-γικῶν ραδιοουργιῶν; Εκειναι δέν λείπουσι ποτε, διό

*) Διέτριψεν ουτος πολλν χρόνον εις Ρωσίαν και ιδίως εις Κριμαϊαν.

νεα χθες έγινεν ύπουργική τροποποίησις, παραιτη-θέντος του ύπουργου των Εξωτερικῶν Κ. Α. Λόντου... Όχι! κινήσιν ευθυμίας και διαχύσεων, οπερ σπανιῶ-τερον.

Η απόκρως υπήρξε πολλά ευθυμος εφέτος. Πάντες, ως και αυτοι οι Βουλευται μας, οι Γερουσιασταί και οι ύπουργοί μας, παρεδόθησαν εις κόμους και πότους, λησμονήσαντες την κακουχίαν των. Τουτο θέλομεν θεωρήσει ως καλόν τινα οίανόν, αν και πολλάκις οι πένητες λησμονουσι την κακοδαιμονίαν των εν μέθη και κραιπάλη ...

Μετα δριμύτατον και ασυνειθιστον εις το γλυκῦ των Άθηνῶν κλίμα χειμῶνα, ειχεν επανέλθει ο καλός καιρός, και ημέραι οντως εαριναι συνώδευσαν ολας των τελευταίων ημερῶν τας διασκεδάσεις. Λαμπρο-τέρα δε πάντων ητον η πρώτη ημέρα της Τεσσα-ρακοστης, καθ' ην, καθ' εγχώριον συνήθειαν, απαντες οι κάτοικοι των Αθηνῶν μεταβαίνουσιν εις τας εήλας (κολωνας) του Ολυμπίου Διός και τους περιξ λόφους δια να καταχειρισωσιν ευτυχώς την Τεσσαρακοστήν. Η πανήγυρις αυτη ονομάζεται *κούλουμα*, — εκ της λατινικης λέξεως ύποθέτομεν *columna*, ύψωμα ση-μαινούσης.

Την ημέραν εκεινην, ως εξερχομένων όλων ανε-ξαιρέτως των Αθηνῶν, οπως το πάλαι εις δημοτελή τινα εορτην, δύναται ο περιεργος ν' ανιχνεύση πόσαι υπαρχουσι καλλοναι εν τη πατριδι της Ασπασίας ... Αλλ' ουαι! πολλά ολίγας θέλει αριθμήσει ...

Πλατυτέραν περιγραφην της αποκρῶς οι εκτός της πρωτευούσης αναγνώσται ημῶν θελουσιν εври εις κατωτέρω δημοσιευομένην επιστολήν τινα.

Εις τα *Έργα και τας Ημέρας* του παρελθόντος μηνός, βραχέα τινα ειπομεν περι των χρυσοφόρων μεταλλειων της ευδαίμονος Καλιφορνίας. Δέν είναι δε περιττόν να προσθέσωμεν ενταυθα επισήμους τινας περι του καλλίστου τουτου αντικειμένου πληρο-φορίας.

Ο πόλεμος της Αρκτώας Αμερικης μετα του Με-ξικου ηύξησε την έκτασιν της Ομοσπονδίας κατά 851, 598 τετραγωνικά μίλια. Διά της κατακτη-σεως ταυτης οι Άγγλαμερικανοί προσεκτήσαντο το Τεξάς, την Νέαν-Μεξικην και την Άνω-Καλιφορ-νίαν. Εδόθησαν δε τοιουτοτρόπως εις την ακάματον βιομηχανίαν αυτων γαίαι άγνωστοι σχεδόν, και εις το ναυτικόν των εμπόριον έκτασις παραλίας επί του Ειρηνικου Ωκεανου πλέον των 970 μιλίων, συμπερι-λαμβανομένου και του λιμένους του Αγίου Φραγιί-σκου, ενός των ωραιότερων της Οικουμένης.

Ο μεταλλικός πλούτος της Καλιφορνίας ένα-σχολεί ηδη όλων τα πνεύματα, ζαλίζει όλων τας κεφαλάς. Τα θαυμασιώτερα διηγήματα διαδιδονται περι αυτου, αλλ' είναι αναμφίβολος πλέον η ύπαρξις μεταλλειων χρυσου, αργύρου, πλατίας και κινάβα-ρεως (θειούγου υδραργύρου). Η σχετικη πλουσιότης των αποσταλέντων εκ των μερών τουτου θειγμάτων, υποβλήθέντων εις τεχνικας δοκιμας εν τῶ νομισμα-τοκοπέω της Φιλαδελφίας είναι λίαν αξιοσημείωτος.

Ο χρυσός δίδει 18 δίστηλα 50, χρυσου καθαρου επί μιās ουγγιάς, γενομένης τήξεως.

Η πλατίνα έχει βάρος ειδικόν 10 τοις 0/0. Το ερυθρον κιννάβαρι 33. 35 τοις 0, 0. Το κίτρινον 15, 5 τοις 0/0.

Ως δ' είναι γνωστόν, τα εν Ισπανία μεταλλεία του υδραργύρου, ατινα ησαν τα πλουσιώτερα του κόσμου, δίδουσι μόνον 10 τοις 0/0.

Αλλά μενει ηδη να ορισθη ακριβῶς ουσιαδές τι αντικείμενον, ο πλούτος και η έκτασις των μεταλ-λειων, η σύγκρισις τελευταίον μεταξυ της τιμης της εργασίας της εξορύξεως και της αξίας της παρα-γωγης. Κατά τα λεγόμενα εν τούτοις πολλων εφη-μεριδων, η έκτασις της χρυσοφόρου χώρας είναι 800 περίπου μιλίων. Καθ' όλην την έκτασιν ταυτην εύρίσκονται ου μόνον άμμος και ψήγματα χρυσου, αλλά κόκκοι χρυσιται και τεμάχια ζυγίζοντα από μίαν μέχρι 25 λιτρῶν. Εις την παρούσαν κατά-στασιν, με πληθυσμόν δηλ. 20 εως 25 χιλιάδων και με όλα τα ατελή της εργασίας μέσα, δύναται τα μεταλλεία ταυτα να παράγωσιν ετησίως πλέον των 100 εκατομμυρίων δολάρων (400 εκατομμυ-ρίων δραγματων), ο εστι περισσότερον του όσον ολό-κληρος η σφαίρα συνέλεγε χρυσου μέχρι τουδε.

Αι ατμοπολικαι επιχειρήσεις των Ομοσπόνδων Πολιτειων, πολλαπλασιαζόμεναι δια τους μεταξυ των Πολιτειων, του Παναμα, του Βαλπαραιζου και Ορεγῶνος πλους, θέλουν συντελέσει τα μέγιστα εις την μετανάστευσιν των Αμερικανῶν εις Καλιφορνίαν, Ορεγῶνα και τα παράλια του Ειρηνικου. Υπαρχει δε και γραμμη ατμοπολικη των Αγγλων από του ισθμου Παναμα εις Περου, Βολιβίαν και Χιλήν. Το σημειον της ενώσεως των δύο τουτων γραμμῶν είναι ο ισθμός, ον δύναται τις πάντοτε να διαβη πεζος εν μιᾷ ημέρα. Εκ δε του συνδυασμου τουτου δύναται να συγκοινωνήση τις εκ της Ομοσπονδίας μετα του Βαλπαραιζου, κάτωθεν του Περου, εξ ενός μέρους, και του Ορεγῶνος εξ άλλου, εντός εξήκοντα ημερῶν, ενῶ πρότερον εχρειάζοντο δια τουτο δύοδεκα περίπου μήνες!

Τοιουτοτρόπως συνδέονται εντός ολίγου μεταξυ των δια της βιομηχανίας και της ενεργητικότητος των Άγγλαμερικανῶν και της ετοιμου συνδρομης της Κυβερνήσεως της Ομοσπονδίας, αι απόπαται αυται χωραι, ὦν μόλις το όνομα εγνωρίζετο πρό μικρου.

Τα αποτελέσματα δε της ανακαλύψεως των μεταλ-λειων της Καλιφορνίας και της νέας ταυτης ορμης του εμποριου προς τον Ειρηνικόν Ωκεανόν, προς τας πολυαριθμους νήσους Σανδβίγας και της Εταιρίας, προς νέον τέλος κόσμον, προς την Κίναν, είναι ανώ-τερα παντός υπολογισμού.

Η Καλιφορνία αυτη είναι χώρα ευρύχωρος, κει-μένη εν τη Αρκτώα Αμερικη. Διαίρεται δε εις παλαιαν και νέαν η κάτω και άνω Καλιφορνίαν. Η κάτω Καλιφορνία είναι γερασμένης έκτεταμένη, εχουσα επιφανειαν 1,300 χιλιομέτρων επί 130 πλάτους, μεταξυ της Φοινικης θαλάσσης και του μεγάλου η Ειρηνικου Ωκεανου. Η δε άνω Καλιφορ-

νία, όπου και τὰ μεταλλεία κείνται, εκτείνεται ἐπὶ τοῦ δυτικῆς παραλίου τοῦ Ὠκεανοῦ ἐπὶ 115° — 120° μήκους Δ. καὶ 32° — 40°, πλάτους Β. ἔχει δὲ ἕκτασιν 1,100 χιλιομέτρων ἐπὶ 250 περίπου πλάτους. Χώρα ὄρεινὴ καὶ δασώδης, διακοπτομένη ὑπὸ ἐκτεταμένων ἐρήμων καὶ σχινοδῶν πεδίων. Ἀνεκαλύφθη τῷ 1542 ὑπὸ τοῦ Ἰσπανοῦ Καβρίλου. Ἐκκυριεύθη ὑπὸ τῶν Ἰσπανῶν τῷ 1763. Ἐνωθεῖσα δὲ μετὰ τὴν Μεξικὴν ἠβέλθησε ὑπὸ ἀνακτῆσιν τὴν αὐτονομίαν τῆς τῷ 1836, ἀλλ' ἄνευ ἀποτελέσματος.

ΓΟΡΓΙΑΣ.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Πρὸς τὸν Κύριον Γ. Χ. . . .
Φίλε!

Βεβαρμένους ἀπὸ τὸν ἄχαριν καὶ δριμύν χειμῶνα τῆς Ὀδησσῶς, μετὰ ζῆτις, ὡς ἀνακούφισιν τῆς δυσθυμίας σου εὐρίσκων καὶ τὴν ἀπλὴν διήγησιν, νὰ σοὶ ἐκθέσω τὰ κατὰ τὰς ἀποκρῶ εἰς τὴν πόλιν μας γινόμενα.

Ἐν Ἀθήναις, φίλε, ὁ οὐρανὸς οὐδέποτε διαμένει ἐπὶ συνεχῆ χρόνον νεφελώδης· τὸναντίον πολλὰς λαμβάνων τὰς μεταβολὰς ἀποδιώκει τὴν μονοτονίαν, ὅτε μὲν διαυγῆς καὶ αἴθριος παριστάμενος, ὅτε δὲ ὑπὸ λεπτῶν νεφελῶν ἐσκιασμένος, καὶ κατ' ἀμφοτέρως τὰς περιστάσεις αἱ καθ' ἡμέραν καὶ νύκτα ὀμηγύρεις τῶν ἀνθρώπων οὐδέποτε παρεμποδίζονται ἂν δὲ προσθέσῃς καὶ τὸ φύσει εὐχαρί καὶ εὐτράπελον τῶν Ἑλλήνων, θέλεις σχηματίσει σαφῆ εἰκόνα τῶν κατὰ τὰς ἀποκρῶ εἰς τὴν πόλιν μας γινόμενων

Περιοριζόμενος νὰ σοὶ γράψω τὰ τῆς τελευταίας ἡμέρας τῶν ἀποκρῶ, καὶ τῆς πρώτης τῆς τεσσαρακοστῆς, νομίζω ὅτι συμπληρῶ τὸ ἔργον πληρέστατα· διαμοίρασον ἐκ τῶν δύο τούτων τὸ ἀνάλογον εἰς τὰς λοιπὰς ἡμέρας, καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θέλεις αἰσθανθῆ τὴν ποικιλίαν καὶ διάρκειαν τῶν διασκεδάσεων μας.

Αἱ ὁδοὶ τῶν Ἀθηνῶν ἀπὸ τῆς πρώτης τῆς Κυριακῆς μέχρι τῆς ἑσπέρας πληροῦνται ὑπὸ ἀνθρώπων εὐθυμούντων, καὶ κατὰ ποικίλον τρόπον μετεμψυσμένων, οἵτινες σύρουσι κατόπιν των, κατὰ δὴ τὸ συνήθες, τοὺς μικροὺς παιδάς τῆς πόλεώς μας. Προπορεύονται δὲ τῶν πλείστων τούτων μουσικοὶ ἐπὶ τὸ τουρνακώτερον. Οἱ ἐξώσται τῶν οἰκιῶν κατακοσμούμενοι ὑπὸ τῶν ὠραίων Ἑλληνίδων, ἐπαυξάνουσι τὴν συσσωρεύσιν τῆς εὐαισθητοῦ νεολαίας, ἥτις ἠξυρῶσα νὰ ἐκτιμᾷ τὴν τοιαύτην θυσίαν των, ἀμιλλᾶται νὰ παρέχῃ εἰς αὐτὰς εὐάρεστον καὶ ποικίλην τὴν θέαν διὰ τῶν κομψῶν ἐνδυμάτων, καὶ τοῦ κομψωτέρου τρόπου των. Ἐνωσεται δὲ οἴκοθεν ὁποῖα συνάντησις αἰσθημάτων γίνεται εἰς τὰς καρδίαις ἀμφοτέρων. Ἀλλὰ τὸ στιγμιαῖον καὶ διαβατικὸν τῆς πρὸς τὰ πρόσω χωροῦσης νεολαίας, ἥτις ἐπαλλάττει τόπον κατὰ πᾶσαν στιγμὴν, ζητοῦσα τὴν ποικιλίαν, ἀφίνει αὐτὰ μετέωρα· Ἀφίνοντες δὲ τὴν πόλιν πρὸς καιρὸν,

τῆς ἡμέρας προχωροῦσης, συνέρχονται οἱ ἄνθρωποι εἰς τὸν συνήθη τόπον τῆς παιανίζουσης μουσικῆς κατὰ Κυριακὴν, ἕξω τῆς πόλεως, ὅπου πλείστον ὅσον συρρέει πλήθος. Ἐπαυξανόμενης ἐνταῦθα τῆς τέρψεως, ὑπὸ τοῦ ἐν μέσῳ κύκλου παρισταμένου βασιλικοῦ ζεύγους, καὶ ὑπὸ οὐρανὸν διαυγέστατον, καὶ θερμοκρασίαν εὐάρεστον, ποικιλίζεται ἡ θέα διὰ τινος μετεμψυσμένου, πλείστας ἐκτελοῦντος εὐστροφίας τοῦ σώματος, καὶ τὸν ἐπιτηδεύτατον εὐρωπαϊκὸν χορὸν ποιούντος, χάριν παιδείας καὶ τέρψεως τῶν παρευρισκομένων ἀπαίρων θεατῶν, οἵτινες συνάμα ὑπὸ τῆς παιανίζουσης μουσικῆς καθηδυνόμενοι διαχέονται εἰς τερψίθυμα αἰσθήματα. Κατὰ τὴν διάλυσιν τῆς ὀμηγύρειως ταύτης νομίζει τις ὅτι θίασος μέγας, βραδέως κινούμενος, εἰσέρχεται εἰς τὴν πόλιν, ὅπως συναντήσῃ καὶ αὐτὴ τὰς μικρὸν μονωθεῖσας Ἑλληνίδας, αἵτινες ἀνυπόμονοι περιμένουσι τοὺς θεατὰς των. Τὸ μέγιστον δὲ μέρος τοῦ εἰσερχομένου πλήθους σταθμεύει κατὰ τὴν διασταύρωσιν τῶν δύο εὐρυχωρῶν ὁδῶν τοῦ Αἰόλου καὶ Ἐρμού, ὅπου, ὡς εἰς κέντρον, συνέρχονται πάντες, καὶ ἔπου διαπράττονται τὰ πλείστα γελοιοποιὰ ἔργα τῶν ποικίλων μετεμψυσμένων· αἱ ἄμαξαι καὶ οἱ διαβαίνοντες ἀδυνατοῦσι νὰ διασχίσωσι τὸ πλήθος. Εἰς ἐν συγγέονται ἐνταῦθα αἱ φωναὶ τῶν ἄμαξηλατῶν, τῶν διαβαίνοντων, καὶ τοῦ ἰσταμένου πλήθους, προσμειδουσῶν ἄνωθεν τῶν νεανίδων. Ἡ νύξ τέλος ἐπέρχεται, καὶ αἱ ὁδοὶ καταφωτίζονται ὑπὸ τῶν ἀναπτομένων πυρσῶν, εἰς τὴν λάμπιν τῶν ὁποίων οἱ ἀστέρες προσμιγνύσονται τὸ ἀμυδρὸν των φῶς, μαγευτικὸν παρέχουσι φαινόμενον· νύξ δὲν ὑπάρχει κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην· διότι καὶ τὸ σκότος ἐκλείπει, καὶ ἡ ἡρεμία αὐτῆς οὐδαμῶς φαίνεται· τὸναντίον κίνησις μεγαλητέρα ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καὶ οἱ ἐν εὐθυμίᾳ καὶ κραυγαλέῳ ὄντες διαχέουσι τὰ τοῦ Βάκχου ἄσματα, συγχρούμενα μετὰ τοὺς ἤχους διαφόρων ἡχούντων ὀργάνων, καὶ οὕτως ἀνπακισθῆτως καταλαμβανόμεθα ἀπὸ τὴν διακρῶσκουσαν ἡμέραν τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς Τεσσαρακοστῆς.

Ἄντι δὲ ἡ πρώτη αὕτη τῆς νηστείας ἡμέρας νὰ διαχύσῃ τὴν κατῆρειαν εἰς τὰ πρόσωπα τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐπισυμβῇ οὕτω διὰ μιᾶς ἀπάθουσα τὴς ἡρεμίας, ἀνατέλλει αὕτη γλυκεία καὶ φαιδρά. Ἀπὸ τῆς μεσημβρίας τὰ ἀπέναντι τῶν ἱερῶν λειψάνων τοῦ μεγαλοπρεποῦς Ὀλυμπίου Δὸς λοφίδια κατακλύπτονται ὑπὸ ἀνθρώπων μετὰ μετρίαις εὐθυμίας πανηγυρίζοντων· πλήθος ἄμαξῶν διασχίζει τὰς ὁδοὺς, καὶ νέοι ἀπηυδισμένοι ἤδη τῆς πρωτείας διακρῶσεως, ἔφιπποι οἱ πλείστοι, ἐπισκέπτονται τὴν θελκτικὴν ταύτην θέσιν, καὶ ἡρέμα κατασκοποῦσι τὰ βήματα τοῦ ὠραίου φύλου. Ἐκεῖ μὲν κατὰ συνοδικὰς ὑμνοῦσι τὸν Βάκχον, πέραν ἄλλου συγκροτοῦσι χοροὺς ἑλληνικοὺς, ἐκεῖσε δὲ περιφέρονται ἄνδρες μετὰ γυναικῶν καὶ παιδῶν, ἄλλοῦ δὲ στρατιῶται εὐκόσμως τηροῦσι τὴν τάξιν. Τὸ Βασιλικὸν Ζεῦγος τέλος ἐμρᾶνίζεται, ἐπισκεπτόμενον τὰς διαφόρους συνοδικὰς. Μετὰ δὲ τὴν βασιλικὴν ταύτην ἐπίσκεψιν, διασχίζεται τὸ πλήθος κατὰ διαφόρους διευθύνσεις, ἀπερχόμενον εἰς τὰ ἴδια, καὶ τὴν κίνησιν ταύτην διαδέχεται τέλος ἡ ἐντελής ἡσυχία, προαυδομένη

τῶν ἀνθρώπων εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Μορφέως, ὅστις ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἡμερῶν τοὺς ἐγκατέλειπεν. Ἰδοὺ ἐν συντόμῳ, φίλε, εὐχαρίστησα ἐν μέρει μόνον τὴν περιέργειάν σου. Ἐάν δὲ εἰς τὴν μικρὰν μου ταύτην διήγησιν ἐπιπροσθέσῃς καὶ σὺ τι πλεόν, τότε θέλεις ἔχει ἀκριβεστέρην τὴν ἐξιστόρησιν· παρέλεια τοὺς ἰδιαιτέρους χοροὺς, καθ' οὓς διήλθομεν τὰς πλείστας τῶν ἀποκρῶ νύκτας, διὰ τὸν λόγον μὲν, περιγράφων καὶ τούτους, καὶ τὰς χαρμοσύνας αὐτῶν, ἐπαυξήσω τὴν κατακυριεύουσάν σε μελαγχολίαν, ἥτις ἐπέυχομαι νὰ σε ἀποχαρῆσῃ. Ὑγίαινε!

Ἀθήναι, τῆ 17 φεβρουαρίου 4849.

Ὁ φίλος σου
Δ. Κ. Σ.

Ἡ ΝΕΚΡΑ ΘΑΛΑΣΣΑ

Ἡ ἡ Ασφαλείτις Λίμνη.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ τοῦ Λαμαρτίνου.)

Ἡ θέα τῆς Νεκρᾶς Θαλάσσης δὲν προξενεῖ μίτη μελαγχολίαν, μίτη θλίψιν· φέρε ὅμως λυπηρὰς σκέψεις, καὶ φαίνεται ὡς λίμνη περιλαμπῆς, τῆς ὁποίας ἡ ἀπέραντος καὶ ἀργυροειδῆς ἐπιφάνεια ἀντανάκλα τὸ φῶς καὶ τὸν οὐρανόν, ὡς κάτοπτρον ἐνετικόν. Ὄρη εὐκόρυφα τινὰ σκιαζοῦσι μέχρι τῶν ὄχθων αὐτῆς. Λέγεται, ὅτι δὲν ζῶσι μίτη ἰχθύς εἰς τὸν πυθμένα τῆς, μίτη πτηνὰ εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς. Περὶ τούτου ἀγνοῶ, δὲν εἶδα δὲ μίτη ὄστρακα, μίτη θαλάσσια πτηνὰ ὅμοια τῶν θαλασσίων περιεστῶν, τὰ πλεόντα πάντοτε ἐπὶ τῶν κυμάτων τῆς Συρικῆς Θαλάσσης καὶ συνοδεύοντα τὰ ἀκάτια ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου· ἀλλ' ὀλίγον μακρὰν τῆς Νεκρᾶς Θαλάσσης ἐπιπροβόλησα καὶ ἐρόνευσα πτηνὰ ὁμοιάζοντα ἀγρίας νήσσης, ἅτινα ἐπέτην ἀπὸ τὰς ἐλώδεις ὄχθας τοῦ Ἰερδάνου. Ἐάν αὐτῆς τῆς θαλάσσης ἡ αὔρα ἦτο θανατηφόρος δι' αὐτὰ, δὲν ἠθέλον πλησιάζει τόσον, ἀψηφόντα τὰς ὀγκλητρίας αὐτῆς ἀναθυμιάσεις. Δὲν διέκρινα προσεῖτι μίτη τὰ ἐρείπια τῶν καταβυθισμένων πόλεων, τὰ φαινόμενα, ὡς λέγουσιν, εἰς ὀλίγον βάθος ὑπὸ τὰ κύματά τῆς. Οἱ Ἀράβες, οἵτινες μ' ἐσυνώδευσαν, διέσχυρίζοντο, ὅτι τὰ διακρίνουσιν ἐνίοτε. Πηκολούθησα ἐπὶ πολὺ τὰς ἀκτὰς αὐτῆς τῆς θαλάσσης, ποτὲ μὲν ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Ἀραβίας, ὅθεν ἐκβάλλει ὁ Ἰερδάνης (ὁ δὲ ποταμὸς οὗτος εἶναι τῷ ὄντι ὡς οἱ περιηγητὰι τὸν περιγράφουσι, τρυγία ὕδατος βυπαροῦ εἰς κοιτὴν πυλώδη), ποτὲ δὲ ἀπὸ τὸ μέρος τῶν ὀρέων τῆς Ἰουδαίας, ὅθεν αἱ ἀκτὰι ὑψοῦνται καὶ λαμβάνουσιν ἐνίοτε τὸ σχῆμα τῶν ὀμαλῶν λόφων τοῦ Ὠκεανοῦ. Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ὕδατος μᾶς παρίσταντο πάντοτε ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἐποψίν, λαμπρὰ, κυανῆ καὶ ἀκίνητος. Οἱ ἄνθρωποι διετῆρησαν εἰσέτι τὸ προτέρημα, τὸ ὅποῖον ὁ Θεὸς τοὺς ἔδωκε, κατὰ τὴν Γέννησιν, τὸ νὰ δίδωσιν εἰς τὰ πράγματα καταλλήλους ὀνομασίας. Ἡ θάλασσα αὕτη εἶναι ὠραία καὶ διαλάμπει καὶ πλημμυρεῖ, διὰ τῆς ἀνακάμψεως τῶν

ὕδατων τῆς τὴν ἀπέραντον ἕκτασιν (ἔρημον) τὴν ὁποῖαν καλύπτει· αὕτη ἐκλύει τὰ βλέμματα καὶ κινεῖ τὴν σκέψιν, ἀλλ' εἶναι Νεκρά. Ἡ κίνησις καὶ ὁ θόρυβος τοῦ θαλασσίου φλοίσβου δὲν ὑπάρχουσιν εἰς αὐτὴν. Τὰ βαρέα διὰ τὸν ἀνεμὸν κύματά τῆς δὲν ἤχου κλυθόμενα, καὶ ποτὲ ἡ λευκὴ ζώνη τοῦ ἀφροῦ τῆς δὲν συντρίβεται ἐπὶ τῶν χαλικίων τῶν ἀκτῶν τῆς. Εἶναι θάλασσα ἀπολειθωμένη.

ὑπὸ τῆς Πη. Κ.

Ἡ ταχύτης τοῦ ἀνθρώπου βίου.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ τοῦ Βοστταίτου.)

Ὁ ἀνθρώπινος βίος ὁμοιάζει ὁδόν, ἥς τὸ πέρας εἶναι κρημνὸς φοβερώτατος. Εἰδοποιούμεθα τούτο ἀπὸ τὸ πρῶτον ἡμᾶς βῆμα· ἀλλ' ὁ νόμος ὠρίσθη, καὶ ἀνάγκη νὰ προβαίνωμεν πάντοτε. Προχωρεῖ, ἄνθρωπε, προχωρεῖ! Δύναμις ἀνίκητος, ἰσχύς ἀκαταμάχητος μᾶς παρασύρει· πρέπει ἀδιακόπως νὰ προβαίνωμεν πρὸς τὸν κρημνόν! μύριαι ἀποτυχία, ἄπειροι πόνοι καὶ δυστυχία μᾶς βασανίζουσι καὶ μᾶς ἐνασχολοῦσι καθ' ὁδόν! ἄς ἡδυνάμεθα τοὺς ἀχίςτον ν' ἀποφύγωμεν τὸν φρικτὸν τοῦτον κρημνόν... Ὄχι, ὄχι! Προχωρεῖ, τρέξε! μετὰ πόσην ταχύτητα παρέρχονται οἱ χρόνοι! Παρηγορούμεθα μολοντοῦτο ἀπαντῶντες ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀντικείμενά τινα εὐάρεστα, ὑδάτ' ἕνα βέροντα, καὶ ἄνθη, ἅτινα στιγμιαίως παρέρχονται· ἡ ἐξ αὐτῶν εὐχαρίστησις γεννᾷ εἰς τὴν ψυχὴν ἡμῶν τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ σταματήσωμεν. Προχωρεῖτε, προχωρεῖτε! Καὶ ἐν τούτῳ ὁ ἄνθρωπος βλέπει ὅτι πᾶν τὸ προβαίνον κατακρημνίζεται. Κτύπος φοβερός! καταστροφὴ ἀναπόφευκτος! Παρηγορίαν τινὰ ἐνσπείρου ἐνίοτε εἰς τὴν ψυχὴν ἡμῶν ἄνθη τινὰ συναγόμενα ἐν τῇ διαβάσει, καὶ μωραίνόμενα ἐν ταῖς χερσίν ἡμῶν πρὶν ἔτι παρελθῇ ἡ ἡμέρα· καὶ καρποὶ τινες ἀφανίζόμενοι ἐνῶ ἀπογεύομεθα αὐτοὺς, στιγμιαία εὐχαρίστησις· γοητεία, πλάνη! παρασυρόμενος ἀδιακόπως σπεύδεις εἰς τὸ βάραθρον! Τὰ πάντα ἀρχίζου ἤδη νὰ ἐξαλείφωνται· οἱ κῆποι φαίνονται ὀλιγώτερον ἀνθισμένοι, τὰ ἄνθη ὀλιγώτερον ὠραία καὶ ἄνθηρά, τὰ χρώματά τῶν ὀλιγώτερον ζωηρά, οἱ λειμώνες ὀλιγώτερον τερπνοὶ, τὰ ὕδατα ὀλιγώτερον διαυγῆ, τὸ πᾶν σκοτίζεται, τὸ πᾶν ἐκλείπει! τὸ φάσμα τοῦ θανάτου παρίσταται. Γίνεται ἐπαισθητὴ ἡ πλησίασις τοῦ ὀλεθρίου, τοῦ ζοφεροῦ βαραθροῦ! ἀλλ' ἀνάγκη νὰ πλησιάζωμεν τὸ χεῖλος αὐτοῦ, ἐν βῆμα ἔτι! ἡ φρίκη ἤδη ταράττει τὰς αἰσθήσεις· μᾶς, ἡ κεφαλὴ σκοτοδινιά, οἱ ὀφθαλμοὶ πλανῶνται· πρέπει νὰ προβαίνωμεν ἔτι! ἐπιθυμία ἐπιστροφῆς κεριεῖται ὀλοκλήρον τὴν ψυχὴν ἡμῶν, ἀλλ' οὐδὲν μέσον· τὸ πᾶν πίπτει! τὸ πᾶν γίνεται ἄφαντον, τὸ πᾶν παραφέρεται!

Πη. Κ.

ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ ΚΑΙ ΕΦΕΥΡΕΣΕΙΣ.

Νέαν τινὰ θαυμασίαν ἀνακάλυψιν ἀναφέρουσι, γενομένην ἐσχάτως, αἱ ἐφημερίδες τῆς Εὐρώπης. Ἐπειδὴ

δὲ καὶ ἡ ἀνακάλυψις αὐτὴ ἀνάγεται εἰς τὴν φωτογραφίαν, δὲν δυνάμεθα νὰ μὴν ἐκφράσωμεν καὶ αὐτὴς τοὺς διαταγμοὺς μας περὶ τῆς θρυλλομένης ὑπὸ τινῶν ἐνταῦθα γνώσεως τῆς φωτογραφίας ἢ ἡλιουτυπίας ὑπὸ τοῦ ἀρχαίου ζωγράφου Πανσελήνου, ἂν καὶ περιμένωμεν ἴσως ν' ἀκούσωμεν νέας ὑβρεῖς καὶ πράγματα δι' ἡμᾶς ἀκατάλυπτα ὑπὸ τῶν κυρίων τούτων· ἀλλὰ περιττὴν ἤδη νομίζομεν πᾶσαν περὶ τούτων μνησίαν, ὡς ἀπολεσθέντος μετ' ἧχου καὶ τοῦ μνημοσύνου αὐτῶν. Ἡ δὲ προκειμένη ἀνακάλυψις εἶναι ἡ ἕξις·

Ὁ περιώνυμος φυσικοχημικὸς Κ. Ε. Βεκκερέλ ἔλυσε τὸ δυσκολώτερον πρόβλημα τῆς νέας ἐπιστήμης. Κατ' ὠρθοσεν νὰ σκευάσῃ ἐπιφανεῖαν τινα χημικὴν, εὐκόλως ἀντιτυποῦσαν τ' ἀντικείμενα, ἥτις, ὡσπερ ὁ ἀμφιβληστροειδὴς χιτῶν τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἐκτυποῖ τὰ χρώματα τοῦ φωτός, τοῦ προσβάλλοντος αὐτῆν· καὶ γίνεται ἐρυθρὰ μὲν ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῶν ἐρυθρῶν ἀκτίνων, κυανῇ δὲ ὑπὸ τὴν τῶν κυανῶν, καὶ οὕτω καθέξῃς. Ἀντιτυποῦνται δὲ ἐπὶ τῆς περιεργωτάτης ταύτης οὐσίας οὐ μόνον τὰ ἀπλά χρώματα τοῦ ἡλιακοῦ εἰδόλου (spectrum), ἀλλὰ καὶ τὰ σύνθετα. Διὰ τοῦ σκοτεινοῦ θαλάμου ἀντανκλώμενα τὰ ἀντικείμενα τυποῦνται ἐπὶ τοῦ μυστηριώδους ἐκμαγείου καὶ ζωγραφοῦνται μὲ τὰ χρώματά των.

Ἄλλ' ἂν ἐλύθη τὸ δυσκολώτατον τοῦτο πρόβλημα ἐπιστημονικῶς, ἢ καλλιτεχνικῶς ὁμοῦς αὐτοῦ λύσις εἰσέτι δὲν κατωρθώθη. Αἱ ἐκ τῆς ἐργασίας ταύτης ὠραῖαι εἰκόνες δὲν δύνανται νὰ διατηρηθῶσιν ἐμὴ ἐν ἐντελεστάτῳ σκότει, διότι ἂν ἐκτεθῶσιν ἐκ νέου εἰς τὸ φῶς, αὐτὸ ἐξακολούθει τὴν ἐνέργειάν του, καὶ βλέπει τις ἐπανερχομένης ἐν ἀκχεῖ τὰς φαιάς καὶ μελαίνιας χροιάς τοῦ Δαγρεοτύπου.

Εἰς τὸ προλαβόν ἄρθρον μας εἶχομεν ἀναγγεῖλαι, ὅτι ἄλλοι τινὲς ἐφεύρον τὸν τρόπον τῆς φωτογραφίας ἐπὶ χαρτοῦ, ἀλλ' ὁ Κ. Νιέψ Σαιν-Βικτώρ ἐπινόησεν ἐσχάτως τρόπον φωτογραφίας ἐπὶ τοῦ ὕλου, προτιμότερον καθ' ὅλα ἀπὸ τὸν τοῦ χαρτίου.

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ.

Κατὰ τὸν συνταγματάρχην Λήκ. Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ, ὑπὸ Φωκίωνος Ρῶκ Ἀθηναίου, πρώην Γραμματέως τῆς ἐν Λονδίῳ Ἑλληνικῆς Πρεσβείας κτλ.

Ἐν Μελίτῃ παρὰ Γ. Μουρ 1849.

Παρατηρήσεις τινὲς τοῦ Μεταφραστοῦ.

Ἡ περιγραφή τῶν ΣΩΖΟΜΕΝΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ καὶ τῆς ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ἐξήχθη καὶ μετεφράσθη Γαλλιστὶ ἀπὸ τὸ ἀξιόλογον σύγγραμμα τοῦ συνταγματάρχου Λήκ, Topography of Athènes, by M. M. Leake, London 1841).

Ἄν καὶ τὸ πόνημα τοῦτο ἔγινε κυρίως διὰ τοὺς ξένους περιηγητὰς, αἵτινες, ἔχοντες νὰ διαμείνωσιν

ὀλίγας μόνον ἡμέρας εἰς Ἀθήνας, ἐπιθυμοῦσι νὰ ἐπισκεφθῶσι τὰ ἐνδόξα τῆς ἀρχαιότητος μνημεῖα, ποδηγετούμενοι ἀπὸ ἀκριβῆ ὁδηγόν, οἱ καλλιτέχναι, καθὼς καὶ οἱ περὶ τὴν ἀρχαιολογίαν ἀσχολούμενοι, θέλουσιν εὐρεῖ ἱκανὰ διδόμενα πρὸς διευκόλυνσιν τῶν ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν των.

Σημειώσας εἰς τὴν μετάφρασίν μου τὰς σελίδας τοῦ πρωτοτύπου, σκοπὸν εἶχα νὰ εὐκολύνω τὰς μελέτας τῶν ἀρχαιολόγων, ὡσάκις θελήσωσι νὰ ἀνατρέξωσιν εἰς τὸ κείμενον αὐτὸ, καὶ νὰ συμβουλευθῶσι τὰς πολυτίμους σημειώσεις του.

Πρὸς πλείωτάν των περιηγητῶν πληροφορίαν, ἐπρόσθεσα καὶ ἐγὼ μερικὰς τινὰς σημειώσεις διακρινομένας διὰ τῶν ἀρκτικῶν στοιχείων Σ. Μ.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν μεταβαίνόντων εἰς τὴν Ἑλλάδα αὐξάνει ὁσημέραι, χάρις εἰς τὴν διὰ τῶν ἀτμοπλοίων εὐκολίαν, καὶ διὰ τοῦτο ἐλπίζω ὅτι ὁ ὁδηγὸς οὗτος θέλει τύχει εὐμενοῦς δεξιώσεως, καὶ καταστῆ ὁ συνέκρημος τῶν ἐπισκεπτομένων τὰς Ἀθήνας.

Ἡ καθέδρα τοῦ νέου Ἑλληνικοῦ Βασιλείου δὲν προσφέρει ἀκόμη, εἶναι ἀληθὲς, τὰς πολυτελεῖς ἀναπάνσεις τοῦ Ἑυρωπαϊκοῦ βίου· ἀλλ' ἐν τοσοῦτῳ ὁ ξένος θέλει διατρέψῃ εἰς αὐτὴν εὐχαρίστως ἡμέρας τινὰς.

Λητμονῶν κατ' αὐτὰς, τὰς μικρὰς θλίψεις τῆς ἐνεστώσης ζωῆς, θέλει μᾶλλον ἀνατρέξει πρὸς τὴν μεγάλην ἐκείνην ἐποχὴν, τῆς ὁποίας ὁ δαίμων, ὡς εἶπεν ἄλλοτε ὁ κύριος S. John, διέχυσεν ἐπὶ τῶν Ἀθηνῶν, ὁσμὴν γλυκύτεραν ἀπὸ τὸν θύμον τῶν ὀρέων της, τὴν καθωράϊα με καλλονῆ, ὑπερβαίνουσαν τὴν ἐπίγειον καλλονῆν. Ἐνέπλησε τὴν ἀτμοσφαιρὰν της ἀπὸ μεγαλείου καὶ δόξης, καὶ ἔβριψε καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς κόνεώς της, καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν ἐρειπίων της τοσαύτην μαγείαν, ὥστε φαίνονται ἀκόμη καὶ σήμερον ὠραιοτέρα καὶ ἀπὸ τὰς λαμπροτέρας εἰκόνας, καὶ ἀπὸ τὰ ἐντελεστερα οἰκοδομήματα παντὸς ἄλλου τόπου.

Ἐπειδὴ μέγας ἀριθμὸς περιηγητῶν ἔγραψαν περὶ τοῦ τρόπου τῆς κατὰ τὴν Ἑλλάδα περιηγήσεως, ἐνόμισα περιττὸν νὰ διαλάβω καὶ περὶ τούτου· ἢ καταλληλοτέρα ὁμοῦς ἐποχῆ, ἢ πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν Ἀθηνῶν εἶναι ἀπὸ τοῦ φθινοπώρου μέχρι τέλους μαΐου.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ὁ περιηγητὴς θέλει ἀναγνωρίσει τὴν ὀρθότητα τῶν ὅσα εἶπεν ὁ Λόρδος Βαῦρων περὶ τοῦ κλίματος τῶν Ἀθηνῶν.

«Τὸ κλίμα, γράφει εἰς τὸν Child Harold, ὡς μ' ἐφάνη τοῦλάχιστον, εἶναι αἰώνιον ἔαρ· ἐπὶ ὀκτῶ μῆνας ὀλοκλήρους, δὲν παρῆλθεν οὔτε ἡμέρα χωρὶς νὰ τρέξω ἔριππος εἰς τὰ πέριξ τῆς πόλεως· ἢ βροχὴ εἶναι σπανιοτάτη· ἢ χιὼν δὲν λευκαίνει ποτὲ τὰς πεδιάδας της, καὶ οὐρανὸς νεφελώδης, εἶναι εἰς τὰς Ἀθήνας σπανιότης εὐάρεστος.»

Ἐν Ἀθήναις 1848.

Τιμὴ τοῦ συγγράμματος ἀποτελοῦντος τόμον ἕνα εἰς ὄγδοον προσδιορίσθη εἰς δραχ. 5 60 πληρωθησομένης μετὰ τὴν παραλαβὴν αὐτοῦ.

Αἱ συνδρομαὶ γίνονται ἐν Ἀθήναις μὲν παρὰ τοῖς βιβλιοπώλαις, εἰς τὸ ἐξωτερικὸν δὲ παρὰ τοῖς Κ. Κ. Προξένοις τῆς Ἑλλάδος.